

**RATIO
INSTITUTIONIS SACERDOTALIS
PRO SLOVAKIA**

RATIO STUDIORUM

**Študijný program
v kňazských seminároch
na Slovensku**

**RATIO
INSTITUTIONIS SACERDOTALIS
PRO SLOVAKIA**

RATIO STUDIORUM

**Študijný program
v kňazských seminároch
na Slovensku**

2010

APOŠTOLSKÁ NUNCIATÚRA
NA SLOVENSKU

V Bratislave, dňa 21. 7. 2010

Č. j. 860/2010

Vaša Excelencia,

Listom z 3. marca 2010 ste prostredníctvom tejto Apoštolskej nunciatúry zaslali Kongregácii pre katolícku výchovu na potvrdenie text *Ratio institutionis sacerdotalis pro Slovakia* ako aj *Ratio studiorum*.

Z poverenia spomínanej Kongregácie mám česť Vám oznámiť, že po dôkladnom posúdení daných dokumentov a po zistení, že sa jedná o veľmi dobrú pomôcku pri výchove kandidátov na kňazské povolanie, tieto texty boli boli potvrdené „ad sexennium“.

Želajúc Vám mnoho úspechov vo Vašej pastoračnej službe zároveň Vás srdečne a bratsky pozdravujem.

In Domino

+ Mario Giordana
Apoštolský nuncius

Jeho Excelencia
Viliam Judák
Nitriansky diecézny biskup
a Predseda Komisie pre klérus pri KBS

Vydala Komisia pre klérus
pri Konferencii biskupov Slovenska, 2010

OBSAH

ÚVOD	11
POUŽITÉ SKRATKY	14
BIBLIOGRAFIA	15
I. KAPITOLA	
Kňazské povolania na Slovensku	20
A. Objavenie a rozvoj kňazských povolání	20
1. Základ každého kresťanského povolania	20
2. Prostredie vzniku povolania	21
II. KAPITOLA	
Kňazská identita	25
A. Centralita pastoračnej lásky	25
B. Podstata a poslanie kňazskej služby	26
1. Základné charakteristiky podstaty a poslania kňazstva	26
a) Kristologický rozmer	26
b) Ekleziologický rozmer	27
c) Súlad v rôznorodosti kňazských úloh	29
d) Jednota kňazského poslania a života	30
e) Evanjeliový radikalizmus	31
III. KAPITOLA	
Kňazské semináre	33
A. Svedectvo dvanástich – biblické správy	33
B. Spoločenstvo zhromaždených okolo Krista – biblické správy	34
C. Spoločenstvo života	35

IV. KAPITOLA	
Štruktúra seminárskej formácie	36
A. Biskup a jeho spolupracovníci	36
1. Diecézny biskup	
2. Predstavení a profesori (rektor, vicerektor, ekonóm, prefekt, špirituál, spovedníci, profesori, vplyv profesorov na formačný proces)	37
B. Seminaristi	41
C. Poriadok seminára	45
D. Organizácia a vybavenie seminárov	46
V. KAPITOLA	
Spôsoby a princípy seminárskej formácie	47
A. Formácia ľudská – základ formácie	47
1. Formovanie ľudskej zrelosti	47
2. Formovanie v oblasti lásky a citovej zrelosti	48
3. Formovanie k zrelosti slobody	49
4. Formovanie zodpovedného svedomia	49
B. Formácia duchovná – srdce formácie	50
1. Hľadanie Krista a vytváranie spoločenstva s ním	51
2. Všeobecné znaky duchovného života kňaza	54
3. Evanjeliový radikalizmus	55
4. Misijný a ekumenický duch	57
5. Mariánska úcta	58
C. Formácia intelektuálna – prostriedok formácie	59
1. Cieľ a metódy	59
2. Požiadavky spoločnej intelektuálnej formácie	61
D. Formácia pastorálna – cieľ formácie	62
1. Zrelý pastoračný pohľad	63
2. Pastoračná prax	64

VI. KAPITOLA	
Permanentná formácia	66
A. Podmienky a požiadavky permanentnej formácie	67
B. Charakteristiky a druhy permanentnej formácie	69
C. Programy permanentnej formácie	71
ZÁVER	72
RATIO STUDIORUM	
Študijný program v kňazských seminároch na Slovensku	75
I. TEOLOGICKÉ ŠTÚDIUM A TEOLOGICKÉ FAKULTY	77
II. PRACOVISKÁ TEOLOGICKÉHO ŠTÚDIA NA SLOVENSKU	77
III. VŠEOBECNÉ SMERNICE	78
IV. CIEL TEOLOGICKÉHO ŠTÚDIA	79
V. ŠTRUKTÚRA ŠTÚDIA	79
VI. ČLENENIE PREDMETOV MAGISTERSKÉHO ŠTÚDIA	81
Povinné predmety:	
A. Filozofické predmety	81
B. Teologické predmety	81
C. Pastoračné predmety	82
D. Predmety psychologicko- pedagogicko-katechetické	83
E. Cudzie jazyky	83
F. Metodologické predmety	83
VII. SYLABY	84
VIII. PREDNÁŠKY, CVIČENIA, SEMINÁRE A SKÚŠKY MAGISTERSKÉHO ŠTÚDIA	84
IX. PRAX	85
X. CHARAKTERISTIKA A OBSAHOVÁ NÁPLŇ PREDMETOV	86
A. Filozofické predmety	86
B. Teologické predmety	95
C. Pastoračné predmety	122
D. Predmety psychologicko- pedagogicko-katechetické	136
E. Cudzie jazyky	141
F. Metodologické predmety	148
XI. PREDNÁŠKY SEMINÁRE A HODNOTENIE V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍKOCH (Predmety povinné, povinne voliteľné a výberové)	152
ZÁVER	161

ÚVOD

Výchova kňazského dorastu na Slovensku v polovici 20. storočia prebiehala, popri Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave založenej v r. 1936, aj vo Veľkých diecéznych seminároch a pri nich zriadených Vysokých školách bohosloveckých v Nitre (1715), v Banskej Bystrici (1804), v Košiciach (1804), v Rožňave (1814), v Spišskej Kapitule (1815) a v Prešove (1880), kde študovali gréckokatolícki bohoslovci. Okrem toho všetky väčšie rehole mali svoje vlastné semináre. Počet všetkých bohoslovcov v týchto seminároch v r. 1945-1950 na Slovensku sa pohyboval okolo 300, z toho 162 v Bratislave. Počet poslucháčov na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave vykazoval neustálu tendenciu rastu.

Vládnym nariadením zo dňa 14. júla 1950 komunistický režim vtedajšej Československej republiky zatvoril všetky diecézne semináre v republike a pre prípravu novokňazov pre všetky diecézy ponechal iba dva kňazské semináre. Jeden pre české a moravské diecézy v Litoměřiciach a druhý pre diecézy slovenské v Bratislave, s drasticky redukovaným počtom seminaristov v oboch seminároch (numerus clausus) a pod prísnu kontrolou štátnych komunistických orgánov. Tak v akademickom roku 1950/51 klesol počet študentov na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte v Bratislave iba púhych 42 bohoslovcov. V tomto čase mnohí biskupi Slovenska odmietali posielat' svojich kandidátov na kňazstvo na Teologickú fakultu v Bratislave, nakoľko táto inštitúcia bola v rukách štátu. V dôsledku týchto skutočností aj počet novokňazov v päťdesiatych rokoch bol veľmi nízky. V roku 1951 – osem; r. 1952 – jedenásť; r. 1953 – deväť; r. 1954 – osem; r. 1955 – trinásť; súčasne kňazov, ktorých komunistický režim postavil v r. 1950 mimo pastoračnú službu (izolácia, sústreďovacie tábory, väzenie) bolo vyše 300.

V rokoch 1950 – 1960 bolo pre celé Slovensko ordinovaných iba 149 novokňazov. Ale aj v ďalších rokoch, okrem r. 1974 (vysviacka prijatých v roku 1968), tento počet pre celé Slovensko bežne osciloval okolo 20. Tento stav, s náznakmi istých zmien v niektorých oblastiach,¹ trval až do udalostí no-

¹ Napríklad bolo to postupné zvyšovanie počtu prijatých seminaristov, najmä po roku 1968 a osobitne pred rokom 1989. V akademickom roku

vembra 1989, ktoré priniesli pád totalitného režimu a tým aj možnosť pre Cirkev opätovne otvoriť uzavreté diecézne semináre a úplne prevziať do svojich rúk celú oblasť prípravy kandidátov na kňazstvo.

Po roku 1989 Cyrilometodská bohoslovecká fakulta sa stala súčasťou najväčšej univerzity na Slovensku – Univerzity Komenského so sídlom v Bratislave. Pri diecéznych seminároch v Nitre, Banskej Bystrici, Spišskej Kapitule boli zriadené Teologické inštitúty ako súčasť Teologickej fakulty v Bratislave.

Organizácia štúdia po r. 1989 na teologickej fakulte a na teologických inštitútoch vychádzala z Apoštolskej konštitúcie *Sapientia Christiana*. Štúdium teológie bolo určené na 6 rokov (12 semestrov).

Pre organizáciu života v diecéznych seminároch a pre organizáciu filozofického a teologického štúdia v jednotlivých teologických inštitútoch na Slovensku začali v plnom rozsahu platiť normy stanovené jednotlivými vatikánskymi kongregáciami a dokumentmi Magistéria. Konferencia biskupov Slovenska v r. 1990 vydala dokument *Seminársky poriadok rímskokatolíckych kňazských seminárov na Slovensku*,² v ktorom boli zakotvené nové zásady usporiadania života vo všetkých diecéznych seminároch na Slovensku. Vychádzal z Dekrétu Druhého vatikánskeho koncilu o kňazskej výchove *Optatam totius*³ ako i z jeho ďalších dokumentov⁴ a z Kódexu kánonického práva.⁵ Opieral sa o *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis - Základný poriadok výchovy kňazov*, vydaný Kongregáciou pre katolícku výchovu.⁶

1988/89, napriek platnému numerus clausus, sa v bratislavskom seminári pripravovalo na kňazstvo už okolo 316 seminaristov, z toho 85 v 1. ročníku.

² BISKUPSKÁ KONFERENCIA SLOVENSKA, *Seminársky poriadok rímskokatolíckych kňazských seminárov na Slovensku*, 1990.

³ Dekrét o kňazskej výchove *Optatam totius*, 28.10.1965.

⁴ Porov. Dekrét o kňazskom účinkovaní a živote *Presbyterorum ordinis*, 7.12.1965; Dekrét o pastorálnej službe biskupov v Cirkvi *Christus Dominus*, 28.10.1965, Dekrét o misijnej činnosti Cirkvi *Ad gentes*, 7.12.1965.

⁵ *Codex Iuris Canonici*, 2.1.1983.

⁶ KONGREGÁCIA PRE KATOLÍCKU VÝCHOVU, *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis*, 6.1.1970; nové vydanie, 19.3.1985.

Nové udalosti v r. 1993, pokojné rozdelenie Československa na dve samostatné republiky – českú a slovenskú, ako aj politické a ekonomické turbulencie v prvom desaťročí existencie Slovenskej republiky, sa odrazili i na neustálom mernení sa podmienok i v oblasti školstva, ktorého súčasťou bola a je i Teologická fakulta v Bratislave s Teologickými inštitútmi jednotlivých diecéz. V týchto rokoch prišlo aj k vzniku novej cirkevnej provincie na Východnom Slovensku sídlom v Košiciach, a k vzniku novej Teologickej fakulty pre túto provinciu pri Katolíckej univerzite v Ružomberku.

Všetky tieto udalosti spôsobili, že v tomto období došlo ku skazu vypracovania nových dokumentov pre organizáciu kňazskej formácie a teologických štúdií na Slovensku podľa nových dokumentov a požiadaviek Magistéria a vatikánskych kongregácií.

Biskupská synoda v r.1990 venovaná kňazskej formácii v súčasnom svete a jej ovocie – Apoštolská exhortácia Jána Pavla II. *Pastores dabo vobis*, v ktorej sa nachádzajú jednoznačné a precízne pravidlá pre formáciu,⁷ ako aj iné dokumenty Magistéria, predstavovali aj na Slovensku stálu výzvu k vypracovaniu dokumentu *Ratio institutionis sacerdotalis* ako aj *Ratio studiorum*, ktoré by sa neorientovali iba na tematicko-organizačnú obnovu, ale ktoré by zohľadňovali aktuálne podmienky na poli teológie, kultúry a vzdelávacích procesov dnešnej spoločnosti, aby bolo možné nastúpiť cestu adekvátnej inkulturácie kresťanského posolstva stanovením metód a foriem formácie, ktoré by účinne pripravili kandidátov na kňazstvo na ich pôsobenie v súčasných spoločenských podmienkach.⁸

Predkladané *Ratio institutionis sacerdotalis pro Slovakia* chce byť odpoveďou Cirkvi na Slovensku na túto výzvu súčasného sveta, odpoveďou otvorenou na všetky nové idey, ktoré sú schopné adekvátne zohľadniť požiadavky dnešnej doby, lepšie odpovedať na perspektívy nového tisícročia.

⁷ Porov. JÁN PAVOL II., Apoštolská exhortácia *Pastores dabo vobis*, 25.3.1992, 42 – 69.

⁸ Cfr. PO, 2-3; PDV, 21 – 22.

POUŽITÉ SKRATKY

AA	II. Vatikánsky koncil, Dekrét o laickom apoštoláte <i>Apostolicam actuositatem</i>
AG	II. Vatikánsky koncil, Dekrét o misijnej činnosti Cirkvi <i>Ad gentes</i>
CD	I. Vatikánsky koncil, Dekrét o pastorálnej službe biskupov v Cirkvi <i>Christus Dominus</i>
ChL	Ján Pavol II., Apoštolská exhortácia <i>Christifideles laici</i>
CIC	<i>Codex Iuris Canonici</i>
DSŽK	Kongregácia pre klérus, <i>Direktórium o službe a živote kňazov</i>
DV	II. Vatikánsky koncil, Vieroučná konštitúcia o Božom zjavení <i>Dei Verbum</i>
FC	Ján Pavol II., Apoštolská exhortácia <i>Familiaris consortio</i>
GE	II. Vatikánsky koncil, Deklarácia o kresťanskej výchove <i>Gravissimum educationis</i>
GS	II. Vatikánsky koncil, Pastorálna konštitúcia o Cirkvi v súčasnom svete <i>Gaudium et spes</i>
KKC	<i>Katechizmus Katolíckej Cirkvi</i>
LG	II. Vatikánsky koncil, Vieroučná konštitúcia o Cirkvi <i>Lumen gentium</i>
NMI	Ján Pavol II., Apoštolský list <i>Novo millennio ineunte</i>
OT	II. Vatikánsky koncil, Dekrét o kňazskej výchove <i>Optatam totius</i>
PDV	Ján Pavol II., Apoštolská exhortácia <i>Pastores dabo vobis</i>
PO	II. Vatikánsky koncil, Dekrét o kňazskom účinkovaní a živote <i>Presbyterorum ordinis</i>
RFIS	Kongregácia pre katolícku výchovu, <i>Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis</i>
SC	II. Vatikánsky koncil, Konštitúcia o posvätnej liturgii <i>Sacrosanctum Concilium</i>
SPV	Kongregácia pre katolícku výchovu, <i>Smernice pre prípravu vychovávateľov v seminároch</i>
EV	<i>Enchiridion Vaticanum</i>
kán.	kánon
s.	strana
zv.	zväzok

BIBLIOGRAFIA

A) Dokumenty II. Vatikánskeho koncilu

- Deklarácia o kresťanskej výchove *Gravissimum educationis*, 28.10.1965.
- Dekrét o laickom apoštoláte *Apostolicam actuositatem*, 18.11.1965.
- Dekrét o misijnej činnosti Cirkvi *Ad gentes*, 7.12.1965.
- Dekrét o kňazskej výchove *Optatam totius*, 28.10.1965.
- Dekrét o pastorálnej službe biskupov v Cirkvi *Christus Dominus*, 28.10.1965.
- Dekrét o kňazskom účinkovaní a živote *Presbyterorum ordinis*, 7.12.1965.
- Vieroučná konštitúcia o Božom zjavení *Dei Verbum*, 18.11.1965.
- Vieroučná konštitúcia o Cirkvi *Lumen gentium*, 21.11.1964.
- Pastorálna konštitúcia o Cirkvi v súčasnom svete *Gaudium et spes*, 7.12.1965.
- Konštitúcia o posvätnej liturgii *Sacrosanctum Concilium*, 4.12.1963.

B) Pápežské dokumenty

- Pavol VI., Apoštolský list „motu proprio“ *Ministeria quaedam*, 15.8.1972.
- Pavol VI., Apoštolská exhortácia *Marialis cultus*, 2.2.1974.
- Pavol VI., Encyklika o kňazskom celibáte *Sacerdotalis caelibatus*, 26.6.1968.
- Paolo VI., Apoštolský list „motu proprio“ *Sacrum Diaconatus Ordinem*, 18.6.1967.
- Pavol VI., *Posolstvo k V. svetovému dňu modlitieb za kňazské povolania*, 19.4.1968,
in: *Insegnamenti*, VI. (1968), s. 134-135.
- Ján Pavol II., Apoštolská konštitúcia *Ex corde Ecclesiae*, 15.8.1990.
- Ján Pavol II., Apoštolská konštitúcia *Sapientia christiana*, 15.4.1979.
- Ján Pavol II., Apoštolská exhortácia *Familiaris consortio*, 22.11.1981.
- Ján Pavol II., Apoštolská exhortácia *Christifideles laici*, 30.12.1988.

Ján Pavol II., Apoštolská exhortácia *Pastores dabo vobis*, 25.3.1992.

Ján Pavol II., Encyklika *Ecclesia de Eucharistia*, 17.3.2003.

Ján Pavol II., Encyklika *Evangelium vitae*, 25.3.1995.

Ján Pavol II., Encyklika *Redemptoris Mater*, 25.3.1987.

Ján Pavol II., Encyklika *Redemptoris missio*, 7.12.1990.

Ján Pavol II., Encyklika *Ut unum sint*, 25.5.1995.

Ján Pavol II., Encyklika *Veritatis splendor*, 6.8.1993.

Ján Pavol II., Apoštolský list *Mulieris dignitatem*, 15.8.1988.

Ján Pavol II., Apoštolský list *Novo millennio ineunte*, 6.1.2001

Ján Pavol II., Apoštolský list *Oriente lumen*, 2.5.1995.

Ján Pavol II., List kňazom na Zelený štvrtok, 25.3.1995.

Ján Pavol II., List rodinám *Gratissimam sane*, 2.2.1994.

C) Dokumenty Svätej Stolice

Kongregácia pre katolícku výchovu, Okružný list *Vyučovanie filozofie v seminároch*, 20.1.1972, in: EV zv. 4, s. 950-957.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Smernice pre formáciu ku kňazskému celibátu*, 11.4.1974, in: EV zv. 5, s. 188-256.

Kongregácia pre katolícku výchovu, Okružný list *Vyučovanie kánonického práva pre kandidátov na kňazstvo*, 2.4.1975, in: EV zv. 5, s. 750-761.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Teologická formácia budúcich kňazov*, 22.2.1976, in: EV zv. 5, s. 1169-1221.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Inštrukcia pre liturgickú formáciu v seminároch*, 3.6.1979, in: EV zv. 6, s. 1044-1125.

Kongregácia pre katolícku výchovu, Okružný list *O niektorých naliehavých aspektoch duchovnej formácie v seminároch*, 6.1.1980, in: EV zv. 7, s. 68-113.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Výchovné smernice o ľudskej láske. Usmernenia ohľadne sexuálnej výchovy*, 1.11.1983, in: EV zv. 9, s. 420-456.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Ratio fundamentalis institutionis sacerdotalis*, 19.3.1985, in: Kongregácia pre katolícku výchovu, *Dokumenty (1969-1989)*.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Formácia kňazov v dnešnom svete*, Libreria Editrice Vaticana 1990, s. 465-543.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Smernice pre formáciu budúcich kňazov v oblasti nástrojov spoločenskej komunikácie*, 19.3.1986, in: EV zv. 10, s. 58-116.

Kongregácia pre katolícku výchovu, Okružný list *Panna Mária v intelektuálnej a duchovnej formácii*, 25.3.1988, in: EV zv. 11, s. 214-232.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Sociálne učenie Cirkvi v kňazskej formácii*, 30.12.1988, in: EV zv. 11, s. 1244-1325.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Inštrukcia Štúdium cirkevných Otcov v kňazskej formácii*, 10.11.1989, in: EV zv. 11, s. 1790-1855.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Smernice pre prípravu vychovávateľov v seminároch*, 4.11.1993, Libreria Editrice Vaticana 1993.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Smernice pre formáciu seminaristov zameranú na problémy manželstiev a rodiny*, 19.3.1995.

Kongregácia pre katolícku výchovu, Okružný list *Ci permittiamo ohľadne prijímania ex-seminaristov do iného seminára*, 9.10.1986, in: EV zv. 10, s. 694-696.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Informačný dokument Propedeutické obdobie*, 1.5.1998.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Inštrukcia biskupským konferenciám o prijímaní kandidátov prichádzajúcich do seminára z iných seminárov alebo rehoľných spoločností*, 8.3.1996.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Smernice pre používanie psychologických metód pri prijímaní a pri formácii kandidátov na kňazstvo*, 29.6.2008.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Inštrukcia o kritériách rozlišovania povolania, u osôb s homosexuálnymi sklonmi, vzhľadom na ich prijatie do seminára a súhlas k prijatiu posvätného stavu*, 4.11.2005.

Kongregácia pre klérus, *Všeobecné katechetické direktorium*, 11.4.1971.

Kongregácia pre klérus, *Direktorium o službe a živote kňazov*, 31.1.1994, Libreria Editrice Vaticana 1994.

Kongregácia pre klérus, Okružný list *Kňaz, ohlasovateľ Slova, vysluhovateľ sviatostí a vodca spoločenstva z pohľadu tretieho milénia*, 19.3.1999.

Kongregácia pre Boží kult a disciplínu sviatostí, Okružný list diecéznym biskupom a ďalším miestnym ordinárom o pripustení k vysviacke. *Skrutíniá o vhodnosti kandidátov na posvätné rády*, 10.11.1997.

Kongregácia pre biskupov, Direktórium pre pastoračnú službu biskupov *Apostolorum successores*, 22.2.2004.

Kongregácia pre vieroučné otázky, Inštrukcia *Libertatis conscientia* o kresťanskej slobode a oslobodení, 22.3.1986, in: EV zv. 10, s. 118-239.

Kongregácia pre vieroučné otázky, Inštrukcia *Domum veritatis* o cirkevnom povolani teológa, 24.5.1990, in: EV zv. 10, s. 188-233.

Kongregácia pre vieroučné otázky, Inštrukcia *Domum vitae*, in: EV zv. 10, s. 1150-1253.

Kongregácia pre vieroučné otázky, List o pastoračnej starostlivosti voči homosexuálne orientovaným osobám *Homosexualitatis problema*, 1.10.1986.

Kongregácia pre vieroučné otázky, List o niektorých aspektoch kresťanskej meditácie *Orationis formas*, 15.10.1989.

Katechizmus Katolíckej cirkvi, 11.10.1992.

Codex Iuris Canonici, 2.1.1983.

Pápežské dielo pre cirkevné povolania, *Vývoj pastorácie povolani v paritkulárnych cirkvách*, Tipografia Vaticana 1992.

Pápežské dielo pre cirkevné povolania, *Nové povolania pre novú Európu*, Záverečný dokument kongresu 5.-10.5.1997, Rím 1997; 8.12.1997.

Pápežská rada pre rodinu, *Kňazská formácia a pastorácia rodín*. VIII. plenárne zasadanie, Rím 1977, Leumann (TO), Elle Di Ci 1991.

Pápežská rada pre laikov, *Kňazská formácia v súčasných podmienkach: príspevok laikov*, Vatikán 1990.

Biskupská synoda (1971), *Služobné kňazstvo*, 30.11.1971, in: *Služobné kňazstvo v Magistériu Cirkvi. Dokumenty (1908-1993)*, Libreria Editrice Vaticana 1993, s. 301-326.

Biskupská synoda (1990), *Kňazská formácia v súčasných podmienkach*. *Lineamenta*, Bologna, Dehoniane 1989.

Biskupská synoda (1990), *Kňazská formácia v súčasných podmienkach*. *Instrumentum laboris*, Bologna, Dehoniane 1989.

D) Zbierky dokumentov Magistéria

Enchiridion Vaticanum. Oficiálne dokumenty Svätej Stoli-ce 1962-1993, zv. 1-13, Bologna, Dehoniane 1968-1995.

Kongregácia pre katolícku výchovu, *Dokumenty (1969-1989)*. *Kňazská formácia v súčasnom svete*, Libreria Editrice Vaticana 1990.

Služobné kňazstvo v Magistériu Cirkvi. Dokumenty (1908-1993), Libreria Editrice Vaticana 1993.

E) Iné dokumenty

Talianska biskupská konferencia, *Ohlasovať evanjelium v meniacom sa svete*. Pastoračné smernice talianskeho episkopátu pre prvé desaťročie druhého tisícročia, Rím, 29.6.2001.

Talianska biskupská konferencia, *Kňazská formácia v talianskej Cirkvi*. Smernice a normy pre semináre (tretie vydanie), Libreria Editrice Vaticana 2007.

Zásady kňazskej formácie v Poľsku. Czestochowa, Kuria Metropolitalna 1999.

Biskupská konferencia Slovenska, *Seminársky poriadok rímsko-katolíckych kňazských seminárov na Slovensku*, 1990.

Konferencia biskupov Slovenska, *Pastoračný plán Katolíckej cirkvi na Slovensku 2007-2013*, Spolok svätého Vojtecha 2007.

I. KAPITOLA

KŇAZSKÉ POVOLANIA NA SLOVENSKU

A. Objavenie a rozvoj kňazských povolání

1. Základ každého kresťanského povolania

1. *Iniciatíva Boha – odpoveď človeka*

História každého kňazského povolania, ako napokon i každého kresťanského povolania, je históriou *nevypovedaného dialógu medzi Bohom a človekom*,⁹ medzi láskou Boha, ktorý volá, a medzi slobodou človeka, ktorý Bohu s láskou odpovedá. Boh je iniciátorom povolania.

2. *Sloboda vo veľkodušnosti a v obete*

V každom povolaní sa spájajú dva nerozlučné aspekty povolania: nezaslúžený Boží dar a zodpovedná sloboda človeka. Zaznamenal to sv. Marek: „Potom (Ježiš) vystúpil na vrch, povolal k sebe tých, ktorých sám chcel, a oni prišli k nemu“.¹⁰ Na jednej strane sa Ježiš úplne slobodne rozhoduje a na druhej strane „prichádzajú“ Dvanásť, čiže „nasledujú“¹¹ Ježiša.

Toto je stále platný vzor, nezmeniteľná skutočnosť každého povolania: prorokov, apoštolov, kňazov, rehoľníkov, veriacich laikov, každého človeka.

Sloboda je teda podstatou povolania. Sloboda človeka, ktorá je Božou milosťou oživovaná, uzdravovaná a uspôbená otvoriť sa pre Boží dar a prijať ho. Pápež Pavol VI. povedal: „Na povolanie sa musí primerane odpovedať. Nemôžu byť povolania, ktoré nie sú slobodné, ktoré nie sú spontánnym, vedomým, veľkodušným a úplným darovaním sa... Hovoríme obeta: prakticky v tom spočíva celý problém... Pokorný a prenikavý hlas Krista dnes rovnako ako včera i pred-

⁹ Porov. PDV, 36.

¹⁰ Mk 3, 13.

¹¹ PDV, 36.

včera volá: Pod! Sloboda tak podstupuje najťažšiu skúšku, a to skúšku daru, veľkodušnosti, obety.“¹²

2. Prostredie vzniku povolania

3. *Ekleziologická dimenzia povolania*

„Každé kresťanské povolanie pochádza od Boha, je Božím darom. Nikdy sa nerodí mimo Cirkvi alebo nezávisle od Cirkvi, ale vždy len v Cirkvi a skrze Cirkev.“¹³ Ona svojím uspôbením je „povolaním“¹⁴ a aj *tvorcom a vychovávateľom povolania*.¹⁵ Vo svojej podstate je „sviatosťou“, „znakom“ a „nástrojom“,¹⁶ v ktorom nachádza ohlas a naplňa sa povolanie každého kresťana. Tak možno chápať *podstatný cirkevný rozmer kresťanského povolania*:¹⁷ nielenže sa odvodzuje „od“ Cirkvi a od jej sprostredkujúcej úlohy a spoznáva i uskutočňuje sa „v“ Cirkvi, ale sa aj nevyhnutne stvárnjuje – v službe Bohu, ktorá je jej podstatou – na službu „pre“ Cirkev.¹⁸

4. *Povolanie v svojej komplexnosti*

Kresťanské povolanie v každej forme je dar zameraný na budovanie Cirkvi, na rozmach Božieho kráľovstva na zemi. V samom názve Cirkvi – „*Ecclesia*“ – je naznačená jej vnútorná povaha povolania, lebo je to vlastne „*zvolávanie*“, „*zhromaždenie povolaných*“.¹⁹

V dobe, akou je naša, ktorá potrebuje proctvo, je múdre podporovať povolania, ktoré sú zvláštnym znakom toho, „čím budeme a čo sa ešte neukázalo“,²⁰ sú nimi povolania zvláštného zasvätenia. Taktiež je múdre podporovať typickú

¹² PAVOL VI., *Posolstvo k V. svetovému dňu modlitieb za kňazské povolania*, 19.04.1968, in: *Insegnamenti*, VI. (1968), s. 134-135.

¹³ PDV, 35.

¹⁴ *Tamtiež*, 35.

¹⁵ Porov. *Tamtiež*, 35.

¹⁶ *Tamtiež*, 35.

¹⁷ Porov. PDV, 35.

¹⁸ *Tamtiež*, 35.

¹⁹ PÁPEŽSKÉ DIELO PRE CIRKEVNÉ POVOLANIA, *Nové povolania pre novú Európu*, 8.12.1997, 25; Porov. PDV, 34.

²⁰ Porov. 1 Jn 3,2.

črtu každého povolania, vrátane laického, aby pred svetom bola Cirkev v čoraz väčšej miere znamením budúcich vecí, Kráľovstva, ktoré je „už teraz a ešte nie“.²¹

5. Starostlivosť o povolania

– úloha celého kresťanského spoločenstva

Cirkev je poverená starostlivosťou o kňazské povolania a ich vývoj, čiže o vznik povolání, ich rozpoznávanie a pozor- né prevádzanie.

Zmenené historické a kultúrne podmienky si vyžadujú, aby sa pastorácia povolání chápala ako *jeden z hlavných cieľov celého kresťanského spoločenstva*.²² Preto je potrebné, aby Cirkev tretieho tisícročia i na Slovensku povzbudzovala všetkých pokrstených a birmovaných k tomu, aby si uvedomovali svoju aktívnu zodpovednosť v cirkevnom živote.²³

6. Rodina a povolanie

Zvlášť starostlivo sa treba venovať *pastorácii rodiny*²⁴ o to viac, že badať veľkú a hlbokú krízu tejto základnej ustanovizne. V manželstve, pozdvihnutom na dôstojnosť sviatosti, je vyjadrené „veľké tajomstvo“ Kristovej manželskej lásky k jeho neveste Cirkvi.²⁵ Samotné rodiny si musia stále viac uvedomovať povinnú starostlivosť o deti, a stať sa aktívnymi nositeľmi účinnej prítomnosti v Cirkvi a spoločnosti na ochranu ich práv.²⁶ *Kresťanská rodina* ako „domáca cirkev“²⁷ vždy poskytovala a naďalej bude poskytovať priaznivé podmienky pre zrod povolání, najmä tým, že veľkodušne prijíma dar ľudského života a stáva sa tak prvým „seminárom“.²⁸ Tak sa deti

už v mladosti môžu priúčať nábožnosti, modlitbe a láske k Cirkvi. V práci rodiny a rodičov má harmonicky pokračovať škola, s takým programom, ktorý je schopný osvetliť rozmer povolania ako základnej hodnoty človeka, s ktorou prichádza na svet.²⁹

7. Úloha farnosti

Ďalším miestom vzniku povolania je *farnosť*.³⁰ Počnúc kňazmi žijúcimi vo farnosti, aj rehoľníci a veriaci laici, najmä katechéti, učители, vychovávatelia, animátori v pastorácii detí a mládeže – pravda, každý jemu vlastným spôsobom a prostriedkami – majú veľký význam v starostlivosti o kňazské povolania. Čím väčšími preniknú do podstaty svojho povolania i poslania Cirkvi, tým sa stanú užitočnejšími v službe pastorácii duchovných povolání.³¹

8. Biskupi a centrá pre povolania

Zodpovednosť za pastoráciu v diecéze zameranú na povolania patrí predovšetkým biskupovi. „Diecézni biskupi, ktorí sa majú najväčšími starať o vzrast povolání, majú poučovať seba zverený ľud o význame posvätnéj služby a o potrebe služobníkov Cirkvi a majú podnecovať a podporovať podujatia na rozvíjanie povolání, predovšetkým dielami na to ustanovenými.“³²

Tu treba zdôrazniť potrebu činnosti diecéznych centier pre povolania koordinujúcich a spolupracujúcich s národným centrom pre povolania. Záverečný dokument kongresu O povolaniach ku kňazstvu a zasvätenému životu v Európe s ľútosťou konštatoval neprítomnosť alebo len zriedkavý výskyt týchto štruktúr v niektorých európskych národoch, a zasadzuje sa za to, aby sa čo najskôr zakladali a patrične posilňovali.³³ Hoci na Slovensku sa zatiaľ nepociťuje nedostatok

²¹ *Nové povolania pre novú Európu*, 23; Porov. RFIS, 6.

²² Porov. PDV, 41.

²³ Porov. JÁN PAVOL II., Apoštolský list *Novo millennio ineunte*, 6.1.2001, 46; Porov. KONFERENCIA BISKUPOV SLOVENSKA, *Pastoračný plán Katolíckej cirkvi na Slovensku 2007 – 2013*, 2007, 22 – 69.

²⁴ Porov. NMI, 47.

²⁵ Porov. *Ef* 5, 32.

²⁶ Porov. NMI, 47.

²⁷ LG, 11.

²⁸ OT, 2.

²⁹ Porov. PDV, 41.

³⁰ Porov. PDV, 41; 68;

³¹ Porov. *Tamtiež*, 41.

³² CIC, kán. 233; porov. RFIS, 8.

³³ *Nové povolania pre novú Európu*, 29 e); porov. RFIS, 10.

duchovných povolání, neznamená to, aby sa v tejto veci nič nekonalo.³⁴

9. *Spolupráca hnutí a združení laikov*

Treba spomenúť aj početné skupiny, hnutia a združenia veriacich laikov, ktoré vznikajú a vzrastajú v Cirkvi pôsobením Ducha Svätého, čím prítomnosť kresťanov vo svete nadobúda misionársky ráz. Tieto rozličné laické združenia predstavujú veľmi úrodnú pôdu na oboznámenie sa s duchovnými povolániami, a tiež pravé i primerané miesta na vznik a vzrast povolání. Laické združenia si treba vážiť, lebo v jednote s celou Cirkvou osobitným spôsobom prispievajú do pastorácie kňazských povolání.³⁵

Pôsobenie rozličných zložiek a jednotlivých členov Cirkvi, ktorí sa zapájajú do pastorácie povolání, bude úspešnejšie, ak sa budú väčšmi starať, aby si vlastné cirkevné spoločenstvá, počnúc farnosťou, uvedomili, že problém povolání nemožno nechať iba na pár „zainteresovaných“ (najmä tých kňazov, ktorí pôsobia v seminári), lebo je to „životný problém, ktorý leží v samom strede Cirkvi“,³⁶ a má stáť v strede lásky každého kresťana k Cirkvi.³⁷

II. KAPITOLA

KŇAZSKÁ IDENTITA

A. Centralita pastoračnej lásky

10. *Evanjeliový obraz Dobrého pastiera*

V evanjeliovom obraze Dobrého pastiera³⁸ sa sám Ježiš predstavuje ako poslaný od Otca a „posvätený“ Duchom³⁹, aby pásol jeho ovce. Jeho existencia je každodenným prejavom tej lásky, ktorá ho podnietila, v poslušnosti voči Otcovej vôli, aby obetoval svoj život za ovce. Kňazské povolanie, ako to ukazuje dialóg medzi Petrom a zmŕtvychvstalým Kristom, je povolaním pásť v tejto láske Pánovo stádo.⁴⁰ Odpoveď povolaného spočíva v úplnom darovaní seba samého službe Cirkvi a svetu. Kňazi predstavujú Krista Pastiera a ako takí nachádzajú v pastoračnej láske jednotiaci element svojej teologickej identity a duchovného života.⁴¹

11. *Pastoračná láska*

– spoločný základ plurality kňazskej služby

Rôznorodosť situácií na cirkevnom poli vyžaduje však odlišné formy vykonávania kňazskej služby: vzhľadom na konkrétne okolnosti sa niekedy ukazuje ako prvoradá úloha potreba ohlasovania, inokedy liturgického slávenia, niekedy spoločenského zaangažovania sa, alebo duchovného sprevádzania, výchovy, aktivity na poli kultúry, alebo môže ísť aj o pluralitu týchto foriem. Všetky však nachádzajú svoju jednotiaci element v *pastoračnej láske* - z nej čerpajú silu, tak ako rôzne pramene, živé podzemným tokom, ktorý im dodáva sviežosť.

³⁴ Porov. *Pastoračný plán Katolíckej cirkvi na Slovensku*, 70 – 80.

³⁵ Porov. PDV, 41.

³⁶ *Tamtiež*, 41.

³⁷ Porov. *Tamtiež*, 41.

³⁸ Porov. *Jn* 10,1-18.

³⁹ Porov. *Lk* 4,18.

⁴⁰ Porov. *Jn* 21,15-17.

⁴¹ Porov. *PO*, 14.

B. Podstata a poslanie kňazskej služby

12. Podstata kňazstva a kňazského poslania

Z dekrétu *Presbyterorum Ordinis* a z apoštolskej exhortácie *Pastores dabo vobis* vyplýva päť základných aspektov podstaty a poslania kňazstva, ktoré sa javia ako základné pre smerovanie formácie ku kňazstvu. Je to: vzťah ku Kristovi a vzťah k Cirkvi, harmónia v rôznorodosti úloh zverených kňazovi, jednota medzi duchovným životom a kňazskou službou a život evanjeliového radikalizmu. Vzájomné prelínanie týchto aspektov formuje základné črty, ktoré majú charakterizovať osobnosť kňaza.

1. Základné charakteristiky podstaty a poslania kňazstva

a) Kristologický rozmer

13. Povolanie a kňazský charakter majú pôvod v Kristovi

Prameň kňazstva nespočíva v ľudských, morálnych, intelektuálnych, či duchovných kvalitách človeka a ani nie v cirkevnom uznaní, ale v povolaní a v schopnosti prijať ho, ktoré majú svoj pôvod v Kristovi Pastierovi, poslanom Otcom v Duchu.⁴² V tejto perspektíve je potrebné vidieť náuku o *charaktere* kňazstva ako ontologické zjednotenie sa s Kristom Kňazom, ktoré dáva schopnosť konať v osobe Krista, Hlavy a Pastiera.⁴³

Z tohto prvého *kristologického* rozmeru kňazstva vychádza rozmer *ekleziologický*,⁴⁴ pretože je nevyhnutné, aby sama Cirkev bola zhromaždená zmŕtvychvstalým Kristom okolo Slova, sviatostí a služby činorodej lásky. Prostredníctvom ohlasovania Slova, slávenia sviatostí a rozlišovania chariziem pre ich uplatňovanie v službe činorodej lásky, sú kňazi, uspôso-

bení skrze vysviacku, účinnými nástrojmi budovania Cirkvi. Bez týchto darov, ktoré si Cirkev nemôže dať sama, iba ich prijať od svojho Pána, stratila by vlastnú identitu. Kňazi preto predstavujú pre existenciu Cirkvi životný, neuralgický bod, keďže sú významní svedkovia priority milosti, skrze ktorú ju vzkriesený Kristus buduje a oživuje v Duchu.⁴⁵

14. Láska voči Ježišovi Pastierovi je určujúcou pre poslanie kňaza

Preto kňazská služba má svoj základ a svoje centrum v Ježišovi Kristovi. Dialóg lásky medzi Petrom a Kristom ostáva stálym vzorom pastoračnej lásky. Ak by kňazská služba nemala svoj pôvod v tejto láske, padla by na úroveň práce úradníka, namiesto toho, aby bola službou pastiera, ktorý obetuje život pre svoje stádo. V láske ku Kristovi spočíva prvotná a najvyššia motivácia povolania ku kňazstvu.⁴⁶

b) Ekleziologický rozmer

15. Vzťah ku Kristovi nachádza pokračovanie vo vzťahu k Cirkvi

Na druhom mieste pastoračná láska zahrňuje objektívne vzťahy, v ktorých kňaz žije v Cirkvi, v komplexe cirkevných vzťahov. Kňaz je «pripodobnený Ježišovi Kristovi ako Hlave a Pastierovi Cirkvi».⁴⁷ Pastier bez stáda e telo bez hlavy neboli by kompletní, tak ako ani ženích bez nevesty. Pastoračné poslanie kňazskej služby nie je tvorené iba vnútorným a živým konštitučným sviatostným vzťahom s Kristom, Pastierom, ale sa stáva realitou medzi Božím ľudom, v cirkevných vzťahoch, podstatne charakterizovaných *bratstvom* všetkých pokrstených.⁴⁸

⁴⁵ Porov. *Tamtiež*, 15.

⁴⁶ Porov. *Tamtiež*, 23.

⁴⁷ Porov. *Tamtiež*, 21.

⁴⁸ Porov. *Tamtiež*, 28.

⁴² Porov. PDV, 23.

⁴³ Porov. PO, 2.

⁴⁴ Porov. osobitne PDV, 16.

16. *Vzťah k biskupovi, k spolubratom a k laikom*

Kňazi sú tak povolani na prvom mieste žiť *synovský a bratský vzťah s vlastným biskupom*, pre ktorého sú potrební spolupracovníci a poradcovia v jeho službe.⁴⁹

Na druhom mieste kňazi, spojení medzi sebou skrze «*hlboké sviatosťné bratstvo*»⁵⁰ sú povolani, aby rozvíjali intenzívne *bratské vzťahy s inými kňazmi*, predovšetkým s tými, ktorí sú členmi toho istého diecézneho presbytéria. Duch bratstva má vládnuť aj vo vzťahu k diakonom a k ostatným zasväteným osobám.

Po tretie, od presbyterov sa vyžaduje, aby mali *otcovský a bratský vzťah s laikmi* ku ktorým sú poslaní, a ktorí majú vykonávať svoje všeobecné kňazstvo⁵¹ nie v dôsledku poverenia zo strany služobníkov sviatosťného kňazstva, ale v sile jediného poslania, ktoré je spojené s krstom.⁵² Z tohto teologického dôvodu, kňazi si majú vážiť laikov, počúvať ich a zhodnocovať ich životné skúsenosti. Nevidieť v nich iba jednoduchých vykonávateľov pokynov, ani nie jednoduchých spolupracovníkov, ale pravých a riadnych spoluzodpovedných v poslaní Cirkvi, osobitne v sekulárnej oblasti. Úloha kňazov je stáť na čele spoločnej zodpovednosti, sľaby múdrych otcov rodiny.

17. *Súlada s pastoračným úsilím partikulárnej cirkvi*

Toto všetko sa má uskutočňovať v hlbokom súlade s formálnymi, operačnými a misionárskymi rozhodnutiami vlastnej partikulárnej cirkvi. Pastoračná láska kňaza nie je nikdy privátnou záležitosťou. Aj veľkorysé postoje obetavosti môžu byť zoslabené alebo úplne sa minúť účinkom pre individualizmus, ktorý vedie k rozdeleniam.

18. *Špiritualita diecézneho kňaza ako cesta posväcovania*

Príslušnosť k Cirkvi a odovzdanosť voči nej, prežívané ako vzťah ženícha a nevesty predstavujú pre kňaza skutočnú

duchovú hodnotu,⁵³ vytváranú trojitou službou Slova, sviatosti a činorodej lásky, ktorá sa stáva pravou a vlastnou cestou posväcovania a duchovnej identity v trojitom objektívnom vzťahu s biskupom, s prebyteriom a so spoločenstvom.

c) *Súlada medzi rôznymi kňazskými úlohami*

19. *Pastoračná láska – zjednocujúci princíp pastoračných aktivít*

Pastoračná láska «predstavuje vnútorný a dynamický princíp, schopný spájať mnohostranné a rôzne kňazské aktivity»⁵⁴ v oblasti ohlasovania Božieho slova, liturgických aktivít, duchovného sprevádzania osôb, rozlišovania darov Ducha Svätého a povolania, koordinácie života spoločenstva, priameho či nepriameho úsilia pomoci voči núdznym. Kňaz získava postoj vyváženosti medzi rôznymi aspektami svojej služby do tej miery, nakoľko žije jej vnútorný rozmer oddanosti a veľkodušnosti ako v jej objektívnej dimenzii včlenenia sa do života partikulárnej cirkvi, tak aj do spoločenstva s biskupom, prebyteriom a s laikmi.⁵⁵

20. *Eucharistia je základným zdrojom života pastoračnej lásky.*

Pretože *Eucharistia* je prameňom a vrcholom života a pôsobenia Cirkvi, miestom koncentrácie Slova, impulzom činorodej lásky a misijnej činnosti, slávenie Eucharistie je pre kňaza prameňom a vrcholom celého jeho ministéria, časom, kedy najintenzívnejšie uskutočňuje úlohu reprezentovať Krista Kňaza, keďže koná v osobe Krista Hlavy a Pastiera.⁵⁶ Eucharistické slávenie je teda pre kňaza základným prameňom života pastoračnej lásky.⁵⁷

⁵³ Porov. PDV, 31.

⁵⁴ Porov. *Tamtiež*, 23.

⁵⁵ Porov. LG, 28; PO, 4-6; PDV, 26; KONGREGÁCIA PRE KLÉRUS, Okružný list *Kňaz, ohlasovateľ Slova, vysluhovateľ sviatosti a vodca spoločenstva z pohľadu tretieho milénia*, 19.3.1999.

⁵⁶ Porov. LG, 28; PO, 5; PDV, 26.

⁵⁷ Porov. PO,13; PDV, 23; KONGREGÁCIA PRE KLÉRUS, *Direktórium o*

⁴⁹ Porov. PO, 7.

⁵⁰ Porov. *Tamtiež*, 8.

⁵¹ Porov. LG, 10 – 13.

⁵² Porov. AA, 2; AG, 2, 5.

21. Misijné poslanie

Kňazská služba je v svojej podstate *misionárska*,⁵⁸ pretože Cirkev a svet, viera a nevera, svätosť a hriech sa stretávajú v srdci človeka. Kňaz teda v svojej službe, vrcholiacej v eucharistickom slávení, vždy zakusuje prelínanie sa dvoch perspektív: je to blízkosť k ľuďom v ich životných problémoch, v ich radostných i bolestných skúsenostiach. Práve tu, prostredníctvom ich *posvätnej služby* ohlasovania, slávenia a vedenia, žijú podstatný misionársky rozmer svojho ministéria.⁵⁹ Avšak je tu ešte vždy platná a naliehavá aj služba ohlasovania *ad gentes*, ktorá vytvára v istom zmysle paradigma poslania Cirkvi vo svete. Preto sú vzácní tí kňazi, ktorí sa úplne venujú tomuto poslaniu. Svojou činnosťou umožňujú vznik alebo prehĺbenie konkrétnej skúsenosti Cirkvi, pretože, poslaní *ad gentes*, nevykonávajú svoju službu vo vlastnom mene, ale ako konkrétny prejav pastoračnej aktivity Cirkvi, ktorá ich vyslala a ktorej sú súčasťou.

d) Jednota medzi kňazskou službou a životom

22. Pastoračná láska živí a podnecuje duchovný život

Pastoračná láska spája kňazskú službu a duchovný život.⁶⁰ Pastoračná aktivita je nielen prejavom vnútorného života ale ho aj živí a podnecuje jeho rast. Kňazská špiritualita spája teda dva póly kresťanskej duchovnosti – akciu a kontempláciu – do jedného celku *pastoračnej špirituality*. Vytvára sa tak harmónia medzi dvomi pólmi posväcovania, aby na jednej strane, upadnutím do aktivizmu, sa nestratili vnútorné motivácie apoštolátu, a na druhej strane, upadnutím do intimizmu, aby sa nezoslabil konkrétna charitatívna prax.

službe a živote kňazov, 31.1.1994, 48 – 49.

⁵⁸ Porov. PO, 10.

⁵⁹ Porov. TALIANSKA BISKUPSKÁ KONFERENCIA, *Ohlasovať evanjelium v meniacom sa svete*. Pastoračné smernice talianskeho episkopátu pre prvé desaťročie druhého tisícročia, Rím, 29.6.2001, 56.

⁶⁰ Porov. PO, 14.

23. Integrácia citovej stránky

Hlboká harmónia medzi akciou a kontempláciou vytvára základ pre dobrú integráciu citovej stránky kňaza celou jeho osobnosťou, čo umožňuje prijať a očistiť svoje vlastnosti v tejto oblasti. Tak sa ony môžu stať veľkým bohatstvom, schopným udržať vitálnou jeho službu a komunikovať entuziazmus a pozitívne postoje.

e) Evanjeliový radikalizmus

24. Pastoračná láska – špecifický spôsob prežívania evanjeliového radikalizmu

Pastoračná láska, nakoniec, vytvára pre presbytera osobitné schopnosti žiť *evanjeliový radikalizmus* v poslušnosti, v chudobe a v poslušnosti celibátu. Kňaz je povolán, aby prijal evanjeliový radikalizmus tak ako Ježiš, teda v postoji vnútornej slobody, odstupe od vecí a od správania podriadeného citovosti a sexualite, aby vydával o nej výrečné svedectvo v životných rozhodnutiach všetkým pokrsteným. Ježiš ukázal ľuďom, že je možné žiť v dejinách novosť radikálnej príslušnosti k Bohu, v plnom odovzdaní sa jeho Kráľovstvu.

25. Špiritualita posväcovania

Kňazi sú povolani k plnému stotožneniu sa s Kristom nielen preto, že sú členmi Cirkvi, ale aj preto, že postavení pred ňu, keď konajú v osobe Krista, Hlavy, Ženícha a Pastiera Ako takí sa zaväzujú žiť v chudobe, v čistote a v poslušnosti ich vlastným spôsobom, v pastoračnej činorodej láske.⁶¹ Svojou kňazskou službou, uprostred Božieho ľudu, uskutočňujú posväcovanie celého sveta.

⁶¹ Porov. PDV, 27.

26. *Nasledovanie a kríž*

Kňazi si uvedomujú, že napodobňovanie a nasledovanie Krista poslušného, chudobného a čistého vôbec nie je ľahké a ide proti mentalite, ovládanej idolmi. Kríž patrí podstatne k nasledovaniu Krista a nemožno ho chápať ako nehodu na životnej ceste alebo ako dôsledok omylu pri hodnotení povolania. Sú to „ťažkosti“, ktoré sám Ježiš spojil s jeho nasledovaním, ale ktoré včlenil do radosti, ktorá nemá obdobu: stonásobok tu na zemi a večný život.⁶²

27. *Aktuálnosť udržania kňazskej identity*

Tieto charakteristiky sa javia ako neodmysliteľné pre kňaza, ktorý má byť pre Boží ľud druhým Kristom. Ide o náročné požiadavky, ktoré sú často v protiklade s rozšírenou mienkou, a to aj v niektorých kresťanských komunitách, ktorá sa čoraz viac uspokojuje s krajným minimom. Udržať tieto požiadavky kňazskej identity živé a aktuálne, najmä v procese formácie kandidátov na kňazstvo, predstavuje opravdivú službu, nevyhnutnú pre skutočné a autentické poslanie Cirkvi v dnešnom svete.

III. KAPITOLA

KŇAZSKÉ SEMINÁRE

28. *Nutnosť kňazského seminára*

V procese formovania ku kňazstvu najdôležitejšia povinnosť patrí semináru, ktorý je začiatkom bratského spoločenstva kňazov s biskupom i kňazov medzi sebou. Nutnosť prípravy takéhoto spoločenstva je zhodná s dokumentmi Cirkvi. Lebo seminár má byť: základným svedectvom života Cirkvi, pokračovanie spoločenstva apoštolov zhromaždených okolo Ježiša, spoločenstvo vychovávaných na ceste, ktorá umožňuje prežívať svedectvo formácie, akú dal Kristus dvanástim.⁶³

A. **Svedectvo dvanástich – biblické správy**

29. *Identita poslania kňazského seminára*

Semináre sa zakladajú preto, aby tým, ktorých povoláva Pán do apoštolskej služby, umožnili prežiť svedectvo formácie, aké dal Kristus dvanástim. Povolání ku kňazskej službe musia byť na takej ceste, akú prežili apoštoli po boku Krista a stali sa tak vychovávajúcou spoločnosťou na ceste.⁶⁴ Hlavné miesto na tejto ceste pripadá biskupovi, ktorý je „prvým predstaviteľom Krista v kňazskej formácii“⁶⁵ a ktorý v starostlivosti o splnenie svojho poslania často navštevuje seminár vydávajúc tak výraz bratstva s vychovávateľmi i semináristami.

30. *Evanjeliový vzor spoločenstva apoštolov*

Svedectvo dvanástich je zahrnuté v evanjeliomvom odkaze. K jeho základným elementom patrí: pozvanie Krista ísť za ním, pozitívna odpoveď zo strany volaného, odlúčenie sa

⁶³ Porov. PDV, 60.

⁶⁴ Porov. *Tamtiež*, 60.

⁶⁵ Porov. *Tamtiež*, 65.

⁶² Porov. *Mk 10,10*.

od rodinného prostredia, od každodennej práce, prebývanie s Kristom, prijatie poslania cez Krista, jeho verné splnenie, ako i svedectvo o historickom, zmŕtvychvstalom a žijúcom Kristovi v Cirkvi.

B. Spoločenstvo zhromaždených okolo Krista – biblické správy

31. *Ciele kňazského seminára – vzťah k Bohu a k liturgii*

Vovedenie seminaristov do tajomstva Krista v Cirkvi a pripravenosť na objavovanie tejto skutočnosti je nepochybne obsiahnuté v seminárnej formácii. Koncilový dekrét o kňazskej formácii *Optatum totius* zdôrazňuje: „Nech sa naučia hľadať Krista v uvažovaní nad Božím slovom, v činnej účasti na sviatostiach Cirkvi, nech ho hľadajú v biskupovi i v ľudoch, ku ktorým sú poslaní, v biednych, maličkých, chorých, hriešnikoch i neveriacich.“⁶⁶

32. *Modlitba*

Seminaristi sa majú stretávať s Ježišom v individuálnom kontakte v modlitbe, meditácii a v tichu vlastného vnútra. Toto svedectvo je povinnosťou každého pokrsteného, predovšetkým kandidáta na kňazstvo.

33. *Prítomnosť Krista*

Potrebným znakom k porozumeniu cieľa seminárnej formácie je tiež viera, prítomnosť Krista v seminári, v jeho štruktúrach a v osobných vzťahoch. To sám Kristus formuje každého z povolanych.

34. *Jednota v Kristovi*

Jednota v Kristovi je v každom seminári kľúčom zvládnutia formácie tak seminaristov, ako i vychovávateľov a profesorov.

Z jednoty, ktorá sa vyvodzuje z jednoty Cirkvi, čerpá celý seminárny život: štúdiá, práca nad sebou, či vytváranie seminárneho spoločenstva.

C. Spoločenstvo života

35. *Príprava na službu Cirkvi*

Seminár je cirkevné spoločenstvo, v ktorom sa seminaristi pripravujú na kňazskú službu a stretávajú sa so svedectvom Cirkvi. To značí, že život seminára má byť akoby zhrnutie života Cirkvi. „Nech sa seminaristi naučia zúčastňovať sa so širokým srdcom na živote celej Cirkvi“.⁶⁷

⁶⁶ OT, 8.

⁶⁷ OT, 9.

IV. KAPITOLA

ŠTRUKTÚRA SEMINÁRSKEJ FORMÁCIE

A. Biskup a jeho spolupracovníci

1. Diecézny biskup

36. Biskup – prvý zodpovedný za formáciu v seminári

Diecézny biskup rozhoduje o všetkom čo sa týka vedenia a riadenia seminára a tiež dbá na to, aby boli verne zachovávané predpisy, ktoré vydal on alebo apoštolský stolec.⁶⁸ Seminár je povinný vypracovať vlastné štatúty v zhode s *Ratio institutionis sacerdotalis pro Slovakia*.

Biskupovi prináleží vybrať zodpovedných vychovávateľov, ktorí majú mať veľkú autoritu. Biskup nech sa stará o tých, ktorí pracujú v seminári pre seminaristov a nech pre nich opravdivým otcom v Kristovi.

Diecézny biskup je povinný postarať sa o materiálne zabezpečenie profesorov a vychovávateľov tak, aby sa mohli celkom venovať určeným povinnostiam. Okrem toho má často osobne navštevovať seminár, bdiť nad formáciou svojich seminaristov, ako aj nad filozofickou a teologickou náukou, ktorá sa v seminári prednáša, a informovať sa o povolani, povahe, nábožnosti a napredovaní seminaristov najmä z pohľadu udelenia posvätných rádov.⁶⁹

Biskup je povinný starať sa o to, aby nadaných seminaristov nasmeroval do inštitútov alebo na univerzity, aby dosiahli špecializáciu v teologických alebo iných náukách pre potreby diecézy. Na špeciálne štúdiá je povinný poslať kandidátov.

Diecézny biskup je povinný upovedomiť kňazov i veriacich, že seminár je srdcom diecézy a všetci mu majú byť nápomocní.

2. Predstavení a profesori (rektor, predstavení, špirituáli, profesori, spoločenstvo predstavených a prednášajúcich)

37. Predstavení seminára - rektor

Z poverenia biskupa je rektor bezprostredne zodpovedný za celú formáciu života v seminári.

Je povinnosťou rektora starať sa o to, aby formácia seminaristov prebiehala v zhode so zásadami Cirkvi.

Pri prijímaní kandidátov do seminára je rektor povinný nechať sa viesť stanovenými predpismi zákona a nariadeniami biskupa.

Rektor je povinný skúmať dobré úmysly seminaristov, ich morálnu a intelektuálnu úroveň, fyzické i psychické zdravie, tiež schopnosť znášať kňazské ťarchy pri vykonávaní budúcich dušpastierskych povinností. Aby poznal osobitné vlastnosti seminaristov, rektor je povinný často sa s nimi rozprávať, vypočuť a zvážiť mienky a úvahy iných predstavených, farárov, profesorov i lekárov.

Pred odporúčaním seminaristov k vyšším sväteniam, rektor predkladá biskupovi správu o duchovnom a intelektuálnom vývoji, názory vychovávateľov, svedectvo zodpovedných, názor farára a lekárske svedectvo o stave zdravia kandidáta.

Niekoľkokrát v roku rektor je povinný zvolať pedagogickú poradu a viesť ju.

Rektor je povinný starať sa o to, aby pod jeho vedením všetci profesori i predstavení tvorili jednotu ducha a činu, aby tak spolu so seminaristami tvorili takú rodinu, ktorá zodpovedá modlitbe Krista: „Aby všetci jedno boli.“⁷⁰ Rektor sa má taktiež starať o pravidelné modlitbové stretnutia vychovávateľov a učiteľov, aby sa tak mohlo medzi nimi vytvárať spoločenstvo.

⁶⁸ Porov. CIC, kán. 259.

⁶⁹ Porov. *Tamtiež*, kán. 259, § 2.

⁷⁰ *Jn 17,21*

38. *Vicerektor*

Vicerektor pomáha rektorovi v jeho práci. Zastupuje rektora v jeho neprítomnosti.

39. *Ekonom*

Ekonom má pod vedením rektora na starosti hospodárske záležitosti seminára.

40. *Prefekt*

Prefekt úzko spolupracuje s rektorom v riadení seminára. Ak je seminaristov viac, má byť viac prefektov. Sú zodpovední za poriadok a disciplínu v seminári. Prefekt je v stálom styku s rektorom seminára a so seminaristami. Spolu s rektorom a vicerektorom vedú celý seminárny život. Prefektovi pomáhajú duktori a viceduktori, ktorí majú na starosti menšie spoločenstvá zoskupené podľa ročníkov. Do funkcie duktora navrhuje prefekt a schvaľuje rektor seminára. Duktora možno z funkcie odvolať podľa potreby.

41. *Špirituál*

Špirituál má spoluúčasť na zodpovednosti seminárneho predstavenstva za výchovu seminaristov z hľadiska duchovného života. Je sprievodcom a pomocníkom seminaristov v ich úsilí nasledovať Krista a viesť spoločný život. Pomáha im nájsť cestu k objasneniu kňazského povolania. Keď ide o posúdenie súcosti kandidátov na kňazské svätenie alebo o vylúčenie zo seminára, nikdy nie je možné žiadať mienku od neho.⁷¹ Jeho hlavnou úlohou je:

- uvádzať do duchovného života, vychovávať k modlitbe a meditácii, k sláveniu Eucharistie, liturgie Cirkvi a sviatosti zmierenia,
- uvádzať do dejín duchovného života a foriem nábožnosti, pestovať zmysel pre rozlišovanie duchov a pre iné formy duchovného života,

- pomáhať pri objasňovaní povolania a rozhodnutia sa pre kňazský úrad a celibátny spôsob života,

- pomáhať pri kresťanskom dozrievaní osobnosti a v problémoch života.

Spovedníci, menovaní diecéznym biskupom musia byť ľahko dostupní. Prichádzajú do

seminára, aby vykonávali svoje poslanie na mieste určenom pre spovedanie.

42. *Profesori a požiadavky na nich*

K dispozícii má byť dostatočný počet profesorov podľa počtu predmetov, podľa učebného poriadku a podľa počtu seminaristov. V každom seminári, v ktorom prebieha teologicko-filozofické vzdelávanie, má byť zbor profesorov, potrebných pre zabezpečenie prednášok z jednotlivých predmetov a odborov.

Vo všeobecnosti majú byť profesormi teologických disciplín kňazi. Všetci majú bratsky spolupracovať a majú byť takými, aby dali seminaristom, podľa svojho postavenia, príklad kresťanského alebo kňazského života. Vyučujúcich, ak to nie je ináč určené, menuje biskup, alebo ak ide o regionálne semináre, biskupi, ktorým prináleží starostlivosť o semináre, ale po porade s rektorom a profesorským zborom, ktorí môžu navrhnúť vhodných kandidátov.

Prednášajúci musia byť vo svojich predmetoch skutočnými odborníkmi a musia mať primerané znalosti aj z príbuzných odborov. Preto musia nadobudnúť požadované vzdelanie a zodpovedajúci akademický stupeň: na prednášanie teológie a filozofie aspoň licenciát alebo nejakú ekvivalentnú kvalifikáciu; na ostatné predmety vhodnú akademickú kvalifikáciu.

Je potrebné, aby sa vyznačovali aj pedagogickými schopnosťami. V tejto veci sa treba postarať aj o primerané vzdelanie v metodike a didaktike, aby mohli lepšie učiť seminaristov formou spolupráce a dialógu.

Prednášajúci sa majú starať o to, aby vlastné vedecké vzdelanie stále zdokonaľovali čítaním periodík a nových

⁷¹ Porov. CIC, kán. 240, § 2.

kníh, ako aj výmenou skúseností s odborníkmi a účasťou na vedeckých seminároch.

B. Seminaristi

43. *Pastoračná citlivosť profesorov*

Prednášajúci nemajú prijať žiadne úlohy, ktoré by im prekážali dobre si plniť svoje poslanie; preto im má byť priznaná primeraná mzda, aby sa mohli celkom venovať svojmu vážnemu poslaniu. Je však chvályhodné, ak mimo svojej práce čiastočne vykonávajú určité služby, aby disponovali pastoračnými skúsenosťami a tým aj lepšie poznali problémy dnešnej doby, najmä problémy mládeže, a tak plnšie porozumeli a lepšie odovzdávali poznatky vo svojej disciplíne pri formovaní budúcich duchovných pastierov.

44. *Vplyv profesorov na formačný proces budúcich kňazov*

Pri vykonávaní svojho úradu sa majú ukázať ako praví vychovávateľa, preto nech majú stále pred očami normy, vzťahujúce sa na náuku, ktorá sa má prednášať a na metódy vyučovania. Nech sa starajú o výchovu a o celkovú kňazskú formáciu jednotlivých seminaristov, aby tí skutočne napredovali vo vedeckom poznaní a v duchovnom živote. Nech sa častejšie, napríklad raz mesačne, stretnú, aby spoločne riešili študijné problémy, aby vo vzájomnej zhode prehlbovali kvalitu výchovy a formácie seminaristov.

Taktiež majú rozvíjať úzku a stálu spoluprácu s predstavenými seminára, aby aj týmto spôsobom mohli lepšie prispieť nielen k vedeckej, ale aj k celkovej kňazskej formácii seminaristov. Nakoniec predstavení seminára a profesori majú tvoriť jednu komunitu vychovávateľov, aby spoločne so seminaristami predstavovali obraz jednej rodiny, ktorá plní vôľu Pána: „Aby všetci boli jedno“.⁷²

45. *Ludské a morálne predpoklady pre formáciu*

K primeranému vzdelávaniu seminaristov sa vyžaduje nielen ich rozvážny výber, ale aj vážne skúmanie jednotlivých mladých mužov v priebehu štúdia; preto treba vytvoriť radu odborníkov, aby zistila, či ich povolanie sa zhoduje s Božou vôľou. Pri tomto úprimnom úsilí o spoznanie Božej vôle sa žiada ochotná spolupráca skúšaných kandidátov, aby sa rýchlejšie a istejšie dosiahlo ich väčšie duchovné dobro.

Pritom treba brať do úvahy predovšetkým ľudské a morálne predpoklady mladých mužov (napr. úprimnosť zmysľania, citová zrelosť, správanie, dodržanie slova, stála snaha o spravodlivosť, zmysel pre priateľstvo, pravá sloboda a zodpovednosť, usilovnosť, ochota spolupracovať s ostatnými atď.), duchovné predpoklady (napr. láska k Bohu a k blížnemu, úsilie o bratstvo a sebazapieranie, učenlivosť, uznaná bezúhonnosť, vzťah k viere a k Cirkvi, apoštolská a misionárska horlivosť) a duchovné schopnosti (napr. priamy a zdravý úsudok, dostatočné schopnosti na ukončenie teologického štúdia, správne pochopenie kňazského povolania a jeho požiadaviek atď.), aby sa mohlo posúdiť, či sú schopní na kňazskú službu, alebo nie.

Už v rámci procesu prijímania kandidátov do seminára skúsení lekári a odborníci v psychológii majú celkovo preskúmať ich fyzický aj psychický zdravotný stav, prípadne majú brať do úvahy aj ich zdedené vlohy.⁷³ Citlivou oblasťou, ktorá v súčasnom spoločensko-kultúrnom kontexte vyžaduje osobitnú pozornosť, je oblasť citovo-sexuálna, ktorá vyžaduje zvýšenú opatrnosť a rozhodný postoj odmietnuť či odložiť prijatie do seminára tomu, kto má nevyriešené problémy v oblasti heterosexuálnych vzťahov alebo homosexuality. Takáto orientácia je nezlučiteľná s kňazskou službou a v protiklade s vlastnosťami vyžadovanými od kňaza. Pri prijímaní

⁷³ Porov. KONGREGÁCIA PRE KATOLÍCKU VÝCHOVU, Smernice pre používanie psychologických metód pri prijímaní a pri formácii kandidátov na kňazstvo, 29.6.2008.

⁷² Jn 20,25; Porov. RFIS, 32 – 38.

kandidátov do seminára je nutné dôsledne zachovávať pokyny kompetentných vatikánskych dikastérií.⁷⁴

Čo sa týka prijatia seminaristov prichádzajúcich z iných diecéznych seminárov alebo z rehoľných inštitútov, je vážnou povinnosťou biskupa, aby si nechal dodať, a aby aj získal všetky podklady a informácie pre hodnotenie dôvodov, ktoré viedli k vylúčeniu kandidáta zo seminára, či z rehoľného inštitútu, alebo k jeho rozhodnutiu odísť z nich. Súčasne nech sú škrupulózne dodržiavané normy univerzálneho a partikulárneho práva.⁷⁵

Ale predovšetkým je potrebné kandidátom pomôcť, aby sa mohli pred Bohom úprimne skúmať, či sú skutočne povolani na kňazstvo, a aby spoznali dôvody, ktoré ich vedú k tomu, aby raz, ak to bude Božia vôľa, slobodne a dôstojne pristúpili ku kňazskej službe.⁷⁶

46. *Sprevádzanie seminaristu* – *preskúmanie napĺňania formácie*

Po určitých obdobiach sa má s jednotlivými kandidátmi, o ktorých osvedčenie ide, preskúmať ich vlastný stav, aby tí, ktorých rektor a jeho poradcovia pokladajú za nesúcich, boli v dobrom vyzvaní, aby si zvolili iný životný stav, pričom sa im má poskytnúť pomoc na dobro Cirkvi aj samotného kandidáta. Táto definitívna voľba životného stavu sa má uskutočniť v pravý čas a to čo najskôr, aby prílišné a neúčinné odkladanie nebolo na škodu kandidáta.

47. *Skrutínia*

Veľký význam majú skrutínia, ktoré sú predpísané pred prijatím posvätných rádov. Preto rektor, ktorý je svojim úra-

dom k tomu viazaný vo svedomí, má získať podrobné poznatky o kandidátoch z vlastného pozorovania aj od ľudí, ktorí dobre poznajú kandidáta, najmä od farárov, iných kňazov a vybraných laikov (pričom sa má zachovať fórum svedomia). Rektor má tieto poznatky sprostredkovať biskupovi, aby ten mohol bezpečne rozhodnúť o povolaní kandidátov. Ak napriek tomu zostáva pochybnosť, treba nasledovať spohľadlivejší názor.⁷⁷

48. *Možnosti overovania povolania seminaristu*

Z dôvodu lepšieho vzdelávania seminaristov a zrelšej prípravy na prijatie posvätných rádov nech biskupské konferencie zväžia, či je vhodné v jednotlivých regiónoch zaviesť určité skúšky či osvedčenia schopností, a to buď pre všetkých kandidátov, alebo pre určitých jednotlivcov, podľa úsudku vlastného ordinára.

Spomedzi rôznych skúšok uvádzajú sa ako príklad tieto možnosti:

a) Na začiatku filozoficko-teologických štúdií môže byť daný určitý čas na uvažovanie o kňazskom povolaní z hľadiska jedinečnosti, podstaty a povinností, ktoré sú s tým spojené, aby boli kandidáti privedení dôkladnejším uvažovaním a intenzívnejšou modlitbou k zrelému rozhodnutiu. Toto uvažovanie, ktoré môže trvať dlhší alebo kratší čas, sa vo všeobecnosti spája s uvedením do tajomstva Krista a dejín spásy, čo sa má podľa koncilu uskutočniť na začiatku filozoficko-teologického štúdia. Tendencia mladých ľudí odkladať na neskôr existencionalne rozhodnutia, rôznorodosť, komplexnosť a fragmentácia súčasných kontextov života, vedú k stavu, kedy v niektorých krajinách, pre tých mladých, ktorí nepriechádzajú z malého seminára, je nevyhnutné zriadiť inštitúciu pre špecifickú cestu prípravy do kňazského seminára.⁷⁸ Aby bolo

⁷⁴ Porov. KONGREGÁCIA PRE KATOLÍCKU VÝCHOVU, *Inštrukcia o kritériách rozlišovania povolania u osôb s homosexuálnymi tendenciami z pohľadu ich prijatia do seminára a do posvätného rádu*, 4.11.2005.

⁷⁵ Porov. CIC, kán. 241, § 3; KONGREGÁCIA PRE KATOLÍCKU VÝCHOVU, *Inštrukcia biskupským konferenciám o prijímaní kandidátov prichádzajúcich do seminára z iných seminárov alebo rehoľných spoločností*, 9.10.1986 a 8.3.1996.

⁷⁶ Porov. RFIS, 39.

⁷⁷ Porov. *Tamtiež*, 41.

⁷⁸ Články o aktuálnych skúsenostiach rôznych cirkví je možno nájsť v Informačnom dokumente Kongregácie pre katolícku výchovu *Il periodo propedeutico*, 1.5.1998.

možné ponúknuť, garantovať a sprevádzať takúto prípravu, odporúča sa, aby každá diecéza, alebo viaceré diecézy, či regióny zriadili svoju propedeutickú komunitu. V budúcnosti sa táto skutočnosť môže stať aktuálnou aj pre Slovensko.⁷⁹

b) Počas filozoficko-teologického štúdia môže byť prerušený pobyt v seminári, napr. na jeden rok alebo jeden semester. V tomto čase prerušuje kandidát svoje štúdium a život v seminári, alebo iba život v seminári, a vo svojom filozoficko-teologickom štúdiu pokračuje inde. Počas takéhoto prerušenia kandidát pod vedením skúseného kňaza pomáha v pastoračnej službe, poznáva problémy a ťažkosti ľudí, medzi ktorými raz bude pôsobiť, skúma taktiež svoju súčasť pre kňazský život a službu. Nevyklučujú sa ani skúsenosti občianskeho života v každodennej práci alebo vo vojenskej službe, kde je povinná.

Po skončení prvého ročníka v kňazskom seminári nech je daná seminaristom možnosť pokračovať v druhom ročníku v seminári alebo sa venovať svetskému štúdiu na univerzite, alebo študovať nejaký špeciálny predmet mimo seminára. Takto sa kandidátovi po prvých skúsenostiach v seminári poskytnie istý priestor skutočnej vnútornej i vonkajšej slobody na dôkladnejší i starostlivejší rozvoj vlastného povolania.

c) Po filozoficko-teologickom štúdiu môže jeden alebo niekoľko rokov vykonávať diakonské služby, aby pod vedením skúseného kňaza dosiahol plňšiu zrelosť a utvrdil sa v povolaní, a tak si lepšie osvojil pastoračné predmety, ktoré sa učia seminaristi v seminári, a mal ľahší a vhodnejší prechod k služobnému kňazstvu.

Pre skúmania spomínané v bode b) a c) treba zabezpečiť primerané podmienky, aby bol výsledok naozaj úspešný.

Biskupská konferencia má ďalej zvážiť, či podľa miestnych okolností sa musí dodržať vek všeobecne požadovaný k posvätným rádom.⁸⁰

C. Poriadok seminára

49. *Nevyhnutnosť a ciele formačného projektu*

Každý seminár má vypracovaný vlastný poriadok schválený diecéznym biskupom. Žiada sa, aby sa rámcový poriadok vypracoval v komunite rektorov seminárov a aby bol schválený biskupskou konferenciou. Seminárny poriadok je konečnou normou formácie kandidátov na kňazstvo, ktorá je prevádzaná v seminárnom spoločenstve. Obsahuje všetky oblasti života, pomáha v realizácii formačného programu, ktorý sa dotýka formácie ľudskej, duchovnej, intelektuálnej, pastorálnej. Vedie formáciu k disciplinovanosti a k osobitnej kultúre. Pestuje vzťah k predstaveným, tiež vzájomné spolupžitie v spoločenstve. Pomáha dosiahnuť kňazskú zrelosť a osobne prijatú slobodu.

Bohoslovci sú povinní zachovať poriadok, aby im pomohol v procese ich samorealizácie. „Ľudská zrelosť, a najmä citová, vyžaduje jasnú a dôkladnú výchovu k slobode, ktorá sa prejavuje ako rozhodná a úprimná poslušnosť „pravde“ o vlastnom bytí, „zmyslu“ vlastného života čiže „nezištnému darovaniu sa“, ktoré je cestou i hlavným obsahom autentickej seberealizácie. Na tejto výchovnej ceste smerujúcej k zrejlej zodpovednej slobode môže poskytnúť pomoc spoločný život v seminári.“⁸¹

⁷⁹ «Propedeutická príprava organizovaná v rámci diecézy je teda veľmi užitočná a aktuálna, hoci jej inštitucionalizácia nie je vždy ľahká z dôvodu nedostatku vhodných budov, formátorov a finančných prostriedkov. V mnohých krajinách konkrétne podmienky sú také, že pre zriadenie regionálnych alebo celonárodných propedeutických inštitúcií je nevyhnutná interdiecézna spolupráca, so zodpovednosťou biskupov, jednotlivých regiónov alebo biskupských konferencií». KONGREGÁCIA PRE KATOLÍCKU VÝCHOVU, *II periodo propedeutico*, III, 5.

⁸⁰ Porov. RFIS, 39 – 43.

⁸¹ PDV, 44.

D. Organizácia a vybavenie seminárov

50. Priestory a materiálne vybavenie seminára

Každý seminár má mať budovu vybavenú hygienicky, esteticky a potrebnými vecami pre formáciu. Centrálné miesto v nej má mať hlavná kaplnka seminára vybavená v súlade s liturgickými požiadavkami i cirkevného umenia, aby sa tak seminaristom umožnilo hlbšie prežívanie Božích tajomstiev. Medzi výbavou seminára majú byť prednáškové sieni, priestory pre cvičenia a špeciálne učebne. Tiež kuchyňu vybavenú najpraktickejšie a prakticky zariadenú a patrične situovanú. V budove seminára má byť špeciálna aula pre konanie slávnostných príležitostí. Dôležitým zariadením pre vzdelávaciu činnosť, tak pre profesorov ako aj študentov, je knižnica a čítareň. Majú byť náležite vybavené, dostupné a neustále doplňované. Seminár má byť vybavený rôznymi vzdelávacími a didaktickými pomôckami: technické pomôcky, zemepisné mapy, tabule, počítačová miestnosť. Treba sa postarať o prostriedky oddychu v čase prestávok a voľna, pretože slúžia nielen relaxu, ale tiež majú význam výchovný a didaktický, tiež psychoterapeutický (hudobné nástroje, prostriedky audiovizuálne, športové hry, telocvičňa, plaváreň, ihriská,...).

V. KAPITOLA

SPÔSOBY A PRINCÍPY SEMINÁRNEJ FORMÁCIE

51. Integrálna formácia

Formácia ku kňazskému stavu musí zahŕňať celú osobu formovaného, vzhľadom na všetky osobné vlastnosti a podmienky, v ktorých sa nachádza, tiež treba mať na zreteli cieľ formovania. Formácia budúcich kňazov sa vzťahuje na štyri oblasti: ľudskú, duchovnú, intelektuálnu a pastoračnú. Každá z týchto formačných oblastí sa riadi vlastnými zásadami.

A. Formácia ľudská – základ formácie

1. Formácia ľudskej zrelosti

52. Pozornosť k ľudskej formácii

Muž povoláný k služobnému kňazstvu je: „vybraný spomedzi ľudí, je ustanovený pre ľudí, aby ich zastupoval pred Bohom“ (Hebr 5,1). Preto od počiatku formácie a počas jej trvania má sa u seminaristov zveľaďovať aj patričná ľudská zrelosť.⁸² Hlavná zásada ľudskej formácie, ktorá sa má prejavovať v úcte a láske ku každému človeku, spočíva v ohodnotení seba a každej inej osoby. „Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im.“ (Mt 7,12) Preto treba na počiatku ľudskej formácie formovať kandidátov kňazstva hlboké vnímanie vlastnej hodnoty a tiež formovať zodpovednosť za atmosféru lásky, ktorá je darom a domáha sa opätovania zo strany obdarovaných. Formovanie citu pre vlastné hodnoty i hodnoty blízkeho závisí od vlastného reálneho pohľadu na ľudskú osobu. Človek je bytosť stvorená z lásky a pre lásku. Pri jeho zrode leží tiež pravda o hriechu. „Viem totiž, že vo mne, to jest v mojom tele nesídlí dobro, lebo chcieť dobro to mi je blízko, ale robiť dobro nie“ (Rim 7,18). Kandidáti pre kňazstvo pozvaní Kristom k službe zmierovania majú si byť vedomí drámy vlastnej existencie, toho, že: „tento po-

⁸² Porov. OT, 11.

klad máme v hlinených nádobách“ (2 Kor 4,7). Toto vedomie má viesť v ich živote k túžbe neustále rozvíjať vlastnú osobu. Poznanie antropologickej pravdy predpokladá pokorné otvorenie sa Božiemu slovu, ktoré udáva plnú hodnotu človeka ako obraz Boha, vykúpeného Božieho dieťaťa (porov. Rim 8,14-17). Vyjadruje tiež nevyhnutnosť dynamického a permanentného poznania pravdy o sebe, o prirodzenosti a milosti, o svätosti a hriechu. Zamilovanie si pravdy je základnou požiadavkou ľudskej formácie, nezlučuje sa s postojom klamstva, hromadením poloprávd, falšovaní obrazu o sebe a iných (posudzovanie, osočovanie). U kandidátov kňazstva treba zdôrazňovať pravdivosť slova, úctivosť, jasnosť mienok a úsudkov. Dôležitým momentom je spôsob reálneho sebahodnotenia vyjadreného vo forme zdravej sebakritiky.

2. Formovanie v oblasti lásky a citovej zrelosti

53. Duševná a citová zrelosť

Človek stvorený na obraz Boha bol stvorený ako muž a žena (porov. Gn 1,27). Tajomstvo ľudského spojenia dosiahnuté v manželstve (porov. Gn 2,24) nadobudlo vďaka Kristovi novú perspektívu v tajomstve bezženstva pre nebeské kráľovstvo (porov. Mt 17,12). Kandidáti pre kňazstvo sú povinní vyjadriť zrelosť prežívania hodnoty vlastnej pohlavnosti i pohlavnosti iného. Toto prežívanie má byť výrazne zamerané na cieľ, ktorým je Božie kráľovstvo ako skutočne vrcholné potvrdenie lásky. Z tohto dôvodu sa usmernenie vlastnej pohlavnosti dotýka nie egoistického uspokojovania pudov, ale zamilovania si čistoty a nakoniec celibátu. „Výchova k zodpovednej láske a citová zrelosť je veľmi potrebnou pre človeka, ktorý ako kňaz je povoláný k celibátu, čiže k tomu, aby skrze milosť Ducha svätého a z vlastného slobodného súhlasu venoval celú svoju lásku a starostlivosť Ježišovi Kristovi a Cirkvi. Pri citovom dozrievaní je veľmi dôležitá láska ku Kristovi, ktorá sa postupne premietne do úplného darovania sa.“⁸³

⁸³ Porov. PDV, 44.

3. Formovanie k zrelosti slobody

54. Pravda vás vyslobodí – formácia k slobode v pravde

Kresťan v duchu viery prijíma pravdu, že „k slobode nás Kristus vyslobodil“ (Gal 5,1). Toto mi dovoľuje prijať jeden z najväčších darov – hlboká a všeobecná túžba po slobode. Tí, ktorí sa pripravujú na kňazstvo, sú povinní uvedomiť si, že výchova i sebvýchova k zodpovednej slobode patrí bytostne do ľudskej formácie. Výchova k slobode sa realizuje ako výchova k sebaurčeniu (poznanie seba), tiež ako umožnenie slobody vo vzťahu k iným. Z toho vyplýva, že seminaristi sú povinní prelomiť vlastnú anonymitu a pasivitu a tiež formovať vlastnú účasť v spoločnosti. Postoj pasivity, kritiky, izolácie a anarchie, to všetko je proti zásadám výchovy k slobode. Zrelá a zodpovedná sloboda sa má prejavovať v tvorbe dobra spoločnosti. Ak sa má vybudovať hodnota osobnej slobody, treba vychovávať k pochopeniu iných, k tolerancii a vzájomnej láske a k pripravenosti obraňovať to, čo je pravda a dobro.

4. Formovanie zodpovedného svedomia

55. Formovanie svedomia – cesta k jasným postojom

Fenomén svedomia a jeho formovanie je dôležitým prvkom ľudskej formácie u tých, ktorí sú povolani ku kňazstvu. Svedomie je svätynou, kde človek zostáva sám s Bohom, ktorého hlas sa mu vo vnútri ozýva. Pravidelne formované svedomie a jeho vplyv na rozvoj osobnosti je pod vplyvom Božieho hlasu a v prijatí a aplikácii Božieho zákona. Tvrdenie sv. Pavla: „Svedomie mi nevyčíta naozaj nič, ale to ma neospravedľňuje. Pán je môj sudca“ (1Kor 4,4). S veľkou dôraznosťou treba podčiarknuť dôležitú povinnosť formovať svedomie počas celého procesu ľudskej formácie kandidáta na kňazstvo, ktorý sa má stať duchovným vodcom bratov a sestier. Seminaristi sú povinní v tejto oblasti vyvíjať patričné úsilie pri sebaformovaní svojho svedomia v duchu poslušnosti viery.

Okrem prostriedkov a kritérií charakteristických pre duchovnú formáciu treba v tejto oblasti zdôrazniť význam

vlastnej citlivosti svedomia medzi problémami seminárneho spoločenstva. Táto citlivosť sa má prejavovať v reálnom zaangažovaní sa do života, obohatiť pokladom osobných talentov spoločenstvo a v konečnej situácii radikálne sa vzoprieť proti zlu. Každé tolerovanie zla v mene falošnej citlivosti alebo jemnosti prejavu je prejavom deformácie svedomia. Svedomie, ktoré sa v konkrétnej situácii prejavuje jasným morálnym postojom, za ktorým nasledujú skutky, robí človeka schopným zodpovednosti. Kritérium zrelej zodpovednosti je vlastne miera morálnej zrelosti ľudského skutku.

Zodpovednosť seminaristu sa má prejavovať v každodennom živote, zvlášť v starosti o spoločné dobro. Má tiež byť prejavom vernosti podľa vzoru dobrého sluhu verného v maličkostiach (porov. Lk 19,17). Vernosť v plnení seminárneho poriadku a povinností je prejavom vlastnej zodpovednosti.

B. Formácia duchovná – srdce formácie

56. Ústredné miesto duchovnej formácie

Duchovný život, t. j. každodenný kontakt s Trojjediným Bohom, sa formuje v spoločenstve Cirkvi. „Pánov Duch“ sa vznáša „nad“ celým Božím ľudom, ktorý je ustanovený ako ľud „zasvätený“ Bohu a „poslaný“ Bohom, aby šíril evanjelium, ktoré prináša spásu. Členovia Božieho ľudu sú „napojení“ a „označení“ Duchom a „povolaním“ k svätosti.⁸⁴ „Posvätením sa kňaz pripodobňuje Ježišovi Kristovi, Hlave a Pastierovi Cirkvi, a dostáva do daru „duchovnú moc“, čím nadobúda účasť na autorite, ktorou Ježiš Kristus skrze svojho Ducha riadi Cirkev. Týmto posvätením, ktoré Duch vylieva pri vysviacke, sa do duchovného života kňaza vtlačujú, včleňujú, vstrebávajú spôsoby a správanie, ktoré boli vlastné Ježišovi Kristovi, Hlave a Pastierovi Cirkvi, a ktoré zahŕňa jeho pastoračná láska.“⁸⁵

⁸⁴ Porov. PDV, 19.

⁸⁵ *Tamtiež*, 21.

1. Hľadanie Krista a vytváranie spoločenstva s ním

57. Prehliť vzťah s Kristom

Formácia duchovného života v seminári znamená zjednocovanie sa s Bohom a hľadanie Ježiša. Otcovia Druhého vatikánskeho koncilu nás učia: „Duchovná formácia... má byť tak vykonávaná, aby sa seminaristi učili žiť v dôvernom a stáлом spoločenstve s Otcom skrze jeho Syna Ježiša Krista v Duchu Svätom.“⁸⁶ Nech sa učia hľadať Krista v uvažovaní nad Božím slovom, v činnejšej účasti na sviatostiach Cirkvi, predovšetkým na Eucharistii a modlitbe breviára. „Nech sa ho učia hľadať aj v biskupovi, ktorý ich posielal, i v ľuďoch, ku ktorým sa posielajú.“⁸⁷

Ak „základným vzťahom kňaza je vzťah k Ježišovi Kristovi, Hlave a Pastierovi“⁸⁸, tak tento vzťah má budovať kandidát už počas prípravy. Tento vzťah sa opiera o život milosti. „Už vás nenazývam sluhami, lebo sluha nevie, čo robí jeho Pán. Nazval som vás priateľmi, pretože som vám oznámil všetko, čo som počul od svojho Otca“ (Jn 15,15). Hľadanie a nachádzanie Ježiša sa má v seminároch konať na nasledujúcich platformách:

58. Počúvanie Božieho slova

Seminaristi majú hľadať a nachádzať Ježiša v čítaní Božieho slova spojeným s rozjímaním a modlitbou. Kandidát na kňazstvo je povinný v sebe rozvíjať osobitný vzťah k Božiemu slovu. Nemôže obmedziť čítanie Slova len na exegézu alebo len na interpretáciu kníh Svätého písma, ale má sa priblížiť k Božiemu slovu svojím srdcom.

59. Modlitba

Čítanie Svätého písma sa má prevádzať modlitbou, aby bola rozhovorom medzi Bohom a človekom. „Podstatným

⁸⁶ OT, 8.

⁸⁷ *Tamtiež*, 8.

⁸⁸ PDV, 16.

prvkom duchovnej formácie je čítanie Božieho slova (lectio divina) spojené s rozjímaním a modlitbou; je to pokorné načúvanie naplnené láskou k tomu, ktorý hovorí. Práve vo svetle a v sile Božieho slova možno objaviť, pochopiť, milovať a nasledovať svoje povolanie a splňať svoje poslanie, vďaka čomu celá existencia človeka nachádza svoj jednotiaci a podstatný význam v tom, že sa stane cieľom slov Boha, ktorý človeka povoláva, a zároveň počiatkom slova človeka, ktorý Bohu odpovedá.⁸⁹ Kandidát na kňazstvo sformovaný v škole Ježiša, ktorý sa modlí k Otcovi, stane sa pre iných učiteľom modlitby.

60. *Adorácia a tichosť srdca – cesta k Bohu*

Podmienkou skutočného počúvania Božieho slova a odpovedania v modlitbe je silencium. „Uprostred nepokoja a hluku, v ktorom žije naša spoločnosť, jedinou nevyhnutnou pedagogikou modlitby je vysvetľovať hlboký ľudský význam a duchovnú hodnotu mlčania ako duchovnej atmosféry nevyhnutnej na to, aby sme pocítili prítomnosť Boha a dali sa ňou pohltiť.“⁹⁰ Cieľom mlčania je adorácia Boha. Musíme priznať, že všetci potrebujeme silencium, aby sme mohli adorať Boha; potrebuje ho teológia, aby mohla v plnosti rozvinúť svoj charakter; potrebuje ho modlitba, aby nikdy nezabudla, že pozeranie na Boha značí zísť z hory so žiariacim obličajom, ktorý treba zakryť závojom (porov. *Ex 34,33*).

61. *Eucharistia, liturgia hodín, pokánie*

Seminaristi majú tiež hľadať a nachádzať Ježiša v Eucharistii, vo sviatosti zmierenia a tiež v liturgii hodín. Vo vysluhovaní sviatostí i v liturgii hodín kňaz je pozvaný k životu hlbokkej jednoty medzi službou a svojím duchovným životom. V tejto službe a v duchovnom živote má centrálné miesto Eucharistia. Jej vysluhovanie je najdôležitejším okamihom každého dňa života kňaza. Preto denná účasť na svätej omši je povinná pre každého seminaristu a je najdôležitejším okamihom dňa. Účasť na Eucharistii pôsobí nielen na jeho formáciu, ale má tiež vzbudiť túžbu po adorácii a kontemplácii.

Dôležitý význam pre kňaza i kandidáta na kňazstvo má sviatosť zmierenia. „Keby sa kňaz nespovedal, alebo by sa zle spovedal, veľmi skoro by sa to odrazilo na jeho kňazskom živote i službe, čo by zbadalo aj spoločenstvo, ktorému je pastierom.“⁹¹ Seminaristi majú byť vychovávaní k čnosti pokánia i k prežívaniu sviatosti zmierenia. K tomu majú slúžiť aj kajúce pobožnosti konané zvlášť v advente a veľkom pôste. Kandidátov na kňazstvo treba viesť k častému prijatiu sviatosti zmierenia (každé dva týždne). I k zvoleniu si stáleho spovedníka i pravidelné rozhovory s duchovným vodcom.

Liturgia hodín je modlitba Krista i Cirkvi. Do tejto každo-dennej modlitby Božieho ľudu majú sa seminaristi vovádzať od prvých dní pobytu v seminári. Pravidelná každodenná modlitba spoločenstva má sa konať zvlášť v modlitbe láud a vešpier. Treba vychovávať seminaristov k pravidelnej modlitbe liturgie hodín cez celý kňazský život. Celý duchovný život seminaristu, v budúcnosti kňaza, má byť zviazaný s liturgiou Cirkvi, ktorá je prameňom celého kresťanského života.

62. *Poslanie Cirkvi je poslaním Krista*

Kandidáti kňazstva majú vidieť v biskupovi Krista, ktorý ich posielal. Duchovný život kňaza, tak ako duchovný život každého kresťana má celocirkevný rozmer; takisto duchovný život seminaristov má celocirkevný rozmer. Seminár je srdcom partikulárnej cirkvi a zrenicou oka biskupa. Od diakonského svätenia diakon a potom kňaz sa zviaže s konkrétnou cirkvou. V dňoch svätenia hlave tejto cirkvi vyjadrí úctu a poslušnosť. Patričnosť do partikulárnej cirkvi i svätenie sa nevynímajú z okruhu disciplíny, ale stav svätenca je zviazaný s biskupom i s účasťou jeho starostlivosti o partikulárnu cirkev.

63. *Milosrdná láska*

Seminaristi majú hľadať a nachádzať Krista v ľuďoch, ku ktorým sú poslaní, zvlášť k chudobným a biednym. Kandidáti pre kňazstvo majú byť formovaní ako nasledovníci Dob-

⁸⁹ PDV, 47.

⁹⁰ *Tamtiež*, 47.

⁹¹ *Tamtiež*, 26.

rého Pastiera, ktorý dal život za svoje ovce, aby ako kňazi konali v duchu nového prikázania (porov. *Jn* 10,11-15; 15,12). Majú sa vyznačovať všeobecnou láskou k úbohým a k hriešnikom. Forma hľadania a nachádzania Krista v úbohých znamená vovádzanie seminaristov do charitatívnej práce Cirkvi.

2. Všeobecné znaky duchovného života kňaza

64. *Nezištná pastoračná láska a služba* – prejav duchovnosti kňaza

Všeobecnými znakmi duchovného života kňaza i kňazskej svätosti sú: **pastoračná láska** a **postoj služby**. Tieto postoje majú byť ovocím duchovej formácie seminaristov. Láska je vnútorný princíp, ktorý usmerňuje a oživuje duchovný život kňaza. Pastoračná láska a celý duchovný život kňaza vyplývajú z Eucharistickej obety. „Vnútorným princípom, čnosťou, ktorá oduševňuje a riadi duchovný život kňaza, keďže je pripodobnený Kristovi, Hlave a Pastierovi, je pastoračná láska, ktorá je súčasťou vlastnej pastoračnej lásky Ježiša Krista. Je to ničím nezaslúžený dar Ducha Svätého a zároveň aj úloha i výzva na slobodnú a zodpovednú odpoveď kňaza. A práve preto pastoračná láska kňaza nielenže vyviera z Eucharistie, ale v jej slávení dosahuje najvyššiu realizáciu, pretože z Eucharistie prijíma milosť a zodpovednosť, ktorými existencia kňaza nadobúda „obetný“ ráz.“⁹²

Túto pastoračnú lásku majú seminaristi nadobúdať v sebe cez formáciu ducha modlitby a obety cez čoraz lepšie obetovanie sa s Kristom vo svätej omši, a nech sa už v prvých rokoch formácie modlia a obetujú svoje kríže za tých, ku ktorým budú poslaní. „Posvätením vo sviatosti kňazstva posielala Otec kňaza skrze Ježiša Krista, Hlavu a Pastiera svojho ľudu, ku ktorému je osobitným spôsobom pripodobnený, aby mocou Ducha Svätého žil a pracoval v službe Cirkvi a na spásu celého sveta.“⁹³ Medzi duchovným životom kňazov a vykonávaním ich služby jestvuje vnútorné puto. Služba obsahuje hlásanie slova, vysluhovanie sviatostí a smerovanie Božieho

ľudu, čiže účasť na trojakej misii Krista: v jeho učení, riadení a posväcovaní. Kňaz je najskôr služobník Slova. Ako služba Božieho slova vedie veriacich nielen k počúvaniu Slova, ale ich privádza tiež k činu. Kňaz je tiež správca tajomstiev. Cez milosť udelenú vo sviatostiach slúži veriacim v kontakte s Bohom.

Kňaz je tiež vyzvaný, aby spravoval riadenie i službu Ježiša Krista oživovaním cirkevného spoločenstva, ktoré spravuje. Úrad spravovania a riadenia je úloha veľmi ťažká. O to viac musí mať na pamäti jeho služobný charakter. Táto služba si vyžaduje dostatočnú prípravu a duchovnú formáciu každého, kto ju zamýšľa plniť. Vzhľadom na túto službu kandidáti kňazstva sú povinní nadobudnúť si čnosti: vernosť, dôslednosť, múdrosť, otvorenosť ku všetkým, ohodnotenie každého človeka, dobroprajnosť, jemnosť i rozumnosť a ochota cítiť s núdzными. Seminaristi si majú často pripomínať slová Ježiša Krista, najvyššieho kňaza: „Lebo ani Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých“ (*Mk* 10,45) a tiež slová sv. Pavla: „Nech nás takto každý pokladá za Kristových služobníkov a správcov Božích tajomstiev“ (*1 Kor* 4,1).

3. Evanjeliový radikalizmus.

65. *Evanjeliové rady*

Duchovné žitie kňaza i kandidáta na kňazstvo si žiada evanjeliový radikalizmus. Znamená to realizovať evanjeliové rady: poslušnosť, celibát, chudoba.

66. *Poslušnosť – hľadať vôľu Otca*

Poslušnosť je uspôsobenie ducha, vďaka ktorému je kňaz ochotný hľadať nie svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ho poslal. V duchovnom živote kňaza to naberá rôzne črty: poslušnosť apoštolská, spoločenská, solidárna a pastorálna. Apoštolská poslušnosť znamená jednotu s pápežom a kolégiom biskupov a pomáha vykonávať kňazovi jeho službu. Spoločenská a solidárna poslušnosť je hlboko zviazaná s jednotou presby-

⁹² PDV, 23.

⁹³ *Tamtiež*, 12.

téria partikulárnej cirkvi. Tento aspekt poslušnosti vyžaduje od kňaza, aby sa neviazal na vlastné názory, ale umožnil všetkým spolubratom rozvoj ich talentov. Pastorálny charakter poslušnosti slúži na budovanie spoločenstva a značí stálu dispozíciu kňaza vo vykonávaní povinností, ktoré mu uložila cirkevná vrchnosť. Pohľad viery dodáva cirkevný, čiže vykupiteľský rozmer poslušnosti, lebo Kristus vykúpil svet svojou poslušnosťou. Takto chápanú poslušnosť seminaristi majú prijať v seminári. Poslušnosť v zachovávaní seminárneho poriadku je cvičením seminaristu v kňazskej poslušnosti.

67. *Svedectvo čistoty*

Čistota v celibáte je pre súčasnú spoločnosť nakazenú sexualizmom sveta všeobecným znamením. „Ako Nevesta Ježiša Krista Cirkev túži, aby ju kňaz miloval úplne a bez výhrad, ako ju miloval Ježiš Kristus, Hlava a Ženích Cirkvi. Kňazský celibát je teda sebadarovanie v Kristovi a s Kristom pre Cirkev a vyjadruje službu kňaza Cirkvi v Pánovi a s Pánom. Primeraný duchovný život žiada od kňaza, aby celibát chápal a prežíval nie ako izolovaný a celkom negatívny prvok, ale ako pozitívny, pre kňaza špecifický a charakteristický aspekt: on opustil otca a matku a nasleduje Ježiša, Dobrého Pastiera, v apoštolskom spoločenstve, v službe Božiemu ľudu. Celibát treba teda prijať so slobodným a láskyplným rozhodnutím ustavične ho obnovovať ako neoceniteľný Boží dar, „ako podnet k pastoračnej láske“, ako zvláštnu účasť na Božom otcovstve a plodnosti Cirkvi, ako svetu vydávané svedectvo o eschatologickom kráľovstve.“⁹⁴ Celibát je drahocenný dar Boha Cirkvi a takisto znakom Božej lásky k svetu ako i nerozdelenej lásky kňaza k Bohu i jeho ľudu. Seminaristi majú preukázať plné vedomosti o celibáte, ktoré obsahuje náuka Druhého vatikánskeho koncilu v encyklike Pavla VI. *Sacerdotali celibatus* a tiež v *Inštrukcii o formácii ku kňazskému celibátu* vydanej Kongregáciou pre katolícku výchovu v roku 1974. Tiež je potrebné vysvetliť evanjeliové motívy o manželskom živote vzhľadom na Božie kráľovstvo alebo vzhľadom na svedectvo zmŕtvychvstania v budúcom veku (porov. *Mt* 19,12; *Lk* 20,36). Formácia k celibátu má tiež obsahovať psy-

chickú i sexuálnu zrelosť, hlboký život modlitby, duchovné vedenie, rozvíjanie zdravých vzťahov i samokontroly a tak tiež prijatie samoty.

68. *Chudoba a Božie kráľovstvo*

Evanjeliová chudoba znamená podriadenie všetkých dohier najvyššiemu dobru Bohu a jeho kráľovstvu. Porozumieť jeho zachovávanie môže len ten, kto kontempluje a prežíva tajomstvo Boha ako najvyššieho dobra a posledného bohatstva. Cez chudobu sa kňaz podobá Kristovi, ktorý bol tiež chudobný. Chudoba má charakter pastorálny: pomáha kňazovi ctíť si biednych a najslabších, ktorí sú mu zverení. Robí kňaza pripraveným ísť všade tam, kde je najviac potrebný, bez ohľadu na výšku materiálnych príjmov. Ducha chudoby formuje u seminaristov práca v oblasti seminárnej pastoračie osôb biednych, chorých, starých a taktiež delenie sa s dobrami so spolubratmi.

Prax poslušnosti, čistoty v celibáte i evanjeliovej chudoby je výrazom pastoračnej lásky k bratom.

4. *Misijný a ekumenický duch*

69. *Misijné zameranie, nová evanjelizácia – požiadavka doby*

Vzhľadom na prirodzenosť svojej služby kňazi majú byť prepojení misijným duchom a mať srdce pohotové pre hlásanie evanjelia. Kňazi žijúci v Cirkvi dialógu sú povinní byť ľuďmi misijnými a ľuďmi dialógu. Tiež potreba novej evanjelizácie si vyžaduje od nich novú horlivosť, nové metódy, nový spôsob ohlasovania a podávania evanjelia. Kňazi sú povolani starať sa o misie vo všeobecnosti. Prijatý dar pri kňazských sväteniach pripravuje kňazov nie do nejakej ohraničenej a cieľovej misie, ale pre najširšie všeobecné poslanie až po hranice sveta. Každá kňazská služba má účasť na univerzál-
nom poslaní, ktorým poveril Kristus svoju Cirkev.⁹⁵

⁹⁴ PDV, 29.

⁹⁵ Porov. JÁN PAVOL II., Encyklika *Redemptoris missio*, 7.12.1990, 67 – 68.

70. *Ekumenizmus – cesta k jednote*

Ján Pavol II. pripomína, že cesta Cirkvi je cesta ekumenizmu. Snaha o jednotu kresťanov je jednou z dušpastierskych priorít jeho pontifikátu.⁹⁶ V tejto úlohe – realizácii Kristovej výzvy, „aby boli jedno“ (Jn 17,11) nemôže chýbať zaangažovanosť samotných kňazov i kandidátov kňazstva, ich modlitby, obnovy. Kňazská duchovnosť a tiež i klerická je povinná uchovávať misijný a ekumenický zápal, tiež otvorenosť pre potreby všeobecnej Cirkvi. Všetci kňazi i kandidáti kňazstva sú povinní mať otvorené srdce i myseľ pre misie a ekumenizmus, aby vedeli reagovať na potreby Cirkvi i sveta a aby sa zaujímali aj o najvzdialenejších. Pre formovanie misijného ducha sa môže použiť: štúdium dokumentov Cirkvi, ktoré sa dotýkajú misií, pápežovými misijnými úmyslami, prácou misionárov, čítaním misijných časopisov, prácou v misijných krúžkoch a predovšetkým stálou trvalou modlitbou na úmysel Cirkvi v misiách.

5. Mariánska úcta

71. *Áno podľa Márie a s Máriou*

Mariánska úcta má veľký význam pre obnovu kresťanského života.⁹⁷ Je potrebné, aby seminaristi v starostlivosti o svoj duchovný život milovali Pannu Máriu a ju ctili.⁹⁸ Ona je osoba „ktorá plnšie ako ktokoľvek iný odpovedala na Božie volanie, keď sa stala takou služobnicou a učeníčkou Slova, až počala vo svojom srdci a vo svojom tele Slovo, ktoré sa stalo človekom, aby ho odovzdala ľudstvu; ktorá bola povolaná vychovávať jediného a večného Kňaza, ochotného podriať sa jej materskej moci... Preto sme my, kňazi, povolání rozvíjať v sebe pevnú a nežnú úctu k Panne Márii, ktorú máme dokazovať nasledovaním jej čnosti a častou modlitbou.“⁹⁹ K mariánskej duchovnosti patria ľudové pobožnosti schválené Cirk-

vou, ktoré sú tak drahé slovenským katolíkom, ako: ruženec, Anjel Pána, litánie, májové pobožnosti, rorátne a sobotné sväté omše, oficium breviára ku cti Panny Márie počas liturgického obdobia.¹⁰⁰

C. Formácia intelektuálna – prostriedok formácie

72. *Dôležitosť intelektuálnej formácie*

Kňaz ako učiteľ viery má sa vyznačovať všestranným a hlbokým stupňom vedomosti viery, ktorú hlása. Táto vedomosť viery sa má nadobudnúť počas intelektuálnej formácie seminaristov, ktorá je hlboko zviazaná s formáciou ľudskou, duchovnou a tvorí s nimi nerozdeliteľný element. „Ak už každý kresťan musí byť pripravený brániť vieru a zdôvodňovať nádej, ktorá žije v nás (porov. 1 Pt 3,15), o čo väčšmi si musia kandidáti kňazstva a sami kňazi ceniť význam intelektuálnej formácie pri výchove a pastoračnej činnosti.“¹⁰¹ „Filozofia značne pomáha kandidátovi obohatiť jeho intelektuálnu formáciu o „kult pravdy“, čiže o istý druh úprimnej úcty k pravde.“¹⁰² „Intelektuálna formácia budúceho kňaza sa zakladá a utvára predovšetkým štúdiom posvätnéj nauky – teológie. Pravá teológia vychádza z viery a k viere chce privádzať.“¹⁰³

1. Cieľ a metódy

73. *Integrálnosť nauky*

Základným cieľom intelektuálnej formácie seminaristu je podať mu celú a neporušenú nauku Cirkvi. Preto nestačí len systematicky vyložiť jej zásady, ale tiež:

- voviesť seminaristov do cirkevnej terminológie, a tak im uľahčiť porozumenie doktrínálnych textov;

⁹⁶ Porov. JÁN PAVOL II., Encyklika *Ut unum sint*, 25.5.1995, 7 a 99.

⁹⁷ Porov. PAVOL VI., Apoštolská exhortácia *Marialis cultus*, 2.2.1974, 57.

⁹⁸ Porov. JÁN PAVOL II., Encyklika *Redemptoris Mater*, 25.3.1978, 42 – 47; KONGREGÁCIA PRE KATOLÍCKU VÝCHOVU, Okružný list *Panna Mária v intelektuálnej a duchovnej formácii*, 25.3.1988.

⁹⁹ PDV, 82.

¹⁰⁰ Porov. PAVOL VI.: *Marialis cultus*, 41 – 54.

¹⁰¹ PDV, 51.

¹⁰² *Tamtiež*, 52.

¹⁰³ *Tamtiež*, 53.

- predstavíť systém základných disciplín a vzťahov medzi nimi ako i ich vzťahov s teologickými traktátmi a výrokmi;

- viesť seminaristov do pochopenia vývoja náuky Cirkvi, ako aj do vzťahu s jej aktuálnou formou vzhľadom na zjavenie.

74. *Schopnosť vyznať vieru a viesť dialóg so svetom*

Cieľ výchovy budúcich kňazov spočíva v nadobudnutí schopnosti vyznať vlastnú vieru v dialógu s inými. Preto je potrebné:

- poukázať na súčasný kultúrny kontext vo vzťahu k šíreniu viery;

- poukázať na pluralitu existujúcich postojov viery v rôznych národoch a tým spôsobom učiť ekumenickému zmýšľaniu;

- strániť sa jednostranných a polemických postojov, vyhýbať sa zjednodušovaniu a skôr ponúknuť všeobecné kritéria hodnotenia duchovného bohatstva, ako len vynášať hotové sudy.

75. *Dôležitosť vhodných metód sprostredkovania poznatkov*

Dosiahnutie týchto cieľov nie je možné, bez vhodného spôsobu podávania bohatstva poznania jednotlivých disciplín. Preto je potrebné:

- starať sa o medzidisciplinárnu spoluprácu, aby sa vytváral koherentný pohľad na náuku Cirkvi pod vedením zodpovedných za jednotlivé disciplíny;

- skoordinať prednášky s dostupnou literatúrou i s písomnými prácami študentov vypracovanými podľa danej literatúry;

- v čase určenom v *Ratio studiorum* konať pravidelné cvičenia zo všetkých predmetov; všeobecne užitočné budú cvičenia spájajúce vedomosti z rôznych disciplín (napríklad z dogmatiky a katechetiky, z morálnej teológie a psychológie);

- vytvárať v seminári podmienky pre stály intelektuálny rast a motiváciu klerikov, prostredníctvom pravidelných doplnkových prednášok alebo cyklov prednášok na aktuálne témy, resp. sympózií, diskusií, prezentácií nových kníh a podobne.

76. *Cesty formácie*

Vzhľadom na intelektuálnu rôznosť kandidátov kňazstva je potrebné pripraviť tri alternatívne cesty výchovy:

- obvyklá cesta podľa veku kandidátov;

- nezvyčajná cesta pre tých, ktorí nie sú dostatočne pripravení na cirkevné štúdiá a podľa mienky predstavených sa hodia pre kňazstvo;

- individuálny program štúdiá pre kandidátov s mimoriadnymi schopnosťami.

Tieto cesty sa nemusia líšiť obsahom učiva, ale metódami a prípadne dobou štúdiá.

2. **Požiadavky spoločnej intelektuálnej formácie**

77. *Dosiahnuť ciele integrálnej formácie*

Seminaristi prijímajú teologickú náuku ako ľudia hlboko veriaci. Teológ má byť človek viery. Teologická reflexia približuje veriaceho ku Kristovi a včleňuje ho do Cirkvi.¹⁰⁴

Je potrebné dosiahnuť vysokú úroveň intelektuálnej formácie, aby kňazi boli schopní ohlasovať Kristovo evanjelium v rôznych situáciách, a aby ho ukázali ako vierohodné vzhľadom na oprávnené požiadavky ľudského rozumu.

V dobe spoločenského pluralizmu je potrebná všeobecná schopnosť kritického rozoznávania vecí.

Intelektuálna formácia má tiež byť spojená s procesom duchovného napredovania, poznačeného špecifickým Božím svedectvom.

¹⁰⁴ Porov. PDV, 53.

Kandidáti na kňazstvo majú byť vedení k pochopeniu vzťahu medzi učením Učiteľského úradu Cirkvi a diskusiami teológov.

Je potrebné taktiež chápať vzťah medzi teologickou náukou a pastoráciou.

Rovnako je v dnešnej dobe potrebné prihliadať na ekumenický rozmer aj na inkulturáciu – teda na schopnosť ohlasovať evanjelium v rôznych kultúrach sveta.¹⁰⁵

D. Formácia pastorálna – cieľ formácie

78. Špecifickosť pastoračného aspektu integrálnej formácie

Cieľom celej formácie kandidátov kňazstva je pripraviť ich na všeobecné poslanie v láske Krista – Dobrého Pastiera. Táto formácia vo svojich rôznych aspektoch má mať pastoračný charakter. V seminároch celá výchova seminaristov musí smerovať k tomu, aby sa podľa vzoru nášho Pána Ježiša Krista, Učiteľa, Kňaza a Pastiera, aj oni stali pravými duchovnými pastiermi. Majú sa teda pripravovať na kazateľskú službu, aby čoraz lepšie chápali zjavené Božie slovo, osvojili si ho rozjímaním a vyjadrovali ho ústami a životom; na bohoslužbu a posväcovanie, aby modlitbami a liturgickými úkonmi uskutočňovali dielo spásy eucharistickou obetou a sviatosťami; na pastoračnú službu, aby vedeli ľuďom sprítomňovať Krista, ktorý „neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých“ (Mk 10,45, porov. Jn 13,12-17), a aby sa dali do služby všetkým, a tak získali čím viacerých (porov. 1 Kor 9,19).¹⁰⁶

Pastoračná formácia budúcich duchovných pastierov má viesť k zrelému pastoračnému pohľadu a k zodpovednej pastoračnej praxi.

1. Zrelý pastoračný pohľad

79. Potreba komplexného pastoračného pohľadu

Ďalší problém, ktorý sa vyskytuje najmä tam, kde seminárne štúdium prebieha v akademických inštitúciách, sa týka vzťahu medzi vedeckou náročnosťou teológie a jej pastoračným určením, a teda pastoračnej povahy teológie. V skutočnosti tu ide o dve charakteristické črty teológie a jej učenia, ktoré nielenže si neprotirečia, ale prispievajú – každá svojím spôsobom – k plňšiemu pochopeniu viery. Pastoračnosť teológie teda neznamená, že ide o menšiu doktrinálnosť, alebo že tu celkom chýba vedeckosť; naopak, znamená to, že teológia robí budúcich kňazov schopnými hlásať evanjeliové posolstvo spôsobom, ktorý zodpovedá kultúre ich doby, a vykonávať pastoračnú činnosť v súlade s autentickým teologickým videním. Preto štúdium na jednej strane zohľadňuje vedecký ráz každej teologickej disciplíny, aby poskytlo pastierovi duši plnú a hlbokú formáciu, ktorú potrebuje ako učiteľ viery; na druhej strane primeraná citlivosť voči pastoračnému cieľu týchto štúdií umožňuje seriózne a vedecké štúdium teológie serióznou vedeckou metódou, aby bolo pre budúcich kňazov zároveň i formáciou.¹⁰⁷

V pohľade na pastorálnu teológiu sa treba vo všeobecnej úvahe vracieť k jednote teologického poznania, zdôrazniť súčasnú zložitosť úloh, činností a metód používaných v teológii. Teológia má byť chápaná ako veda určujúca a objasňujúca a zároveň ako prameň múdrosti slúžiaci ľudskej viere. „Súčasná teologická formácia musí mať na zreteli niektoré problémy, ktoré neraz vyvolávajú ťažkosti, napätia, zmätky vo vnútri Cirkvi. Pomyslime iba na vzťah medzi výrokmi Učiteľského úradu a teologickými diskusiami, ktorý sa vždy neuttvára tak, ako by sa mal, čiže v znamení spolupráce. Zaisťte, živý Učiteľský úrad Cirkvi a teológia napriek rôznym darom a úlohám smerujú k tomu istému cieľu: udržiavať Boží ľud v pravde, ktorá oslobodzuje, a tak z neho urobiť „svetlo národov.“¹⁰⁸

¹⁰⁵ Porov. *Tamtiež*, 56.

¹⁰⁶ Porov. PDV, 57.

¹⁰⁷ Porov. *Tamtiež*, 55.

¹⁰⁸ *Tamtiež*, 55.

„Vyžaduje sa teda štúdium pravej a vlastnej teologickej disciplíny – pastoračnej alebo praktickej teológie – ktorá je vedeckou úvahou o tom, ako sa Cirkev deň čo deň buduje v toku dejín silou Ducha, čiže o Cirkvi, ktorá je „všeobecnou sviatosťou spásy“ a ktorá je znamením a živým nástrojom spásy Ježiša Krista pôsobiaceho v slove, v sviatosťiach a v službe lásky. Pastoračná teológia nie je len umením či súhrnom povzbudení, skúseností, metód, má svoju plnú teologickú dôstojnosť, lebo z viery čerpá princípy a kritériá pastoračnej činnosti Cirkvi počas dejín, tej Cirkvi, ktorá každodenne „rodí“ seba samú, ako to výstižne vyjadruje výrok sv. Bédu Ctihodného: «Nam et Ecclesia quotidie gignit Ecclesiam».“¹⁰⁹ Tak ako Cirkev buduje seba, taktiež pastorálna teológia má za svoj predmet mysterium Christi in historia salutis. Vo svojej metodologickej vrstve sa zasa odvoláva na teologické premisy tiež na poznávanie spoločensko-kultúrnej a cirkevnej situácie, v ktorej sa prevádza dielo evanjelizácie.

2. Pastoračná prax

80. *Symbiôza teologického poznania a pastoračnej služby*

Štúdium pastorálnej teológie je potrebné aplikovať v pastoračných aktivitách, v rôznych formách pastoračnej praxe, ktorú kandidáti majú vykonávať krok po kroku, vždy v zohľadnení inými povinnosťami, ktoré na nich kladie formácia.¹¹⁰ Celá prax sa má vykonávať seminaristami v kontexte evanjelizácie a univerzálnej služby.

„Budúci kňazi môžu byť postupne zapojení do živej pastoračnej tradície v ich miestnej Cirkvi cez prvé úlohy v službe, čím sa im otvorí myseľ i srdce pre misionársky rozmer cirkevného života, zaučia sa do začiatkových foriem spolupráce medzi sebou i s kňazmi, ktorým budú pomáhať. Títo poslední majú, v súlade s programom seminára, pastoračnú výchovnú zodpovednosť veľkého významu. Pri výbere miesta a služby, v ktorých sa bude získavať pastoračná prax, treba brať zvláštny ohľad na dotýčnú farnosť. Uvedené a ďalšie

formy pastoračnej činnosti vychovávajú budúceho kňaza k tomu, aby svoje poslanie autority v spoločenstve považoval za „službu“, aby sa chránil povýšenectva alebo používania moci, ktoré sa vždy nedá zdôvodniť pastoračnou láskou.“¹¹¹

81. *Oblasti pastoračnej praxe*

„Keďže pastoračná činnosť je svojou povahou predurčená, aby oživovala Cirkev, ktorá je svojou podstatou „tajomstvom“, „spoločenstvom“, „poslaním“, pastoračná formácia musí tieto rozmery Cirkvi poznať a prežívať vykonávaním služby.“¹¹²

- ako v rámci života v seminári (najmä cez službu lektora, akolytu, či diakona);
- tak aj v strediskách pastorácie mimo seminára (v tomto prípade pri výbere miesta a služby kde majú seminaristi pracovať, treba dať prednosť farnosti ako živému spoločenstvu viery.

Medzi popredné služby seminaristov patrí:

- liturgická služba (služba Božiemu slovu a kultu);
- služba budovania spoločenstva (spolupráca s veriacimi);
- diakonská služba (služba chorým, emigrantom, bezdomovcom, ľuďom ranenými nešťastiami, núdzou, či chorobou).

¹⁰⁹ PDV, 57.

¹¹⁰ Porov. RFIS, 97 – 98.

¹¹¹ PDV, 58.

¹¹² *Tamtiež*, 59.

VI. KAPITOLA

PERMANENTNÁ FORMÁCIA

82. *Nevyhnutnosť permanentnej formácie*

Je žiadúce, aby novovysvätení kňazi, ktorí začínajú svoje pastoračné poslanie, boli sprevádzaní starostlivosťou a pomocou, ktoré majú skonsolidovať dosiahnutú formáciu a uľahčiť ich včlenenie do reality ich kňazskej služby. Formácia v seminári by mala viesť kandidáta na kňazstvo k túžbe po ďalšom osvojovaní si vedeckých poznatkov a osobitne aj k spoznaniu dôležitosti svojho ďalšieho rastu vo všetkých oblastiach kňazskej formácie: v oblasti humánnej, duchovnej, intelektuálnej a pastoračnej,¹¹³ vrátane rozhodnutia prehlbovať si svoje štúdium v seminári prostredníctvom osobného bádania a osobného úsilia¹¹⁴.

V čase od 2. Vatikánskeho koncilu až podnes vyšli mnohé a jasné usmernenia Magistéria ohľadne permanentnej formácie kňazov.¹¹⁵ Apoštolská posynodálna exhortácia *Pastores dabo vobis* jej venuje šiestu kapitolu a špecifikuje teologické dôvody jej zavedenia, jej rôzne dimenzie, význam, zodpovedných za jej uskutočňovanie, ako i časový horizont, formy a prostriedky jej realizácie.¹¹⁶

83. *Teologický základ permanentnej formácie*

Základ a dôvod permanentnej formácie spočíva v dynamizme sviatosti vysviacky.¹¹⁷ Kňaz, pripodobnený Ježišovi Kristovi, Hlave a Pastierovi a poslaný k Božiemu ľudu, sa podieľa na dynamizme pastoračnej lásky, ktorá sa stáva dušou jeho pastoračnej činnosti. Jej účinnosť predpokladá stály rast a rozvoj osobnosti kňaza. Okrem čisto ľudského zdôvodnenia potreby permanentnej formácie kňazov

¹¹³ Porov. PDV, 71.

¹¹⁴ Porov. *Tamtiež*, 79.

¹¹⁵ Porov. OT, 22; CD, 16; PO, 19; RFIS, 100 – 101.

¹¹⁶ Porov. PDV, 70-81.

¹¹⁷ Porov. *Tamtiež*, 70; DSŽK, 72 – 74.

(postupné sebauplatnenie a požiadavka na vlastné osobné vyzrievanie) na prvé miesto treba klásť teologické dôvody, ktoré vyplývajú z tvorivej sily samotného povolania, ktoré je povolaním „ku“ kňazstvu a „v“ kňazstve.¹¹⁸

Diecézny biskup z pozície „kľúča a garanta“ jednoty Cirkvi, určuje, za pomoci vybraných kňazov, program permanentnej formácie a osobne sa angažuje pri jej realizácii.

A. Podmienky a požiadavky permanentnej formácie

84. *Formácia zohľadňujúca kňazskú službu v jej komplexnosti*

Permanentná formácia má prihliadať k rôznym etapám kňazskej služby v jej komplexnosti, k jej konkrétnym okolnostiam, v ktorých kňaz žije, ako napríklad, k jeho veku, skúsenosti, k jeho úlohám.

85. *Prvé roky kňazstva*

Osobitný význam pre kvalitatívny rozvoj kňazskej služby novokňaza majú prvé roky po vysviacke. Tieto roky majú byť naplnené systematickou formáciou prebiehajúcou formou výuky zo strany vybraných profesorov a orientovanej na prehĺbenie poznatkov teologických disciplín, nových dokumentov Magistéria, noviniek na poli pastoračnej starostlivosti, misijného poslania Cirkvi, ako aj na celok problémov dnešného sveta a spoločnosti. Každá miestna cirkev určuje pre svojich kňazov čas a miesto prednášok a stretnutí. Tieto sa môžu uskutočniť pravidelne v určených dňoch každého mesiaca, alebo jedenkrát, či dvakrát do roka na dvojtýždňovom, či týždňovom stretnutí, prípadne môžu sa konať v nadväznosti na duchovné cvičenia. Tieto formy zodpovedajú požiadavkám apoštolskej exhortácie *Pastores dabo vobis*, ktorá žiada, aby mladí kňazi boli spolu, aby mohli zažiť milosť spoločného života.¹¹⁹

¹¹⁸ Porov. PDV, 70.

¹¹⁹ Porov. PDV, 76; DSŽK, 93 – 95.

86. *Pred prijatím samostatnej služby vo farnosti alebo v osobitnom postavení*

Permanentná formácia by mala byť viac osobná v čase pred prijatím úlohy spravovania farnosti. Mala by sa realizovať formou prehĺbenia praktických otázok správy farského úradu a farnosti a mala by byť ukončená predpísanou skúškou. Kňazi, ktorí si robia špecializovné štúdiá na univerzitách, by mali mať v čase týchto štúdií možnosť prehĺbiť si svoju duchovnú a pedagogickú formáciu. Kňazi menovaní do úradov kúrie, alebo adeпти na miesta v rôznych pastoračných a administratívnych oddeleniach mali by prejsť bezprostrednou prípravou a dostať možnosť zdokonaľiť svoje schopnosti.

87. *Permanentná formácia diecézneho kléru*

Všetci kňazi diecézy mali by mať povinnosť a príležitosť zúčastniť sa, okrem pravidelných mesačných dekanátnych rekolekcií, prípadne diecéznych rekolekcií, aj na osobitných ročných podujatiach permanentnej formácie. Tieto spoločné podujatia permanentnej formácie, ktoré pre diecézne prebyťerium organizuje biskupský úrad, mali by byť orientované na skvalitnenie intelektuálnej a pastoračnej formácie ako aj na prehĺbenie duchovného života a upevnenie bratského spoločenstva diecézneho kléru a jeho jednoty s biskupom. Okrem týchto podujatí permanentnej formácie, vhodnými momentami jej realizácie sú spoločné dni duchovných obnôv, či duchovných cvičení, spoločné adorácie Najsvätejšej sviatosti, ako aj účasť na rôznych seminároch, konferenciách alebo prednáškach organizovaných teologickými fakultami alebo rehoľnými inštitútmi. Starší kňazi mali by byť ochotní a pripravení podeliť sa so svojimi skúsenosťami a so svojou zodpovednosťou s generáciami mladších kňazov.

88. *Kňazi na dôchodku*

Kňazi na dôchodku majú právo na osobitnú starostlivosť, ktorá im dovolí žiť túto novú etapu ich života v povedomí, že tak ako predtým sú užitoční Cirkvi, ktorej slúžili celý život. Je potrebné im umožniť, aby sa mohli zúčastňovať na kňazských stretnutiach, na duchovných obnovách a ducho-

vných cvičeniach, ako aj na všetkých podujatiach permanentnej formácie diecézneho kléru a tak prežívať a vytvárať jednotu diecézneho prebyťeria. Súčasťou permanentnej formácie v poslednej etape ich života je príprava na stretnutie s Pánom a pripravenosť prijať jeho vôľu. Ak je potrebné, skôr ako odídu k Pánovi, treba byť im nápomocní v usporiadaní všetkých záležitostí ich života (napr. kňazský testament).

B. Charakteristiky a druhy permanentnej formácie

89. *Integrálny proces dozrievania*

Permanentná formácia má zahrnúť všetky oblasti kňazského života a služby, teda oblasť duchovnú, intelektuálnu, pastoračnú a ľudskú. Musí sa stať integrálnym procesom stáleho dozrievania.

90. *Duchovná formácia*

„Formácia kňaza vo svojom duchovnom rozmere je požiadavkou nového života podľa evanjelia, ku ktorému je povolán osobitným spôsobom Duchom Svätým, ktorého dostal pri vysviacke.“¹²⁰ Zahŕňa v sebe posväcovanie kňaza prostredníctvom jeho pripodobňovania sa Kristovi, Hlave a Pastierovi,¹²¹ uvedomelé a radostné prežívanie liturgických slávení, vysluhovania sviatosti a pastoračných povinností, ako aj úctu k eucharistii, pravidelné návštevy Najsvätejšej sviatosti, vzťah k silenciu a k vnútornému uzobraníu, pochopenie dôležitosti vysluhovania sviatosti zmierenia a duchovného vedenia, prehľbovanie špirituality „Dobrého pastiera“, ktorý obetuje svoj život za ovce, mariánska úcta, radosť z kňazstva, ako i uvedomovanie si príslušnosti k miestnej cirkvi – k diecéze.¹²²

¹²⁰ PDV, 72; DSŽK, 76.

¹²¹ Porov. PDV, 72.

¹²² Porov. *Tamtiež*, 74.

91. *Intelektuálna formácia*

„Je potrebné, aby kňaz počas celého svojho života rozvíjal a prehlboval intelektuálny rozmer formácie, osobitne prostredníctvom štúdia ako aj vážnym a zaniieteným sledovaním oblasti kultúry.¹²³ V rámci intelektuálnej formácie kňaz má mať informácie o nových knihách a článkoch a majú sa rozvíjať spoločné diskusie o edičných novinkách v oblasti teológie, náboženstva, pedagogiky, špirituality, morálky ako aj spoločenských a prírodných vied. Každý kňaz by mal vlastniť a poznať stanoviská a dokumenty Magistéria (encykliky, apoštolské listy, prejavy Svätého Otca, dokumenty kongregácií) ako aj zaujímať postoj otvorenosti a poslušnosti voči Magistériu a tradícii Cirkvi.

92. *Pastoračná formácia*

Pastoračný aspekt permanentnej formácie má svoj základ v pastoračnej starostlivosti. Spočíva v úsilí zjednotiť rôzne aspekty permanentnej formácie v evanjeliovom duchu prostredníctvom stáleho hľadania nových pastoračných metód a pastoračného úsilia.¹²⁴ Základným dokumentom pre smerovanie prác je dokument Biskupskej konferencie Slovenska: Pastoračný plán Katolíckej cirkvi na Slovensku 2007-2013. Nenahraditeľnú úlohu pre obnovu metód a foriem pastoračnej formácie majú diecézne synody, ktorých závery vychádzajú z reálnej situácie a z aktuálnych požiadaviek všetkých oblastí pastoračnej starostlivosti v konkrétnej diecéze. Na poli pastoračnej formácie sa musí prehlbovať poznanie podmienok života spoločnosti a schopnosť spolupracovať s laikmi, musia sa nachádzať adekvátne formy nových prístupov najmä k mládeži a k rodinám, ako aj upevniť a rozvíjať autentické úsilie kňazov na duchovnom poli.

93. *Ludská formácia*

Tento typ permanentnej formácie sa má orientovať na prehlbenie osobnej kultúry a kultúry spolužitia s inými, na

správne prežívanie celibátu, samoty, priateľstva, ako aj na získavanie schopností žiť v spoločenstve fary, dekanátu, diecézneho presbytéria, na prehlbenie vnútornej citlivosti na utrpenie blízkych.¹²⁵

C. **Programy permanentnej formácie**

94. *Organizácia spolupráce na národnej úrovni*

Pretože jednotlivé diecézy si vypracovávajú vlastné programy permanentnej formácie, je vhodné zabezpečiť výmenu myšlienok a samotných programov permanentnej formácie medzi rôznymi diecézami a tak prispieť k vzájomnému obohateniu sa.

Koordinácia prác na poli permanentnej formácie, výmena informácií ohľadne ich vypracovania, ako aj sústredenie programov, používaných rôznymi diecézami, aby bolo možné poslúžiť nimi tým diecézami, ktoré prejavia záujem o ich využitie, spadá do kompetencie Subkomisie pre permanentnú formáciu pri Komisii Biskupskej Konferencie Slovenska pre klérus.

¹²³ PDV, 72; Porov. DSŽK, 77.

¹²⁴ Porov. PDV, 18; Porov. DSŽK, 78.

¹²⁵ Porov. *Tamtiež*, 72; Porov. *Tamtiež*, 75.

ZÁVER

95. *Proste Pána žatoy*

Formácia kňazských povolání v seminároch vo veľkej miere závisí od modlitieb a obetí Božieho ľudu. Všetci si musíme uvedomiť, že od formácie v seminároch závisí budúcnosť Cirkvi. Táto formácia bude vtedy nádejná, keď vyprosíme od Boha vhodných formátorov aj vhodných kandidátov pre kňazskú službu.

RATIO STUDIORUM

**Študijný program
v kňazských seminároch
na Slovensku**

I. TEOLOGICKÉ ŠTÚDIUM A TEOLOGICKÉ FAKULTY

96. *Úloha teologických fakúlt*

Teologické fakulty podľa Apoštolskej konštitúcie Jána Pavla II. *Sapientia Christiana* plnia vážne poslanie v príprave študentov na kňazskú službu, na vyučovanie posvätných vied a na prijatie nenahraditeľného poslania apoštolátu. Povinnosťou týchto fakúlt je aj „ďalej skúmať rozličné oblasti posvätných disciplín, aby sa stále prehľbovalo poznanie posvätného zjavenia, aby sa viac odhaľovalo dedičstvo kresťanskej múdrosti odovzdanej od starších, aby sa šíril dialóg s oddelenými bratmi a nekresťanmi a riešili sa otázky, ktoré nastoľuje vedecký pokrok.“¹²⁶

97. *Potreba aktualizácie pohľadov*

Nová situácia vo svete nastoľuje nové problémy a otázky, a preto je vážnou povinnosťou teologických fakúlt hľadať vhodný spôsob, ako sprostredkovať poklad viery dnešným ľuďom. Toto poslanie sa má zohľadniť aj pri vedeckej teologickej formácii ohlasovateľov evanjelia.

Tieto požiadavky Cirkvi na Slovensku plnia vzdelávacie inštitúcie teologického štúdia.

II. PRACOVISKÁ TEOLOGICKÉHO ŠTÚDIA NA SLOVENSKU

98. *Inštitúcie teologického vzdelávania*

Katolícka teológia sa študuje na Slovensku na týchto vysokých školách univerzitného typu:

- Univerzita Komenského v Bratislave - Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta so svojimi afiliovanými teologickými inštitútmi pri kňazských seminároch v Nitre a Badíne.

¹²⁶ II. VATIKÁNSKY KONCIL, Vyhlásenie o kresťanskej výchove *Gravissimum educationis*, 28.10.1965, 11; JÁN PAVOL II., Apoštolská konštitúcia *Sapientia christiana*, 15.4.1979, 3.

- Katolícka univerzita v Ružomberku - Teologická fakulta v Košiciach s afilovaným teologickým inštitútom v Spišskom Podhradí.

- Trnavská univerzita v Trnave - Teologická fakulta v Bratislave.

- Prešovská univerzita - Gréckokatolícka teologická fakulta v Prešove.

III. VŠEOBECNÉ SMERNICE

99. *Obsah Ratio studiorum*

Ratio studiorum obsahuje predmety, stanovuje ich obsahovú náplň, určuje počet hodín a kreditov, ktoré sú smerodajné pre teologické fakulty a semináre na Slovensku. V odôvodnenom prípade sa pripúšťa možnosť presunúť prednášky z určitého predmetu na iný rok štúdií, prípadne zohľadniť špecifické požiadavky teologického pracoviska vzhľadom na *Ratio*, a to v súlade s akademickými pravidlami. daný semester.

100. *Delenie predmetov*

Ratio rozdeľuje jednotlivé predmety na: *povinné, povinne voliteľné a výberové*. Študijný program je zostavený aj s prihliadnutím na požiadavky kreditového systému, ktorý je založený na princípoch Európskeho systému prenosu kreditov (ECTS). daný semester.

101. *Charakter prednášok 1. ročníka*

V prvom ročníku sú zaradené prednášky s kerygmatickým charakterom, ktoré majú prehĺbiť chápanie mystéria kresťanskej viery u seminaristov. daný semester.

102. *Možnosť pastorálnych cvičení*

Ratio obsahuje aj možnosti pastorálnych cvičení. Ich voľba a spôsob realizácie závisia od spolupráce s predstavenými kňazských seminárov.

IV. CIEĽ TEOLOGICKÉHO ŠTÚDIA

103. *Systematická a vedecká teologická formácia*

Cieľom teologického štúdia na teologických fakultách je, aby sa katolícka náuka, ktorá s najväčšou starostlivosťou čerpá z Božieho zjavenia, sa svojou vlastnou vedeckou metódou dôkladne pochopila a systematicky bola vysvetľovaná. Osobitnou úlohou teologického štúdia je starať sa o vedeckú a teologickú formáciu tých, ktorí smerujú ku kňazstvu, alebo sa pripravujú na špeciálne cirkevné služby.

104. *Jednota teologického vzdelávania*

Jednotlivé teologické disciplíny sú usporiadané a prednášané tak, aby tvorili jeden organický celok, a aby sa jasne ukázala jednota celého teologického a filozofického štúdia, aby tak všetky predmety smerovali k hlbšiemu poznávaniu tajomstva Krista a jeho účinnejšiemu ohlasovaniu Božiemu ľudu a všetkým národom. Samozrejme je potrebné zdôrazniť, že dušou teologického štúdia je štúdium Písma svätého, ktoré sa opiera, ako o svoj trvalý základ, o písané Božie slovo a zároveň o posvätnú Tradíciu.

V. ŠTRUKTÚRA ŠTÚDIA

105. *Delenie štúdia na teologických fakultách*

Štúdium na fakultách posvätnéj teológie sa delí na tri cykly:

- a) základný cyklus
- b) cyklus špecializácie na licenciát
- c) cyklus špecializácie na doktorát

Ratio studiorum sa zaoberá výlučne základným cyklom štúdia. Krátke informácie o cykloch b) a c) sa nachádzajú v pod číslami 107 a 108.

106. Základný cyklus

Prvý základný cyklus - vysokoškolské magisterské štúdium, ktoré trvá 6 rokov, t.j. 12 semestrov. Skladá sa z dvoch základných etáp - filozofické štúdium (trvá 2 až 3 roky) a teologické štúdium (trvá 3, resp. 4 roky). Filozofické štúdium sa končí štátnou skúškou z filozofie a teologické štúdium štátnou skúškou z určených teologických predmetov a obhajobou diplomovej práce. Prvý základný cyklus sa končí titulom „magister“ (skratka „Mgr.“). Prvý základný cyklus sa môže rozdeliť na dve časti tak, že prvá časť by bola chápaná ako bakalársky študijný program s názvom „základy kresťanskej filozofie a katolíckej teológie“.

107. Cyklus špecializácie - licenciát

Druhý cyklus (tzv. *cyclus specialisationis* - licenciát) - trvá dennou formou dva roky (4 semestre) a diaľkovou formou 3 roky (6 semestrov). V tomto stupni sa preberajú špeciálne disciplíny podľa povahy vlastnej špecializácie a zároveň sa konajú semináre a cvičenia na získanie spôsobilosti v teologickom a vedeckom bádani. Štúdium sa končí záverečnou licenciátnou skúškou, ktorej súčasťou je aj obhajoba licenciátnej práce (rozsah aspoň 100 strán). Cyklus sa uzatvára akademickým titulom „licenciát teológie“ (v skratke „ThLic.“).

108. Cyklus špecializácie - doktorát

Tretí cyklus (doktorát) - trvá najmenej dva semestre. Počas tohto obdobia kandidát vedecky pracuje a svoje študijné výsledky prezentuje napísaním dizertačnej práce s rozsahom minimálne 200 strán. Štúdium sa končí dizertačnou skúškou a obhajobou dizertačnej práce. Tretí cyklus sa uzatvára akademickým stupňom doktorátu. Absolventom sa udeľuje vedecko-akademická hodnosť „doktor“ („philosophiae doctor“, v skratke „PhD.“) a zároveň aj akademický stupeň – titul „doktor teológie“ (v skratke „ThDr.“).

VI. ČLENENIE PREDMETOV MAGISTERSKÉHO ŠTÚDIA

109. Povinné predmety

A. Filozofické predmety

1. Úvod do filozofie	12 h
2. Dejiny filozofie	144 h
3. Metafyzika	36 h
4. Filozofická antropológia	36 h
5. Filozofia prírody	24 h
6. Filozofia poznania	24 h
7. Filozofická etika	36 h
8. Základy logiky	24 h
9. Filozofická teológia	24 h
10. Filozofia náboženstva	24 h

spolu hodín: 384 h

B. Teologické predmety

1. biblicko-patrologické

1. Všeobecný úvod do Svätého písma	12 h
2. Biblická archeológia	24 h
3. Starý zákon	156 h
4. Nový zákon	192 h
5. Patrológia	48 h

spolu hodín: 432 h

2. systematická teológia

1. Fundamentálna teológia	96 h
2. Dogmatická teológia	216 h

spolu hodín: 312 h

3. morálna teológia a spirituálna teológia

1. Všeobecná morálna teológia	72 h
2. Špeciálna morálna teológia	120 h
3. Sociálna náuka Cirkvi	48 h
4. Spirituálna teológia	96 h

spolu hodín: 336 h

4. historicko-právne predmety

1. Cirkevné dejiny	168 h
2. Kánonické právo	180 h
3. Kresťanská archeológia	24 h
4. Sakrálne umenie	48 h
5. Kancelaristika	24 h

spolu hodín: 444 h

C. Pastoračné predmety

1. Pastorálna teológia	144 h
2. Liturgika	192 h
3. Liturgický spev	48 h
4. Homiletika	96 h
5. Pastoračná prax	96 h
6. Ekumenizmus	12 h
7. Misiológia	12 h

spolu hodín: 600 h

D. Predmety psychologicko-pedagogicko-katechetické

1. Základy psychológie a pedagogiky	24 h
2. Všeobecná pedagogika	24 h
3. Didaktika a teória výchovy	24 h
4. Špeciálna pedagogika	24 h
5. Katechetika	48 h
6. Pastorálna psychológia	24 h
7. Katechetická prax	48 h

spolu hodín: 216 h

E. Cudzie jazyky

1. Latinčina	144 h
2. Gréčtina	48 h
3. Hebrejčina	48 h
4. Staroslovienčina	144 h
(Gréckokat. teolog. fakulta)	
5. Živý jazyk	48 - 144 h
(angličtina, nemčina, taliančina, francúzština)	

spolu hodín: 432 - 528 h

F. Metodologické predmety

1. Metodológia vedeckej práce	12 h
2. Diplomový seminár	48 h
3. Seminár z filozofických a teologických predmetov	72 h

spolu hodín: 132 h

VII. SYLABY

110. *Forma syláb*

Sylaby sú súčasťou študijného programu teologických fakúlt. Vymedzujú obsah predmetu a okruhy prednášaných tém v rámci semestra, obsahujú tiež odporúčanú literatúru.

VIII. PREDNÁŠKY, CVIČENIA, SEMINÁRE A SKÚŠKY MAGISTERSKÉHO ŠTÚDIA

111. *Hlavná forma výučby*

Prednášky, cvičenia a semináre sú hlavnými formami výučby. Prednášky sa konajú podľa schváleného študijného programu a sylabov jednotlivých predmetov, určených pre daný semester.

112. *Obsahová náplň seminárov*

Na seminároch sa za aktívnej účasti študentov teoreticky a metodologicky rozvíja a prehľbuje odprednášaná časť predmetu a podáva sa výklad nových vedeckých poznatkov. Ťažiskom práce na seminári je samostatná práca študentov, najmä prednášanie vlastných referátov a tvorba seminárnych prác. Cieľom cvičení je najmä preverovanie odborných a jazykových znalostí študentov.

113. *Overovanie kvality, rozsahu a hĺbky vedomostí*

Počas štúdia, ale predovšetkým na záver semestra sa skúškami overuje kvalita, rozsah a hĺbka získaných vedomostí študenta a jeho schopnosť samostatne a tvorivo ich aplikovať. Skúšky sa vykonávajú podľa povahy predmetu písomnou, písomnou a ústnou, alebo ústnou formou. Formu a rozsah skúšky určuje skúšajúci.

114. *Iné formy výuky*

Súčasťou výučby okrem uvedených foriem sú konzultácie, exkurzie, odborná prax, príležitostné prednášky a účasť na odborných seminároch, vedeckých konferenciách a sympóziách.

IX. PRAX

115. *Prax počas štúdia*

Počas štúdia vykonávajú študenti teológie podľa študijného programu katechetickú a pastoračnú prax.

116. *Formy katechetickej praxe*

V rámci katechetickej praxe pod vedením pedagóga sa zúčastňujú na učebnom procese na vybraných pedagogických pracoviskách a vo špeciálnych výchovných zariadeniach.

117. *Formy pastoračnej praxe*

Počas pastoračnej praxe pracujú podľa potrieb partikulárnej cirkvi vo farských spoločenstvách, univerzitných pastoračných centrách, prípadne v misijných oblastiach a pod.

X. CHARAKTERISTIKA A OBSAHOVÁ NÁPLŇ PREDMETOV

A. FILOZOFICKÉ PREDMETY:

118. *Cieľ štúdia filozofie*

Štúdium filozofie má viesť „k hlbšiemu chápaniu a interpretácii ľudskej osoby, jej slobody, jej vzťahu so svetom a s Bohom.“¹²⁷

Filozofické disciplíny sa majú prednášať tak, aby pomáhali študentom vo formovaní kresťanského svetonázoru, v prehĺbení prežitia ich viery a súčasne v ich príprave na teologické štúdiá chápaním spojenia medzi filozofickými otázkami a tajomstvami spásy. Získanie umenia filozofického myslenia má tiež umožniť študentom vedenie dialógu so súčasným svetom. Zjav ďaleko idúceho pluralizmu „vyžaduje si zvláštne schopnosti kritického rozoznávania vecí.“¹²⁸ „Filozofia pomáha kandidátovi na kňazstvo značne obohatiť jeho intelektuálnu formáciu, prehĺbiť v ňom kult voči pravde.“¹²⁹

V oblasti riešenej filozofickej problematiky treba mať na mysli zvlášť odôvodnené výsledky jednotlivých vied, ako aj aktuálne filozofické výskumy, a zvlášť tie, ktoré zanechávajú reálny vplyv a zručnosť analyzovať vedecké problémy (ich genézu, obsah ako aj ich správne riešenie).

119. *Zoznam, anotácia a sylaby jednotlivých predmetov*

1. Úvod do filozofie	12 h
2. Dejiny filozofie	144 h
3. Metafyzika	36 h
4. Filozofická antropológia	36 h
5. Filozofia prírody	24 h
6. Filozofia poznania	24 h
7. Filozofická etika	36 h
8. Základy logiky	24 h
9. Filozofická teológia	24 h
10. Filozofia náboženstva	24 h
<hr/>	
spolu hodín:	384 h

¹²⁷ PDV, 52.

¹²⁸ *Tamtiež*, 51.

¹²⁹ *Tamtiež*, 52.

Úvod do filozofie - 12 h

Kód: KKT61005		Názov: ÚVOD DO FILOZOFIE	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1	
Hodnotenie priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: písomná práca Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Prednášky vovádzajú do filozofickej problematiky, vysvetľujú základné filozofické pojmy, predstavujú hlavné filozofické otázky a spôsoby ich riešenia. Úlohou úvodu do filozofie je pripraviť študentov na úspešné zvládnutie ostatných filozofických disciplín a viesť ku samostatnému mysleniu.			
Stručná osnova predmetu: Pojem filozofie; Základné filozofické otázky; Delenie filozofie; Filozofia v kultúrnom kontexte; Cirkevné dokumenty a štúdium filozofie.			

Dejiny filozofie - 144

Kód: KKT61001		Názov: DEJINY STAROVEKEJ FILOZOFIE	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška, lektúra textov Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: referát 2 prečítaných textov Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: V dejinách starovekej filozofie sa poslucháči oboznámia s počiatkami filozofie v Indii a Číne, s antickou gréckou filozofiou a s kresťanskou filozofiou v staroveku. Na ich podklade sa oboznamuje so základnými filozofickými problémami, ktoré sa riešia v priebehu celých dejín filozofie.			
Stručná osnova predmetu: Dejiny filozofie: dejiny všeobecne, dejiny filozofie, ich význam, obsah, rozdelenie; Filozofia starovekej Indie a Číny; Počiatky gréckej filozofie, predsokratovské školy; Vrcholné obdobie – Sokrates, Platón a Aristoteles; Poaristotelovská helénska a rímska filozofia; Staroveká kresťanská filozofia.			

Kód: KKT61002		Názov: DEJINY STREDOVEKEJ FILOZOFIE	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: prednáška, lektúra textov Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: referát 2 prečítaných textov Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: V dejinách stredovekej filozofie sa poslucháči oboznámia so základnými prúdmi v stredovekej kresťanskej, židovskej a arabskej filozofii, predovšetkým s hlavnými postavami scholastiky.			
Stručná osnova predmetu: Stredoveká filozofia - vznik, rozdelenie, charakteristika; Neskorá patristika a karolínska renesancia; Scholastika - pojem, názov, metóda; stredoveké univerzity; Filozofické spory na počiatku scholastiky, riešenie, prvé filozofické školy, syntetizujúce diela; Arabská a židovská filozofia; Stredoveký mysticismus; Bonaventúra, Albert Veľký, Tomáš Akvinský; Latinský averroizmus a spor o Aristotela; Roger Bacon, Viliam Ockham a stredoveký empirizmus; Duns Scotus; Ján Eckhart, Gerson, Mikuláš Kuzánsky.			

Kód: KKT61003		Názov: DEJINY NOVOVEKEJ FILOZOFIE	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška, lektúra textov Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: referát 2 prečítaných textov Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: V dejinách novovekej filozofie sa poslucháči oboznámia s filozofiou novoveku, predovšetkým s filozofiou renesancie, empirizmu, racionalizmu, osvietenstva a nemeckého idealizmu.			
Stručná osnova predmetu: Renesančná filozofia, humanizmus a zrod novovekého myslenia; Osamostatnenie prírodnej vedy a jej vplyv na rozvoj filozofie v 16. storočí; Karteziánsky obrat vo filozofii a racionalizmus; Empirizmus a osvietenstvo; Immanuel Kant a nemecký idealizmus.			

Filozofická antropológia - 36 h

Kód: KKT61004		Názov: FILOZOFIA 19. A 20. STOROČIA	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok letný semester	Forma výučby: prednáška, lektúra textov Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: referát 2 prečítaných textov Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Tieto prednášky oboznámia študentov s poklasickou filozofiou minulého storočia a so základnými prúdmi v súčasnej filozofii, ako sú pozitívizmus, marxizmus, existencializmus, fenomenológia, súčasná kresťanská filozofia a postmoderné prúdy vo filozofii.			
Stručná osnova predmetu: Mladohéglovská Pavica a marxizmus; Predchodca existencializmu - S. A. Kierkegaard; Voluntarizmus a vitalizmus; Pozitívizmus, novopozitívizmus a Viedenský kruh; analytická filozofia; Existencializmus a fenomenológia; Novoscholastika; Hermeneutika, postmoderna, postštrukturalizmus a dekonštruktívizmus.			

Kód: KKT61011		Názov: FILOZOFICKÁ ANTROPOLÓGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: referát Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Filozofická antropológia predkladá rôzne pohľady na človeka. Venuje sa otázkam vzťahu duše a tela, miesta človeka v ľudskej spoločnosti, ľudskej slobody a ďalším problémom spojeným s ľudskou existenciou. Na cvičeniach sa porovná prednesená teória s rôznymi súčasnými názormi na človeka a jeho miesto v spoločnosti.			
Stručná osnova predmetu: Pojem, rozdelenie a predmet; Stručný prehľad filozofických náhľadov na človeka; Bytostná štruktúra človeka, problém vzťahu duše a tela; Sloboda ľudskej vôle; Pôvod človeka, človek ako osoba a člen spoločnosti; Človek poznávajúci, tvoriaci, trpiaci a umierajúci.			

Metafyzika - 36 h

Kód: KKT61009		Názov: METAFYZIKA	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: prednáška, textový seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: referát Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Cieľom prednášok z metafyziky je predstaviť realistický obraz sveta aj človeka. Predstavuje hlavné metódy metafyziky, transcendentálne vlastnosti bytia, štruktúru bytia, jeho dynamiku a statiku, metafyzické princípy a príčiny.			
Stručná osnova predmetu: Metafyzika - pôvod názvu, predmet a metóda metafyziky; Bytie a súcno, analógia, transcendentálne vlastnosti; Bytnosť a jestvovanie; Kategórie a štruktúra súcna, hylemorfizmus; Príčiny bytia; Metafyzické princípy.			

Filozofia prírody - 24 h

Kód: KKT61010		Názov: FILOZOFIA PRÍRODY	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: prednáška, exkurzia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: referát Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Prednášky z filozofie prírody v prvej časti – filozofii neživej prírody - predstavujú rôzne názory na vesmír a hmotu, porovnávajú názory tradičnej kozmológie s pohľadmi súčasnej modernej vedy. V druhej časti – filozofii živej prírody - ponúkajú filozofický pohľad na otázky života a evolúcie. Predmet dopĺňajú základné pojmy teórie vedy.			
Stručná osnova predmetu: Filozofia prírody - názov, predmet, delenie; Vývoj filozofických pohľadov a súčasné názory na vesmír a hmotu; Filozofické otázky biológie a evolúcie; Vzťah prírodných vied a filozofie; Základy teórie vedy.			

Filozofia poznania - 24 h

Kód: KKT61008	Názov: FILOZOFIA POZNANIA	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 4
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: test Záverečné hodnotenie: ústna skúška		
Cieľ predmetu: Prednášky v prvej časti oboznamujú so základmi problematiky poznania, s analýzou poznávacích činností, zdrojov poznania a s najčastejšími postojmi k otázke poznania. V druhej časti sa podrobnejšie rozoberá problematika pravdy, jej klasická aj neklasická definície, poznateľnosť a kritérium pravdy.		
Stručná osnova predmetu: Subjekt a objekt poznania; Zdroje poznania, stupne istoty poznania; Realizmus a idealizmus; Pravda, definície pravdy; Poznateľnosť pravdy.		

Filozofická etika - 36 h

Kód: KKT61013	Názov: FILOZOFICKÁ ETIKA	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: referát alebo test Záverečné hodnotenie: ústna skúška		
Cieľ predmetu: Prednášky z filozofickej etiky analyzujú ľudské správanie vo vzťahu k dobru a zlu ako základným etickým kategóriám, normy, ktorými sa riadi. Venujú sa otázkam hodnôt, zákona, slobody, svedomia a zodpovednosti. Na cvičeniach sa študenti oboznámia so základmi špeciálnej a aplikovanej etiky.		
Stručná osnova predmetu: Predmet etiky, spôsoby určenia morálnej záväznosti; zdôvodnenie etických noriem; Zákon, druhy zákonov, prirodzený zákon; Skutok a jeho morálna hodnota; Svedomie, sloboda a zodpovednosť; Dobro a hodnoty; Čnosti.		

Základy logiky - 24 h

Kód: KKT61006	Názov: ZÁKLADY LOGIKY	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 4
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: test Záverečné hodnotenie: ústna skúška		
Cieľ predmetu: Cieľom prednášok z logiky je oboznámiť študentov s tradičnou aj modernou logikou, so základmi filozofie jazyka a naučiť ich aplikovať získané poznatky v praxi.		
Stručná osnova predmetu: Logika - názov a predmet, jej miesto medzi vednými disciplínami, stručný prehľad jej dejín; Jazyk a jeho úloha, sémantika, syntaktika a pragmatika; Stavebné prvky jazyka; pojmy a termíny, súdy a výroky; Logické princípy; Súčasné prístupy v logike (výroková logika, predikátová logika, logika tried a množín, neklasické logiky); Aristotelovská logika.		

Filozofická teológia - 24 h

Kód: KKT61012	Názov: FILOZOFICKÁ TEOLÓGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: test Záverečné hodnotenie: ústna skúška		
Cieľ predmetu: Prednášky z teodícey predstavujú problematiku Boha vo filozofii. Rozoberajú otázky poznateľnosti Boha, dôkazy Božej existencie a Božie atribúty natoľko, nakoľko ich je možné opísať na základe rozumového poznania. Špeciálnou témou teodícey je problematika existencie zla.		
Stručná osnova predmetu: Pojem Boha; Stručný prehľad filozofických pohľadov na otázku Boha; Dokazovanie Božej existencie; Poznateľnosť Boha; Božie atribúty; Boh a problém zla.		

Filozofia náboženstva - 24 h

Kód: KKT61007	Názov: FILOZOFIA NÁBOŽENSTVA	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 4
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: test Záverečné hodnotenie: skúška		
Cieľ predmetu: Prednášky z filozofie náboženstva rozoberajú fenomén náboženstva z historického a filozofického pohľadu. Všímajú si náboženstvo v rôznych kultúrach ako jednu zo základných skutočností v ľudskom živote, hľadajú príčiny tohto javu a jeho dôsledky pre ľudské konanie.		
Stručná osnova predmetu: Pojem náboženstva, typológia definícií náboženstva; Predmet náboženskej úcty; Prežívanie náboženstva zo strany človeka - náboženské skúsenosti, náboženská viera, náboženské úkony; Chápanie spásy v rôznych náboženstvách, tajomstvo a posvätno; Náboženstvo ako súčasť kultúry; Náboženstvo ako vzťah, náboženskosť ako vlastnosť človeka.		

B. TEOLOGICKÉ PREDMETY

120. Cieľ štúdia teológie

Teologické disciplíny sa vyučujú a podávajú vo svetle viery a pod vedením Učiteľského úradu Cirkvi tak, aby bolo dokonalejšie zjavné hlboké spojenie medzi nimi a aby všetky spolu smerovali k vysvetleniu dejín spásy, ktoré sa ustavične uskutočňujú v živote Cirkvi a v premenlivých okolnostiach sveta.

Cieľom teologických štúdií je oboznámiť študentov so súhrnom katolíckej náuky, aby študenti hlboko do nej vnikli, riadili sa ňou v živote, a tiež aby boli schopní ju hlásať, vysvetľovať a obhajovať v kňazskej službe. Štúdiom teológie má budúci kňaz vnikať hlboko do Božieho slova, vzrastať v duchovnom živote a pripravovať sa na plnenie pastorálnej služby.¹³⁰

121. Zoznam, anotácia a sylaby jednotlivých predmetov

1. biblicko-patrologické

1. Všeobecný úvod do Svätého písma	12 h
2. Biblická archeológia	24 h
3. Starý zákon	156 h
4. Nový zákon	192 h
5. Patrológia	48 h
<hr/>	
spolu hodín:	432 h

¹³⁰ Porov. PDV, 51.

Všeobecný úvod do Písma svätého – 12 h

Kód: KKT61014		Názov: VŠEOBECNÝ ÚVOD DO SVÄTEHO PÍSMÁ	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 70:30 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Uvedenie do Svätého písma, problémy predchádzajúce čítaniu a chápaniu svätých kníh; odpoveď v konečnom dôsledku na základnú otázku – akým spôsobom je Sväté písmo Božím slovom pre mňa a ako v ňom vidieť vôľu živého Boha.			
Stručná osnova predmetu: <i>Zjavenie a Božie slovo</i> , formovanie sa kníh v histórii spásy. <i>Inšpirácia Svätého písma</i> : autorita kníh a svedectvo Nového zákona o inšpirácii, svedectvo cirkevných Otcov, učiteľský úrad Cirkvi. <i>Traktát o kánone</i> : kánon a kanonicita kníh; hebrejský a katolícky kánon a ich členenie, <i>Preklady</i> : grécke texty, iné staré preklady, slovenské. Knihy Biblie (mená a počty); Starý a Nový zákon, biblické knihy podľa chronológie. <i>Rozbor cirkevných dokumentov: Dei Verbum, Interpretácia Biblie v Cirkvi</i> .			

Biblická archeológia – 24 h

Kód: KKT61033		Názov: BIBLICKÁ ARCHEOLÓGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: testy Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Prednášky majú za cieľ oboznámiť študentov s dejinami biblickej archeológie, s najvýznamnejšími metodickými postupmi a s výsledkami archeologického výskumu, so základnými územiami a ríšami starého Blízkeho východu, s ich kultúrou, náboženstvom, mýtami a dôležitými archeologickými objavmi na ich území (Palestína, Blízky východ).			
Stručná osnova predmetu: Biblická archeológia - pojem, význam, pramene; dejiny biblickej archeológie; Biblická geografia - územia, ríše a mestá starovekého Blízkeho východu; charakterizovať politicky a nábožensky národy tohto územia; charakterizovať hlavné oblasti zasľubenej zeme; Biblia vo svetle archeológie.			

Starý zákon – 156 h

Kód: KKT61015		Názov: STARÝ ZÁKON (1) – VŠEOBECNÝ ÚVOD	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Oboznámiť sa s historickým prostredím starého Izraela (doba bronzová, železná, perzské obdobie a helenistické obdobie) a textom; spoznanie súčasného stavu výskumov, literárneho formovania.			
Stručná osnova predmetu: <i>Historické prostredie starého Izraela</i> : dejiny starého Východu a Izraela: historiografická a archeologická dokumentácia. Zemepisné danosti sýrsko-palestínskej oblasti: jej kultúra a náboženská typológia. <i>Úvod do Pentateuchu</i> : Súčasný stav výskumov literárneho formovania Pentateuchu; <i>Gn-2Kr</i> ako veľký dejinný projekt zložený z piatich cyklov: <i>Gn 1-5; Gn 6-10; Gn 11-50; Ex-Joz; Sdc-2Kr</i> ; Exegetická analýza vybraných textov (<i>Gn 11-11</i>).			

Kód: KKT61016		Názov: STARÝ ZÁKON (2) – ÚVOD DO PENTATEUCHU	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Cieľom je oboznámiť sa so <i>Status questionis</i> Pentateuchu, s historickým prostredím starovekého Izraela, s textom Pentateuchu a jeho vzťahom k Deuteronomistickej histórii. Prakticky sa oboznámiť s diachrónnym a synchronným výkladom vybraných textov z Pentateuchu.			
Stručná osnova predmetu: Úvod do Pentateuchu; <i>Status questionis</i> Pentateuchu; Štruktúra a teologický profil jednotlivých kníh Pentateuchu; Výklad vybraných textov z Pentateuchu na základe exegetických metód.			

Kód: KKT61017		Názov: STARÝ ZÁKON (3) – ÚVOD DO HISTORICKÝCH KNÍH	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: samostatná práca Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Prednášky oboznámujú študentov s historickými knihami SZ; prehľadujú poznanie <i>Deuteronomistickej histórie, Kronikárskeho diela, Midrášskych spisov</i> a Knihy <i>Machabejcov</i> .			
Stručná osnova predmetu: Úvod do druhej časti hebrejskej Biblie (<i>skorší proroci</i>) a do časti Alexandrijského kánona; Spoločensko-historické pozadie: Obsadenie Zaslúbennej zeme – teória o obsadení krajiny a ich hodnotenie; Kniha <i>Jozue</i> – rozdelenie obsahu, štruktúra a teologický význam; Obdobie sudcov- <i>Kniha Sudcov</i> , teológia. Knihy <i>Samuelove</i> ; prorocké cykly v Knižkách Kráľov; Perzské obdobie: poexilová historiografia – <i>Knihy Kronik, Knihy Ezdráš a Nehemiáš</i> ; Helenistické obdobie a neskorá biblická náracia: midrášske spisy - Kniha <i>Rút, Tobiáš, Judita, Ester</i> ; Knihy <i>Machabejcov</i> ; Exegéza vybraných textov z historických kníh.			

Kód: KKT61018		Názov: STARÝ ZÁKON (4) – PROROCI A APOKALYPTICKÁ LITERATÚRA	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomná práca Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Prednášky oboznámia s fenoménom prorokovania a prorokov v Izraeli a v okolitých národoch, podávajú základný slovník týkajúci sa prorockého fenoménu v XI.-IX. storočí pr. Kr., oboznamujú s prorokmi-pisateľmi VIII. storočia pr. Kr., sociálno-politickými pomermi pôsobenia prorokov až po V. stor. pr. Kr.			
Stručná osnova predmetu: <i>Všobecné otázky.</i> historický úvod: dejinné a spoločenské zaradenie prorokov; literárny úvod: záverečná podoba a vývoj prorockých spisov.; prorocké texty a fenomény v starom Blízkom východe. Prorocká terminológia; Samuel, Eliáš, Elizeus ako proroci. Zlaté obdobie prorokov a štyri veľké prorocké zbierky (<i>Lz, Jer, Ez, XII malých prorokov</i>). Apokalyptická literatúra. Charakteristika a pôvod apokalyptiky. Kniha Daniel a exegéza najvýznamnejších častí.			

Kód: KKT61019		Názov: STARÝ ZÁKON (5) – MÚDROSLOVNÁ LITERATÚRA, POUČNÉ SPISY	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: samostatná práca Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Podat' základné informácie o hebrejskej poézii a jej charakteristických literárnych črtách, základných literárnych múdroslovných druhoch. Oboznámi so vzťahmi medzi múdroslovnými tradíciami okolitých národov a Izraela, podá výklad o základných charakteristikách múdrosti v Izraeli, jej prejavoch, význame starozákonnej múdrosti. Historicky zarámuje poučné spisy SZ – múdroslovnú literatúru a podá exegézu vybraných textov. Prednášky oboznámia študentov tiež so zbierkou Žalmov – 150 hebrejských náboženských piesní, ktoré sú výrazom viery a nábožnosti Izraela.			
Stručná osnova predmetu: Múdroslovná literatúra Izraela: literárne druhy a motívy; teologické témy, základné črty hebrejskej poézie; Úvod do jednotlivých kníh <i>Prís, Jób, Kaz, Sir, Pies</i> a exegéza vybraných častí. Kniha Žalмов: žalmy ako poetické skladby s múdroslovným obsahom; o pôvode žalmov; žalmy ako poézia, modlitba a učenie viery; problém číslovania žalmov; rozdelenie žalmov; Literárne druhy žalmy; židovská modlitba všetkých čias, modlitba, ktorá už od počiatku bola prijatá aj kresťanským spoločenstvom.; exegéza vybraných žalmov.			

Kód: KKT61020		Názov: NOVÝ ZÁKON (1) – ÚVOD A EVANJELIÁ I. Č.	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Cieľom prednášok je podat' úvodné informácie o spisoch Nového zákona, o ich vzťahu k spisom Starého zákona; objasniť historické, geografické a iné reálie súvisiace s miestom a s časom vzniku Nového zákona; stručne charakterizovať jednotlivé spisy NZ; porovnať synoptické evanjeliá s Jánovým. Exegetický rozbor najdôležitejších statí <i>Mt</i> a <i>Mk</i> .			
Stručná osnova predmetu: Nový zákon – názov, knihy a rozdelenie NZ, chronologické poradie kníh NZ, vzťah Starého a Nového zákona; Geografia a história Svätej zeme (Palestíny); Spoločensko-politické pomery, náboženské pomery v časoch Ježiša Krista; <i>New quest</i> o Ježišovi; Všeobecne o evanjeliách: literárne charakteristiky, etymológia slova, <i>concordia discordantium</i> evanjelií, vznik evanjelií; kritériá historickej evanjelií a ich vierohodnosť; <i>Dei verbum</i> ; Synoptický problém a jeho riešenie; Štruktúra a lit. teologický zámer; Literárne druhy NZ, <i>Corpus Joanneum</i> ; <i>Corpus Paulinum</i> ; Exegetický rozbor vybraných statí z <i>Mk</i> a <i>Mt</i> .			

Nový zákon – 192 h

Kód: KKT62001		Názov: NOVÝ ZÁKON (2) – EVANJELISTA LUKÁŠ A SK	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: samostatná práca alebo test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Cieľom prednášok je podať ucelený pohľad na Lukášovo evanjelium a Skutky apoštolov. Prezentovať exegetické rozborov najdôležitejších statí Lukášovho evanjelia. V Skutkoch apoštolov sa zamerať na prvých 13 kapitol - exegéza najdôležitejších častí.			
Stručná osnova predmetu: <ul style="list-style-type: none"> • podrobné spoznávanie Lukášovho evanjelia a prvých 13 kapitol Skutkov apoštolov; • rozbor a exegéza udalostí pred, pri a po narodení Ježiša Krista; • pomocou podobenstiev poukázať na Lukášovu teológiu univerzalizmu spásy, teda predstaviť Ježiša ako opravdivého Spasiteľa – záchrancu stratených; • prostredníctvom rozboru prvých 13 kapitol Sk objasniť život prvého spoločenstva Cirkvi ako vzoru aj pre súčasnú Cirkev. 			

Kód: KKT62003		Názov: NOVÝ ZÁKON (4) – PAVLOVA TEOLÓGIA 1. Č.	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: samostatná práca alebo test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Cieľom prednášok je priblížiť osobnosť sv. Pavla, jeho teológiu a aktuálne poslanstvo pre súčasnú evanjelizáciu. Pomocou exegézy náukových listov <i>Rim, Gal, Kor</i> objaviť Pavlovo chápanie univerzalizmu spásy v 1. stor. kresťanstva.			
Stručná osnova predmetu: <ul style="list-style-type: none"> • sylaby sa môžu deliť na 2 celky; • rozbor 13. – 28. kapitoly Sk, ktoré sa zameriavajú na Pavlov život a jeho apoštolát na troch misijných cestách; • vysvetlenie Pavlových teologických tém pomocou analýzy a exegézy štyroch náukových listov (<i>Rim, 1 Kor, 2 Kor, Gal</i>). 			

Kód: KKT62002		Názov: NOVÝ ZÁKON (3) – EVANJELISTA JÁN A JEHO SPISY	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: samostatná práca alebo test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Prednášky podávajú ucelený pohľad na spisy sv. Jána v kontexte Nového zákona a v kontexte doby, kedy vznikali. Zameriavajú sa na teologické osobitosti Jánovho evanjelia v porovnaní so synoptikmi. Analyzujú osobitosti Apokalypsy. Exegéza najdôležitejších statí.			
Stručná osnova predmetu: <ul style="list-style-type: none"> • Jánova kristológia (keďže Ježišove záznaky a reči Ján opisuje obširnejšie ako synoptici); • zvláštne zameranie na niektoré záznaky (napr. Kána Galilejská, uzdravenie slepeho od narodenia, vzkriesenie Lazára), ktoré majú úlohu „znamení“, dokazujúcich Ježišovo spasiteľné poslanie; • naplnenie „znamení“ prostredníctvom utrpenia, kríža a zmŕtvychvstania; • formálna i obsahová spojitosť evanjelia s ostatnými Jánovými spismi, čo vytvára tzv. „Jánov smer“. 			

Kód: KKT62004		Názov: NOVÝ ZÁKON (5) – PAVLOVA TEOLÓGIA 2. Č.	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: samostatná práca alebo test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Na obsahu a poslanstve listov z väzenia priblížiť jednu zo základných životných teologických tém sv. Pavla – teológiu kríža. Exegéza týchto listov má pomôcť pochopiť aktuálnosť teológie kríža aj pre súčasnosť. Analyzovať aj List Hebrejom.			
Stručná osnova predmetu: <ul style="list-style-type: none"> • význam listov z väzenia, ktoré odkrývajú situáciu cirkevných obcí v Efeze, Filipách, Kolosách v 2. pol. 1. stor. po Kr.; • náukové a parenetické časti listov – Pavlova ekleziológia; • Pavlova prorocká, pastierska a kňazská identita s Ježišom Kristom; • ekleziologické náhľady v pastorálnych listoch, aj u autora Listu Hebrejom; • situácia v Cirkvi na konci 1. stor. z pohľadu katolíckych listov. 			

Kód: KKT62005		Názov: VYBRANÉ BIBLICKÉ TEXTY	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: samostatná práca Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Pomocou exegetických metód a prístupov prispieť k pochopeniu a objektivizácii textu pre následné pastoračné aplikácie v duchovnom alebo katechetickom smere, zachovávajúc pritom vernosť textu a úmyslu biblického autora. Naučiť študentov používať diachrónne a synchronné metódy pri práci s vybranými textami zameranými na témy: stvorenia, zmluvy, mesiášske prorockvá SZ, vzťah medzi SZ a NZ na príklade Jn 4, eucharistia, apokalyptika.			
Stručná osnova predmetu: <i>Úvod do exegetických metód:</i> – ich rozdelenie na diachronické a synchronické metódy. <i>Exegéza Starého zákona:</i> témy: stvorenia (Gn 1-11), zmluvy Gn 12; 15; Ex 24), mesiášske prorockvá SZ; poézia SZ – žalm Miserere (Ž 51); <i>Exegéza Nového Zákona:</i> rozprávania o Ježišom detstve Mt 1-2 a Lk 1-2, otázka zázakov a uzdravení v evanjeliách (Mk 5), Ustanovenie Eucharistie a reč v Kafarnaume (Jn 6); Apokalypsa, literárny druh a jej interpretácie, obraz baránka Zjv 5.			

Patrológia – 48 h

Kód: KKT61035		Názov: PATROLÓGIA (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška s cvičeniami Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: referát Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Spoznať literárnu tvorbu prvých kresťanov, ktorá nasledovala hneď po uzavretí kánona: od konca 1. až po milánsky edikt.			
Stručná osnova predmetu: Štúdium patrológie ponúka panoramatický prehľad jednotlivých Cirkevných otcov: ich život, dielo a spisy, so zameraním na prinos, ktorým obohatili súčasnú teológiu. Študent na živote Cirkevných otcov a vybraných kresťanských spisovateľoch spozná geografiu, kultúru a myšlienkový svet doby bezprostredne po zoslaní Ducha Svätého až po rok 313.			

Kód: KKT61036		Názov: PATROLÓGIA (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok letný semester	Forma výučby: prednáška s cvičeniami Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: referát Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: V návaznosti na Patrológiu I spoznať nový rozmach kresťanskej literárnej tvorby po milánskom edikte, jej vitalitu a originalnosť. Konkrétne state, ktoré pre svoju originalnosť dodnes neboli prekonané.			
Stručná osnova predmetu: Pokračujúci panoramatický prehľad Cirkevných otcov a kresťanských spisovateľov je kombinovaný analýzou čiastkových otázok za účelom obohatiť pastoračnú prípravenosť poslucháčov. Zvláštny dôraz sa kladie na originálny prinos sv. Augustína.			

2. systematická teológia

1. Fundamentálna teológia	96 h
2. Dogmatická teológia	216 h

spolu hodín: 312 h

Kód: KKT61041		Názov: FUNDAMENTÁLNA TEOLÓGIA – ÚVOD	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 50:50 Priebežné hodnotenie: samostatná práca Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Skúma základné črty prirodzených náboženstiev už zaniknutých, ako aj stále existujúcich, sekty s ich charakteristikou a rôzne praktiky na vylepšenia života z pohľadu praktického rozumu; postoj Katolíckej cirkvi k nim a ich hodnotenie.			
Stručná osnova predmetu: úvod do teológie a do predmetu; prirodzené náboženstvá, sekty a náboženské praktiky ich hodnotenie vo svetle súčasného Magistéria.			

Kód: KKT61042		Názov: TEOLÓGIA ZJAVENIA	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Skúma možnosti a limity prirodzeného poznávania Boha; ateizmus a cesty k viere; čo je náboženstvo vo všeobecnosti; skúma vieru z pohľadu odôvodnenosti či rozumnosti; prirodzené a nadprirodzené zjavenie; vierohodnosť Zjavenia.			
Stručná osnova predmetu: prirodzené poznanie Boha a náboženstvo všeobecne; metódy skúmania rozumnosti viery (fundamentálnej teológie); Božie zjavenie v dejinách a kritéria na rozpoznanie Božieho zjavenia; Posvätná tradícia a Sväté písmo.			

Kód: KKT61044		Názov: ZÁKLADNÁ EKLEZIOLÓGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: samostatná práca Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Skúma odôvodnenosť a rozumnosť viery v Katolícku cirkev v priebehu jej dejín; jej pôvod a známky; odôvodnenosť jej učiteľského úradu a charakteristiku katolíckej viery.			
Stručná osnova predmetu: Cirkev a apoštolský úrad; primát svätého Petra; známky Cirkvi a učiteľský úrad Cirkvi; dogmy a Božská čnosť viery.			

Dogmatická teológia – 216 h

Kód: KKT61043		Názov: ZÁKLADNÁ KRISTOLÓGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Skúma odôvodnenosť a rozumnosť viery v Ježiša Krista ohlasovaného kánonickými evanjeliami, jeho učenia, účinkovania a obzvlášť jeho smrti a zmŕtvychvstania.			
Stručná osnova predmetu: prvotná cirkev a viera v Krista; Ježiš ako historická osoba; svedectvo Ježiša Krista o sebe a zmŕtvychvstanie; vzťah Ježiša Krista k Starému zákonu; kritéria viery hodnosti a rozumnosti kresťanstva.			

Kód: KKT62006		Názov: DOGMATICKÁ TEOLÓGIA – ÚVOD, O BOHU JEDINOM A TROJOSOBNOM	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: V prvej časti – v <i>Úvode do dogmatickej teológie</i> - sa pojednáva o dvoch prameňoch Božieho zjavenia: o Svätom písme a o Tradícii, a o Magistériu. Náuka o <i>Bohu jedinom</i> rozoberá vlastnosti Božieho bytia, poznania a chcenia. Náplňou náuky o <i>Bohu trojosobnom</i> je svedectvo Sv. písma, Tradície a učenie Cirkvi o tomto tajomstve viery.			
Stručná osnova predmetu: Pramene teologického poznania; Otázka o Bohu, hľadanie Boha a skúsenosť Boha; Boh Otec všemohúci; Boh sa zjavuje ako Otec, Syn a Duch Svätý; Svedectvo Sv. písma; viera a učenie Cirkvi o trojosobnom Bohu.			

Kód: KKT62007		Názov: DOGMATICKÁ TEOLÓGIA – O BOHU STVORITEĽOVI A POVÝŠITEĽOVI, PNEUMATOLÓGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: V prvej časti o <i>Bohu stvoriteľovi</i> sa prednáša <i>teologická kozmológia, angelológia a teologická antropológia</i> . Druhá časť o <i>Bohu povýšiteľovi</i> hovorí o povýšení rozumných tvorov do nadprirodzeného stavu. <i>Pneumatológia</i> pojednáva o pôsobení Ducha Svätého v Cirkvi a v ospravedlivenom človekovi.			
Stručná osnova predmetu: Učenie Cirkvi o Bohu stvoriteľovi; človek, stvorený na Boží obraz a podobu; povýšenie človeka a prvotný hriech; anjeli v dejinách spásy; Boh nám dáva v Ježišovi Kristovi svojho Ducha.			

Kód: KKT62008		Názov: DOGMATICKÁ TEOLÓGIA – KRISTOLÓGIA A SOTERIOLOGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: V prvej časti traktátu sa pojednáva o <i>osobe Ježiša Krista</i> - o jeho pravom božstve, o pravom človečenstve a o hypostatickej únii. Nasleduje podrobnejšia charakteristika Kristovej ľudskej prirodzenosti. Druhá časť traktátu sa zaoberá <i>Kristovým vykupiteľským dielom</i> .			
Stručná osnova predmetu: Pravé Kristovo božstvo; pravé Kristovo človečenstvo; hypostatická únii; pojem a skutočnosť vykúpenia.			

Kód: KKT62009		Názov: DOGMATICKÁ TEOLÓGIA – EKLEZIOLÓGIA, O MILOSTI	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: V prvej časti – v <i>ekleziológii</i> - sa rozoberá Cirkev ako dogmatická skutočnosť. Druhá časť - <i>náuka o milosti</i> - venuje pozornosť univerzálnej Božej spásnej vôli, rozdeleniu a potrebe Božej milosti, učeníu o ospravedlivení a jeho rozličných aspektov, teologickým čnostiam a náuke o zásluže.			
Stručná osnova predmetu: Skutky, ktorými Ježiš pripravoval Cirkev; jednosť, svätosť, katolicita a apoštolskosť Cirkvi; cirkevné učenie o primáte; aktuálna a posväcujúca milosť; ospravedlivenie, zásluha.			

Kód: KKT62010		Názov: DOGMATICKÁ TEOLÓGIA – SAKRAMENTOLÓGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: V prvej časti sa poslucháči oboznámia so všeobecnou sakramentológiou a so sväteninami. V druhej časti - v špeciálnej sakramentológii - sa pojednáva o jednotlivých sviatostiach. Najprv o sviatostiach kresťanskej iniciácie - o krste, birmovaní a Eucharistii, potom o sviatostiach uzdravenia - o sviatosti pokánia a pomazania chorých a napokon o sviatostiach služby spoločenstvu - o sviatosti posvätného stavu a manželstva.			
Stručná osnova predmetu: Sviatosti a sväteniny; sviatosť krstu; sviatosť birmovania; Eucharistia; sviatosť pokánia a odpustky; sviatosť pomazania chorých; sviatosť posvätného stavu; sviatosť manželstva.			

Kód: KKT62011		Názov: DOGMATICKÁ TEOLÓGIA – MARIOLÓGIA A ESCHATOLÓGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: V prvej časti sa poslucháči oboznámia s <i>mariológiou</i> - náukou o Panne Márii a o jej účasti na Kristovom vykupiteľskom diele. V druhej časti individuálna <i>eschatológia</i> hovorí o smrti, o živote medzi smrťou a vzkriesení, o osobitnom súde, očistci, pekle a nebi. Kolektívna <i>eschatológia</i> sa zaoberá témami parúzie, vzkriesenia mŕtvych a Posledného súdu.			
Stručná osnova predmetu: Pramene teologickej vedy o Panne Márii; individuálna <i>eschatológia</i> ; univerzálna <i>eschatológia</i> .			

Kód: KKT62013		Názov: VŠEOBECNÁ MORÁLNA TEOLÓGIA (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Povolanie človeka cez zákon a svedomie. Cesty k dokonalosti – čnosti: vliete morálne, spoločenské.			
Stručná osnova predmetu: Zákon – pojem a rozdelenie; Božie volanie cez svedomie; Výzva k dokonalosti – čnosti; Hriech – ľudské nie povedané Bohu.			

3. morálna teológia a spirituálna teológia

1. Všeobecná morálna teológia	72 h
2. Špeciálna morálna teológia	120 h
3. Sociálna náuka Cirkvi	48 h
4. Spirituálna teológia	96 h

spolu hodín: 336 h

Všeobecná morálna teológia – 72 h

Kód: KKT62012		Názov: VŠEOBECNÁ MORÁLNA TEOLÓGIA (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Morálna teológia je veda o nadprirodzených ľudských skutkoch potrebných k dosiahnutiu nadprirodzeného cieľa. Je vedou praktickou, normatívnou, formujúcou ľudský skutok.			
Stručná osnova predmetu: Morálna teológia ako veda; Materiálny a formálny predmet morálnej teológie; Ľudský skutok, jeho pripočítateľnosť a prekážky.			

Špeciálna morálna teológia – 120 h

Kód: KKT62014		Názov: ŠPECIÁLNA MORÁLNA TEOLÓGIA (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 50:50 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Vzťahy človeka k Bohu, k sebe a k blížnemu vyjadrené cez lásku buď podľa čnosti, alebo Desatora (1. až 4. Božie prikázanie).			
Stručná osnova predmetu: Požiadavka lásky k Bohu cez čnosť nábožnosti (1. - 3. Božie prikázanie); Požiadavka lásky k sebe a k blížnemu cez čnosť lásky, úcty, spravodlivosti (4. Božie prikázanie).			

Kód: KKT62015		Názov: ŠPECIÁLNA MORÁLNA TEOLÓGIA (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 50:50 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Vzťahy človeka k daru života, k pozemským hodnotám. Postoje človeka k ich použitiu, alebo aj k zneužitiu (5.-6. Božie prikázanie).			
Stručná osnova predmetu: Postoj človeka k telesnému a duševnému zdraviu a životu (5. Božie prikázanie); Postoj človeka k pohlavnému pudu, ktorý treba brať ako dar k vyjadreniu lásky a splneniu nového života (6. a 9. Božie prikázanie).			

Kód: KKT62017		Názov: APLIKOVANÁ MORÁLNA TEOLÓGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Aplikovaná morálna teológia na bioetické javy. Koordinácia ľudského konania s mravným poriadkom.			
Stručná osnova predmetu: Ukážky riešenia situácií, ktoré prináša ľudský život (dialogickou formou medzi študentom a vyučujúcim).			

Sociálna náuka Cirkvi – 48 h

Kód: KKT62016		Názov: ŠPECIÁLNA MORÁLNA TEOLÓGIA (3)	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 50:50 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Prístup človeka k hmotným dobrám z pohľadu spoločného dobra (7.a 10 Božie prikázanie). Pravda ako dominujúca požiadavka v medziľudských vzťahoch (8. prikázanie). Realizácia kresťana v živote Cirkvi (cirkevné prikázania).			
Stručná osnova predmetu: Pôvod a nadobúdanie hmotných dohier. Spôsobená krivda a poškodenie v týchto dobrách; Cesty k pravde, porušenie pravdy a náhrada porušenia; Poslušnosť a láska k Cirkvi cez cirkevné prikázania.			

Kód: KKT62034		Názov: SOCIÁLNA NÁUKA CIRKVI (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 50:50 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: písomná práca alebo skúška			
Cieľ predmetu: Obsah, metóda a pramene katolíckej sociálnej náuky. Kompetencia Cirkvi v sociálnych otázkach. Etické hodnotenie a základné princípy. Sociálna spravodlivosť a ľudské práva.			
Stručná osnova predmetu: Pojem a charakteristika sociálneho učenia Cirkvi; Sociálna starostlivosť o človeka za dvetisícročie života Cirkvi; Systematický rozvoj katolíckej sociálnej náuky poňúc 19. storočím; Základné princípy tejto náuky; Sociálna etika; prirodzený zákon a prirodzené právo človeka.			

Kód: KKT62035		Názov: SOCIÁLNA NÁUKA CÍRKVI (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 50:50 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: písomná práca			
Cieľ predmetu: Spoločenský život vo svetle cirkevných dokumentov. Rodina, štát, Cirkev, práca, ekonómia, kultúra a pokoj vo svete.			
Stručná osnova predmetu: Manželstvo a rodina ako základná bunka spoločnosti a Cirkvi; Práca a povolanie v katolíckom sociálnom učení; Otázka ekonómie a súkromného vlastníctva; Kultúra podľa kresťanskej koncepcie; Sociálne encykliky od pápeža Leva XIII. až po Jána Pavla II.			

Špirituálna teológia – 96 h

Kód: KKT61045		Názov: SPIRITUÁLNA TEOLÓGIA (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: písomná práca Záverečné hodnotenie: aktívna účasť			
Cieľ predmetu: Aplikovanie evanjeliového spôsobu života, vvedenie do rozjímavej modlitby, budovanie zdravého osobného vzťahu k Bohu.			
Stručná osnova predmetu: Zoznámenie s piliermi duchovného života; Modlitba – veľký prostriedok spásy; Rozjímavá modlitba; Na ceste k správne mu obrazu Boha; Hodnota ľudskej osoby a sebaaprijatie pod Božím pohľadom.			

Kód: KKT61046		Názov: SPIRITUÁLNA TEOLÓGIA (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: písomná práca Záverečné hodnotenie: aktívna účasť			
Cieľ predmetu: Ľudská formácia v príprave na kňazstvo v jej rôznych aspektoch. Dialóg a komunikácia v procese duchovného rastu. Zmysel a význam duchovného doprevádzania.			
Stručná osnova predmetu: Základy kresťanskej antropológie; Ľudská formácia kňaza; Kritériá zdravej špiritualita; Význam komunikácie a dialógu pre duchovný život; Duchovné vedenie ako prostriedok duchovného dozrievania.			

Kód: KKT61047		Názov: SPIRITUÁLNA TEOLÓGIA (3)	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: písomná práca Záverečné hodnotenie: aktívna účasť			
Cieľ predmetu: Kritéria na rozlišovanie duchovného povolania. Psychologické aspekty povolania.			
Stručná osnova predmetu: Podstata povolania; Božie volanie a slobodná odpoveď človeka; O rozhodnutí pre povolanie; Rozličné povolania; Psychologické predpoklady pre duchovné povolania			

Kód: KKT61048		Názov: SPIRITUÁLNA TEOLÓGIA (4)	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: písomná práca Záverečné hodnotenie: aktívna účasť			
Cieľ predmetu: Tri evanjeliové rady: chudoba, čistota a poslušnosť v živote kňaza.			
Stručná osnova predmetu: Evanjeliový radikalizmus; Poslušnosť v živote kňaza, aspekt teologický, kristologický a ekleziologický; Sexualita – Boží dar; Výchova k celibátu; Kristus – vzor chudoby v živote kňaza.			

4. historicko-právne predmety

1. Cirkevné dejiny	168 h
2. Kánonické právo	180 h
3. Kresťanská archeológia	24 h
4. Sakrálne umenie	48 h
5. Kancelaristika	24 h
<hr/>	
spolu hodín:	444 h

Cirkevné dejiny - 168 h

Kód: KKT61027	Názov: CIRKEVNÉ DEJINY – KRESŤANSKÝ STAROVEK	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: test alebo samostatná práca Záverečné hodnotenie: písomný test		
Cieľ predmetu: Historické predstavenie počiatkov Cirkvi a jej zakladateľa Ježiša Krista. Cirkev tu možno sledovať na svojej dejinnej ceste v časoch nepriazne Rímskej ríše počas samotného prenasledovania a aj jej sľubný rozvoj po Milánskom edikte r. 313.		
Stručná osnova predmetu: Teologický pohľad na dejiny cirkvi; Cirkev – Ježišovo dielo; Kresťanstvo zo židovského a helénskeho sveta; Misijná činnosť Cirkvi; Cirkev a Impérium romanum; Christiana tempora; Prvé koncily; Rím a východné patriarcháty; Pramene a počiatky monasticizmu; Kresťanská zbožnosť; Teológia na Východe a západe.		

Kód: KKT61028	Názov: CIRKEVNÉ DEJINY – RANÝ STREDOVEK	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: test alebo samostatná práca Záverečné hodnotenie: písomný test		
Cieľ predmetu: Cirkev na troskách antického sveta položila základy novej kresťanskej kultúre, ktorú ponúkla novovznikajúcim etnikám a národom Európy. Zvláštna pozornosť sa venuje nášmu územiu v súvislosti s cyrilometodským obdobím.		
Stručná osnova predmetu: Sťahovanie národov – nová úloha Cirkvi; Európa sa stáva kresťanskou; Šírenie kresťanstva na našom území; Cyrilometodská misia a jej činnosť; Slovensko – súčasť Uhorského kráľovstva; Rím a Konštantínopol; Teológia v ranom stredoveku; Pápež a cisár – piliere svetového poriadku; Reforma v Cirkvi.		

Kód: KKT61029	Názov: CIRKEVNÉ DEJINY – VRCHOLNÝ A NESKORÝ KRESŤANSKÝ STREDOVEK	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: test alebo samostatná práca Záverečné hodnotenie: písomný test		
Cieľ predmetu: Dejinný pohľad na vrcholný stredovek ponúka zložitú situáciu v Cirkvi a jej vzťah k spoločnosti, v ktorej pôsobí, ako aj snahu vysporiadať sa s duchom doby. Na jednej strane je to rozkvet univerzít, scholastiky a mystiky, na strane druhej rozporuplné obdobie križiackych výprav a inkvizície.		
Stručná osnova predmetu: Charakteristika kresťanského stredoveku; Túžba po pravom kresťanstve; Obrana a obnova; Ekumenické koncily vrcholného stredoveku; Cirkevná organizácia a náboženský život vo vrcholnom stredoveku; Politická situácia vo vzťahu k rímskej kúrii; Jubilejný rok 1300; Cirkevná organizácia na našom území v čase vrcholného stredoveku; Avignonský exil; Úsilie o reformu; Šírenie husitizmu.		

Kód: KKT61030	Názov: CIRKEVNÉ DEJINY – KRESŤANSKÝ NOVOVEK (I)	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: test alebo samostatná práca Záverečné hodnotenie: písomný test		
Cieľ predmetu: Priblížiť túžbu po reforme a dejinný pohľad na prechod z obdobia kresťanského stredoveku do novoveku. Prejav tejto túžby v období reformácie a rekatolizácie. Územie Slovenska a jeho úlohy v tomto období v rámci Rakúsko-Uhorskej monarchie.		
Stručná osnova predmetu: Pápežstvo v čase renesancie; Reformácia, M. Luther a náboženská situácia v Nemecku, vo Švajčiarsku a v jednotlivých krajinách Európy. Rekatolizácia; Konflikt vedy a viery, M. Kopernik; G. Bruno; G. Galilei; Náboženská situácia na území Slovenska v 16. – 17. storočí.		

Kánonické právo - 180 h

Kód: KKT61031		Názov: CIRKEVNÉ DEJINY – KREŠŤANSKÝ NOVOVEK (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: test alebo samostatná práca Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Vývoj vzťahov medzi Cirkvou a štátom moderného typu. Pokusy o „znárodnenie“ Cirkvi. Postoje Cirkvi voči modernej spoločnosti a jej myšlienkovým prúdom, prístup jednotlivých pápežov.			
Stručná osnova predmetu: Gallikanizmus, febronianizmus a jozefinizmus; Osvietenstvo, francúzska revolúcia, Napoleon, náboženstvo, Cirkev. Pápež Pius VII.; Kultúrny boj v Nemecku; „Risorgimento“, pápežský štát a jeho zánik, Lateránska zmluva; Cirkev a modernizmus. Pontifikát Pia IX. Prvý Vatikánsky koncil; Pontifikát Leva XIII. a jeho encykliky; Misijná činnosť a rehoľné spoločnosti v 19. storočí, významné postavy 19. storočia.			

Kód: KKT61032		Názov: CIRKEVNÉ DEJINY – 20. STOROČIE	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: test alebo samostatná práca Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Vývoj Cirkvi vo svete, v Čechách a na Slovensku v dvadsiatom storočí. Postavenie Cirkvi v čase dvoch svetových vojen, v čase holokaustu a komunizmu. Cirkev u nás v období Slovenského štátu. Cirkev prenasledovaná komunistických režimom.			
Stručná osnova predmetu: Pápež Pius XI. Antisemitizmus a osudy encykliky «Mit brennender Sorge»; Cirkev v ČSSR v rokoch 1918 až 1938. Slovenský štát a vojna. Prezident Tiso; Pápež Pius XII. a holokaust. Dokument «Zamyslenie sa nad Shoah»; Základné charakteristiky a fázy komunistického prenasledovania Cirkvi v ČSR; Zvolanie, priebeh a výsledky Druhého Vatikánskeho koncilu.			

Kód: KKT62018		Názov: KÁNONICKÉ PRÁVO – ÚVOD, 1. KNIHA CIC	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Po krátkom vvedení do problematiky filozofie práva, teológie práva a do dejín kánonického práva, hlavnou materiálou prednášok sú všeobecné normy kánonického práva, ktoré predstavujú základné princípy a mechanizmy účinnosti cirkevného právneho poriadku.			
Stručná osnova predmetu: Filozofia práva, teológia práva, dejiny kánonického práva, právne normy, administratívne právo, právny stav osôb, právne úkony, cirkevné úrady; Dejiny kánonického práva.			

Kód: KKT62019		Názov: KÁNONICKÉ PRÁVO – 2. KNIHA CIC	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Predmetom štúdia je v podstate ústavný systém Katolíckej cirkvi. Zaoberá sa najprv právnymi predpismi o laikoch a o združeniach veriacich. Nasledujú normy o klerikoch a o hierarchickom usporiadaní Cirkvi, o pápežovi, o biskupoch, o diecézach a o ich riadení. Samostatnú časť tvoria normy, ktoré vymedzujú formy a štruktúry zasväteného života.			
Stručná osnova predmetu: Povinnosti a práva všetkých veriacich. Posvätní služobníci. Formovanie klerikov. Začlenenie klerikov. Povinnosti a práva klerikov. Združenia veriacich. Verejné združenia veriacich. Súkromné združenia veriacich. Hierarchické usporiadanie Cirkvi. Rímsky veľkňaz. Kolégium biskupov. Partikulárne cirkvi. Biskupi. Zoskupenia partikulárnych cirkvi. Vnútročné usporiadania partikulárnych cirkvi.			

Kód: KKT62020		Názov: KÁNONICKÉ PRÁVO – 3. KNIHA CIC, 4. KNIHA CIC-1. ČASŤ	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Predmetom štúdia sú kánonické normy ohľadom hlásania Božieho slova, ktoré sa uskutočňuje kázaním Božieho slova, katechetickou činnosťou a misijnou činnosťou. Pojednáva o katolíckych školách, o normách na vydávanie kníh a o pôsobení v spoločenských oznamovacích prostriedkoch. V druhej časti sa venuje pozornosť posväcovacej činnosti Cirkvi. Predmetom štúdia sú vzhľadom na každú sviatosť jednotlivito normy vymedzujúce, čo je nutné k platnému vykonaniu sviatosti a čo je potrebné k dovolenému vykonaniu sviatostí, ako aj normy o spôsobilosti subjektu prijímateľa sviatostí.			
Stručná osnova predmetu: Služba Božieho slova. Misijná činnosť Cirkvi. Katolícka výchova. Spoločenské oznamovacie prostriedky. Knihy. Vyznanie viery. Sviatosti. Krst. Sviatosť birmovania. Najsvätejšia Eucharistia. Sviatosť pokánia. Sviatosť pomazania chorých.			

Kód: KKT62021		Názov: KÁNONICKÉ PRÁVO – 4. KNIHA CIC-2. ČASŤ	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: V druhej časti štúdia 4. knihy kódexu sa venuje pozornosť najprv sviatosti posvätného rádu, a potom sviatosti manželstva, čo je nutné k platnému vykonaniu sviatosti a čo je potrebné k dovolenému vykonaniu sviatostí, ako aj normy o spôsobilosti subjektu prijímateľa sviatostí. Patrí sem aj štúdiom predpisov o sľube a prisaha a o posvätných miestach a obdobiach.			
Stručná osnova predmetu: Posvätný rád. Manželstvo. Zneplatňujúce prekážky. Manželský súhlas. Forma slávania manželstva. Konvalidácia manželstva. Sväteniny. Liturgia hodín. Cirkevné pohrebne obrady. Kult svätých, posvätných obrazov a relikvií. Sľub. Prisaha. Posvätné miesta. Posvätné obdobia.			

Kód: KKT62022		Názov: KÁNONICKÉ PRÁVO – 5.-7. KNIHA CIC	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 36	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Pozornosť sa sústreďuje na vymedzenie pojmu cirkevného majetku, na spôsoby nadobúdania cirkevných majetkov, na spôsoby nakladania s cirkevným majetkom a na kompetentné cirkevné authority v tejto oblasti. V druhej časti sa venuje pozornosť mechanizmom, ktoré používa Cirkev vo svojom vnútri, aby bránila svoje poslanie. Pojednáva sa o subjektoch podliehajúcim sankciám, o spôsoboch sankcií a konkrétnych sankciách za určité delikty. V záverečnej časti ide o predstavenie systému kánonického procesného práva, štruktúry cirkevných tribunálov a kánonických procesných postupov.			
Stručná osnova predmetu: Nadobúdanie majetkov. Správa majetkov. Nábožné odkazy. Trestanie deliktov. Subjekt podliehajúci trestným sankciám. Tresty a iné postihy. Uplatňovanie trestov. Zánik trestov. Tresty za jednotlivé delikty. Súdne konanie. Kompetentné fórum. Stránky v kauze. Sporové súdne konanie. Výroky sudcu. Napadnutie rozsudku. Manželské procesy. Trestný proces.			

Kresťanská archeológia - 24 h

Kód: KKT61034		Názov: KRESŤANSKÁ ARCHEOLÓGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: test Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Prednášky nadväzujú na Biblickú archeológiu a po oboznámení s teoretickými aspektmi a metódami kresťanskej archeológie ako vedy majú za cieľ zoznámiť študentov s kresťanskými realiami v Rímskej ríši a na Slovensku. Využívame dokumentačný materiál a exkurzie.			
Stručná osnova predmetu: Úvod do kresťanskej archeológie; Rímska história, realie a kultúra; Dejiny Svätej zeme od čias Ježiša Krista po súčasnosť; Palestína v časoch Ježiša Krista, súčasný stav pamiatok; Starokresťanské povrchové pohrebiská; Starokresťanské podpovrchové pohrebiská; Starokresťanská literatúra; Výskum prvých kresťanských pohrebísk a sakrálnych architektúr na Slovensku; Video či premietanie diapozitívov o biblických a kresťanských pamiatkach v Palestíne.			

Sakrálne umenie - 48 h

Kód: KKT61059		Názov: SAKRÁLNE UMENIE (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 70:30 Priebežné hodnotenie: test, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Poznanie kultúrneho dedičstva Cirkvi v oblasti výtvarného umenia, v procese jeho historického rozvíjania, chápané ako prejav života Cirkvi na jej ceste dejinami. Utváranie správneho - cirkevného vzťahu budúcich kňazov k umeniu, príprava na ich budúce úlohy v súvislosti so správou kultúrnych hodnôt Cirkvi. V tejto časti ide hlavne o poznanie umenia patristickej doby.			
Stručná osnova predmetu: Umenie a náboženstvo; Umenie v Cirkvi a v liturgii; Bohoslužobné miesta a priestory; Kostol, jeho časti, miesta a prvky; Náradie, knihy, rúcha a insignie; Starozákonné dedičstvo; Prvé priestory pre kresťanské zhromaždenia. Počiatky ikonografie a symboliky; Vývoj po Milánskom edikte; Byzantské umenie; Ikonoklazmus a jeho prekonanie, teologické základy uctievania obrazov; Ikonografický program byzantského chrámu.			

Kód: KKT61060		Názov: SAKRÁLNE UMENIE (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 70:30 Priebežné hodnotenie: test, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Predmet nadväzuje na Sakrálne umenie I. Predstavuje prejavy života Cirkvi v stredoveku a novoveku v umení, v jeho slohových kategóriách. Predmet ďalej predstavuje vzťah umenia a Cirkvi v našej dobe a aktuálne problémy vyplývajúce z obnovy Cirkvi po II. vatikánskom koncile, demonštrované na súdobej svetovej i domácej tvorbe.			
Stručná osnova predmetu: Hlavné kultúrnotvorné činitele stredoveku. Románske umenie. Umenie gotiky. nástup novoveku, humanizmus a renesancia. Barok. Klasicizmus. Romantizmus. Secesia. Liturgické hnutie a kostol, II. vatikánsky koncil, obnova Cirkvi a kostola, obnova vzťahu Cirkvi a umenia, výsledky tvorby a aktuálne problémy umenia v Cirkvi. Princípy a zásady ochrany kultúrneho dedičstva Cirkvi, cirkevná a štátna legislatíva.			

Kancelaristika - 24 h

Kód: KKT62046		Názov: KANCELARISTIKA	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška, cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 100:0 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie:			
Cieľ predmetu: Predmetom štúdia sú administratívne úkony právnických osôb farností. Osobitným spôsobom sa venuje pozornosť záznamom o prijatí sviatostí a dokumentom, ktoré potvrdzujú prijatie sviatostí. Patrí sem aj vyhotovovanie dokumentov o správe majetku farností.			
Stručná osnova predmetu: Administratívne právo. Administratíva farností. Záznam o prijatí krstu. Záznam o prijatí Eucharistie. Záznam o prijatí úmyslu sv. omše a milodaru. Záznam o prijatí birmovania. Záznam o prijatí posvätného stavu. Záznam o prijatí manželstva. Osobitné prípady v súvisi s prijatím sviatosti manželstva. Záznamy o správe majetku.			

C. Pastoračné predmety122. *Cieľ štúdia pastoračných predmetov*

Prednášky pastorálnej teológie majú pripravovať budúcich dušpastierov na zodpovedné a účinné riešenie pastoračných problémov. Majú ukázať základ, na ktorom Cirkev realizuje spásnu misiu Krista pomocou svojich členov. Treba oboznámiť klerikov s novými podmienkami, v akých sa uskutočňuje dnešná práca Cirkvi, a tiež ich poučiť o správnych prostriedkoch a metódach pokoncilovej pastoračnej činnosti, ako aj urobiť ich citlivými pre vnímanie nových problémov.

123. *Zoznam, anotácia a sylaby jednotlivých predmetov*

1. Pastorálna teológia	144 h	
2. Liturgika	192 h	
3. Liturgický spev	48 h	
4. Homiletika	96 h	(prednášky - cvičenia)
5. Pastoračná prax	96 h	
6. Ekumenizmus	12 h	
7. Misiológia	12 h	
spolu hodín:	600 h	

C. PASTORAČNÉ PREDMETY

122. Cieľ štúdia pastoračných predmetov

Prednášky pastoračnej teológie majú pripravovať budúcich dušpastierov na zodpovedné a účinné riešenie pastoračných problémov. Majú ukázať základ, na ktorom Cirkev realizuje spásnu misiu Krista pomocou svojich členov. Treba oboznámiť klerikov s novými podmienkami, v akých sa uskutočňuje dnešná práca Cirkvi, a tiež ich poučiť o správnych prostriedkoch a metódach pokoncilovej pastoračnej činnosti, ako aj urobiť ich citlivými pre vnímanie nových problémov.

123. Zoznam, anotácia a sylaby jednotlivých predmetov

1. Pastoralna teológia	144 h
2. Liturgia	192 h
3. Liturgický spev	48 h
4. Homiletika	96 h
5. Pastoračná prax	96 h
6. Ekumenizmus	12 h
7. Misiológia	12 h
<hr/>	
spolu hodín:	600 h

Pastoralna teológia - 144 h

Kód: KKT62028		Názov: PASTORÁLNA TEOLÓGIA – ÚVOD A ZÁKLADNÁ	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška	Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 4
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: písomná práca Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Prednášky uvádzajú poslucháča do problematiky praktickej, teda pastoračnej teológie. Poslucháča oboznamujú so základmi pastoračnej činnosti a služby Cirkvi pri budovaní Božieho kráľovstva.			
Stručná osnova predmetu: Predmet má charakter vvedenia do pastoračného myslenia a pôsobenia. Ide o základné pojmy (definícia, história, náplň).			

Kód: KKT62029		Názov: PASTORÁLNA TEOLÓGIA – TEOLÓGIA LAIKÁTU	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok letný semester	Forma výučby: prednáška s cvičeniami	Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 4
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: účasť a aktivita Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Prednášky uvádzajú poslucháča do základnej problematiky praktickej teológie v oblasti laikátu a cirkevných hnutí. Poslucháča oboznamujú so základmi pastoračnej činnosti a služby laikov, hnutí a spoločenstiev pri budovaní Božieho kráľovstva.			
Stručná osnova predmetu: Skúmame možnosti zapojenia laikov do praktických činností v Cirkvi. Dôraz sa kladie na zhodnotenie schopností a duchovných kvalít laikov, ako spolupracovníkov v pastorácii. Ďalej ide o ponuku hnutí, ako o najčastejší spôsob angažovania sa laikov. V závere sa nachádza stručná orientácia v probléme pastorácie, ktorým sú sekty.			

Liturgika – 192 h

Kód: KKT62030		Názov: PASTORÁLNA TEOLÓGIA – SVIATOSTNÁ	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok letný semester	Forma výučby: prednáška s cvičeniami Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 4 Za obdobie štúdia: 48	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: účasť a aktivita Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Pastorálna teológia sviatostná má podať poslucháčovi poznatky o príprave, prijatí a vysluhovaní sviatostí Cirkvi. Prednášky sú postavené tak, aby obsahovali pastoračné pokyny pre budúcu službu diakonov a kňazov.			
Stručná osnova predmetu: Študenti sa oboznamujú s pojmami pri vysluhovaní sviatostí, pričom si dopĺňajú mozaiku pojmov, ktoré poznajú už z iných predmetov (dogmatika, kánonické právo). Zaoberajú sa aj praktickými usmerneniami, resp. predpismi, ktoré stanovila cirkevná autorita na dôstojné a užitočné vysluhovanie sviatostí.			

Kód: KKT62031		Názov: PASTORÁLNA TEOLÓGIA – ŠPECIÁLNA	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška s cvičeniami Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 4 Za obdobie štúdia: 48	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: účasť a aktivita Záverečné hodnotenie: ústna skúška			
Cieľ predmetu: Prednášky špeciálnej pastorálnej teológie sa zaoberajú problematikou konkrétnej služby jedincovi či spoločenstvu. Pokračujú v rozvíjaní života podľa evanjelia.			
Stručná osnova predmetu: Dôležitá téma pastorácie zvláštnych skupín pod zorným uhlom Pastoračného a evanjelizačného plánu Katolíckej cirkvi na Slovensku.			

Kód: KKT61021		Názov: DEJINY LITURGIE (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: práca témy Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Poznávanie súvislosti vývoja liturgických foriem počas dejín, liturgické rodiny a rity, vývoj liturgie latinského rítu.			
Stručná osnova predmetu: Epocha Nového Zákona – fundamentálne apoštolské formy liturgie. Poapoštolské formy liturgie v prvých troch storočiach. Epochu čistej Rímskej liturgie. Prenikanie rímskej liturgie do oblasti gallo-franskej. Epochu stredoveku. Tridentýsky koncil.			

Kód: KKT61022		Názov: DEJINY LITURGIE (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: práca témy Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Liturgické hnutie ako obrodný prvok života Cirkvi v minulosti dáva podnety aj pre stálu obnovu liturgie.			
Stručná osnova predmetu: Klasické liturgické hnutie. Liturgické hnutie na Slovensku. Liturgická reforma II. vatikánskeho koncilu. Liturgická konštitúcia Sacrosanctum concilium.			

Kód: KKT61023		Názov: TEOLÓGIA LITURGIE	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: práca témy Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Preniknúť do ducha liturgie a pochopiť prínos pre človeka. Pochopiť liturgiu ako prameň a vyvrcholenie života veriaceho kresťana.			
Stručná osnova predmetu: Liturgia v dejinách spásy. Ekleziologický rozmer liturgie. Liturgia a teológia. Liturgia v živote kresťana a farnosti. Symboly v liturgii. Ekumenizmus v liturgii.			

Kód: KKT61026		Názov: LITURGIA POSVÁTENIA ČASU	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Oboznámiť študenta s vývojom liturgickej modlitby, ktorá má základy vo Svätom Písme. Spoznať ako Cirkev oslavovala Boha vo svojej histórii.			
Stručná osnova predmetu: Predhistória a rané dejiny Liturgie hodín. Dejinný vývoj Liturgie hodín do II. vatikánskeho koncilu. Štruktúra a teológia Liturgie hodín. Spoločné slávenie Liturgie hodín.			

Kód: KKT61024		Názov: PRINCÍPY LITURGIE (LITURGICKÉ KNIHY)	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: práca témy Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Uviesť študenta do základnej terminológie v oblasti liturgiky.			
Stručná osnova predmetu: Základné pojmy – princípy; Ritus a liturgické rodiny; Bohoslužobné zhromaždenie; Božie Slovo v zhromaždení; Liturgia a ľudová zbožnosť.			

Kód: KKT62023		Názov: LITURGIA SVIATOSTÍ (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: písomná práca, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Oboznámiť študentov s historickým vývojom praxe vysluhovania sviatostí kresťanskej iniciácie.			
Stručná osnova predmetu: Vývoj Pontifikálu a Rituálu. Sviatosti iniciácie. Krst detí. Sviatosť birmovania.			

Kód: KKT61025		Názov: LITURGICKÝ ROK	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Študenti sa oboznámia so štruktúrou liturgického roka.			
Stručná osnova predmetu: Teológia liturgického týždňa a roka. Okruh Veľkej Noci. Vianočná doba. Cezročné obdobie, slávnosti a sviatky Pána, Panny Márie a svätých v tomto období. Kántrové a prosebné dni.			

Kód: KKT62024		Názov: LITURGIA SVIATOSTÍ (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Poslucháči sa oboznámia s dejinným vývojom a praxou sviatosti zmierenia, pomazania chorých, manželstva a posvätných rádo.			
Stručná osnova predmetu: Sviatosť zmierenia. Sviatosť pomazania chorých. Sviatosť manželstva. Posvätné rády. Sväteniny.			

Kód: KKT62025		Názov: LITURGIA EUCHARISTIE (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: písomná práca, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Poslucháči sa oboznámia s vývojom slávenia svätej omše až po Ordo missae. Zvláštnu pozornosť treba venovať historickým liturgickým knihám.			
Stručná osnova predmetu: Veľkonočné slávenie Večere Pána. Dejinný vývoj svätej omše do vzniku liturgických kníh. Sakramentár, Misál, Ordines romani, Ceremoniár (dejinný vývoj). Sväté omše v stredoveku. Misál Pia V. a Pavla VI.			

Kód: KKT62026		Názov: LITURGIA EUCHARISTIE (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: písomná práca, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Oboznámiť študentov s ďalším vývojom eucharistického slávenia. Zvlášť venovať pozornosť štruktúre eucharistického slávenia a analýze eucharistických modlitieb.			
Stručná osnova predmetu: Genetický výklad svätej omše – bohoslužba slova. Genetický výklad svätej omše – bohoslužba eucharistie. Vývoj a výklad eucharistických modlitieb. Úcta Eucharistie mimo svätej omše.			

Kód: KKT62027		Názov: PASTORÁLNA LITURGIKA	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Slávenie liturgie v špeciálnych skupinách a uvedenie do liturgickej služby, vysluhovanie svätenín.			
Stručná osnova predmetu: Slávenie liturgie v špeciálnych skupinách. Uvedenie do liturgických služieb. Rímsky pontifikál po II. vatikánskom koncile. Benedikcionál. Modlitebník.			

Liturgický spev - 48 h

Kód: KKT61061		Názov: LITURGICKÝ SPEV (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok zimný semester	Forma výučby: cvičenie Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: aktivita a hudobné schopnosti Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Základy spevu z nôt.			
Stručná osnova predmetu: Notové písmo: kvadratické, menzurálne a nemenzurálne. Charakteristika gregoriánskeho chorálu. Zásady prednesu gregoriánskeho chorálu. Gregoriánske tónusy. Prízvuky, dlžne. Intonácia najmä DO-RE, DO-SI, DO-SI-LA, DO-LA. Intonácia na príklade spevov na úvod omše (prežehnanie a pozdravy). Spev na záver omše (pozdrav, požehnanie - jednoduché a slávnostné, prepustenie).			

Kód: KKT61062		Názov: LITURGICKÝ SPEV (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: cvičenie Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: aktivita a hudobné schopnosti Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Základné liturgické spevy.			
Stručná osnova predmetu: 8 žalmových nápevov, tonus peregrinus, moderné žalmové nápevy. Responzá a antifóny. Spev liturgie hodín, najmä večery.			

Kód: KKT62044		Názov: HUDOBŇÁ STRÁNKA LITURGIE (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: aktivita a hudobné schopnosti Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Hudobná časť liturgie, najmä omše.			
Stručná osnova predmetu: Hudobne - liturgické poznatky. Vlastnosti liturgickej hudby. Druhy liturgickej hudby – historicky a žánrovo. Liturgické spevy latinského obradu – rozdelenie. Ľudový spev. Účastníci spevu. Omša – rozbor z hľadiska spevu. Ostatné sviatosti a omše s deťmi. Slovenský ľudový a liturgický spev – potreba nového kancionála. Koncerty, organy.			

Kód: KKT62045		Názov: HUDOBŇÁ STRÁNKA LITURGIE (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok letný semester	Forma výučby: seminár Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: aktivita a hudobné schopnosti Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Liturgické stvárnenie hudby v rôznej liturgii a pri ľudovej pobožnosti – seminár			
Stručná osnova predmetu: Hudobná stránka omši: slávnostnej, nedeľnej, sviatočnej a feriálnej omše v jednotlivých obdobiach cirkevného roka. Rituálna omša (krst, sobáš sviatosť birmovania, prvého sv. prijímania, pomazanie nemocných s omšou), omša so spoločenstvom detí. Pohrebne a zádušné omše. Kresťanský pohreb –rôzne typy. Spevy pri „Božom hrobe“, pre Eucharistické procesie (Veľká noc, Božie telo, Krista Kráľa). Spevy ľudových pobožností – antifóny, anjel Pána, litánie, krížová cesta, ruženec, prosebná procesia za úrodu, púť.			

Homiletika - 96 h

Kód: KKT62036		Názov: RÉTORIKA	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: aktivita, písomný test Záverečné hodnotenie: písomná práca			
Cieľ predmetu: Prednášky vychádzajú z dejín rétoriky a zameriavajú sa na úlohu teologického ohlasovania v novom tisícročí, na problematiku rétoriky v živote Cirkvi. Oboznámenie s kinetikou, proxemikou, gestikuláciou, s celkovým pohľadom na rečové žánre a agitačno-propagandistickým prístupom k prejavu. Sprostredkovanie zásad ako postupovať pri komunikácii slovom, písmom, osobnom imasovokomunikačnom styku. Analýza a hodnotenie prejavov.			
Stručná osnova predmetu: Základné a odborné otázky rétoriky: logické myslenie, štýl reči, zmysel pre konkrétnosť a fakty; Dejiny rétoriky: grécka, starorímska, antická a ich osobnosti; Rétorika z pohľadu kazateľa a poslucháča: etika kazateľa, kritika, sociabilita, empatia a morálna zodpovednosť; Semiotika - základy, predpoklady zvuková stránka, výslovnosť, dýchanie, hlas, článkovanie hlasu a sluch; Kritériá kazateľskej rétoriky: výber slov, jazykové prostriedky, štýl, téma a cieľ, pomôcky pre ústny prejav.			

Kód: KKT62037		Názov: HOMILETIKA FORMÁLNA	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 70:30 Priebežné hodnotenie: aktivita Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Prednášky z homiletiky predpokladajú absolvovanie prednášok z rétoriky a sú špeciálnou časťou, ktorá sa zaoberá službou ohlasovania. Na prednáškach sa prezentuje kazateľský fenomén slova našej doby. Vychádza z vedeckosti a odbornosti kazateľskej rétoriky. Zameriava sa na kazateľskú úlohu v novom tisícročí. Zohľadňuje sa budúca činnosť katolíckych kňazov v kazateľskom poslaní.			
Stručná osnova predmetu: Rétorické požiadavky, virtuálny dialóg, axióma. Figúry rečníckej krásy. Náznosnosť a naratívnosť. Tréma, poslucháči, priestor. Chyby prednesu.			

Kód: KKT62038		Názov: HOMILETIKA ZÁKLADNÁ	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 70:30 Priebežné hodnotenie: cvičné homílie - písomne Záverečné hodnotenie: prednes homílie, príhovory			
Cieľ predmetu: Na hodinách sa prezentuje praktická časť ohlasovania. Fenomén slova našej doby sa realizuje praktickým spôsobom. Cvičenia sa zameriavajú na kazateľskú úlohu v novom tisícročí. Zvlášť sa kladie dôraz na problematiku ohlasovania Božieho slova v živote Cirkvi. Nevenuje sa pozornosť len teoretickej báze, ale aj angažovaniu sa v riešenej problematike.			
Stručná osnova predmetu: Stavba homílie. Najplnšia forma ohlasovania. Počúvať rétorov a hercov z magnetofónu a sledovať na videozázname. Použitie evanjelií v ohlasovaní. Návrik rečového tónu: hlas, tempo, artikulácia. Honorácia ľudských skutočností. Vystúpenie jednotlivých študentov so svojou homíliou za použitia magnetofónu a videoprojekcie. Viera a kultúra. Počúvanie a sledovanie študentov kazateľov na záznamoch. Sila skúsenosti prednášaného slova. Dialóg nad prednesenou homíliou.			

Kód: KKT62039		Názov: HOMILETIKA MATERIÁLNA	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 70:30 Priebežné hodnotenie: aktivita Záverečné hodnotenie: cvičný prednes homílie, príhovor			
Cieľ predmetu: Prednášky rozvíjajú teologický pohľad na ohlasovanie a vysvetľujú problém: čo dnes hovoriť o Bohu (ocenenie ľudských skutočností a svetskej kultúry). Treba rozlišovať okolnosti prednášanej homílie, to znamená tematické a cyklické kázne. Prednášky sa zaoberajú praxou ohlasovania Božieho slova v rôznych formách, ako sú nedelňé homílie, ale i príhovory pri pohrebe, pri vysluhovaní sviatostí a krátke príhovory. Ide o konkrétnu prípravu na homíliu a jej prednes naspamäť.			
Stručná osnova predmetu: Predkázňová meditácia. Sledovanie homílií iných kazateľov a ich rozbor. Cvičenia z rétoriky: modulácia, výslovnosť, časovosť a následný dialóg. Príprava na body pre rozjímanie, ich prednes a dialóg nad nimi. Prednáška o súčasných rétorických požiadavkách - hosťujúci prednášateľ. Audiovizuálne hodnotenie prednesených homílií.			

Pastoračná prax - 96 h

Kód: KKT62069		Názov: PASTORAČNÁ PRAX (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok zimný semester	Forma výučby: prax Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 4 Za obdobie štúdia: 48	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 100:0 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: praktická (prax)			
Cieľ predmetu: Pastoračná prax naväzuje na prednášky z pastorálnej medicíny a psychológie a poslucháči ju vykonávajú v určených nemocniciach, v domoch opatrovateľskej starostlivosti pod vedením lekárov a zdravotníckeho personálu týchto zariadení.			
Stručná osnova predmetu: Určí učiteľ.			

Kód: KKT62070		Názov: PASTORAČNÁ PRAX (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok letný semester	Forma výučby: prax Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 4 Za obdobie štúdia: 48	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 100:0 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: praktická (prax)			
Cieľ predmetu: Pastoračná prax naväzuje na prednášky z pastorálnej medicíny a psychológie a poslucháči ju vykonávajú v určených nemocniciach, v domoch opatrovateľskej starostlivosti pod vedením lekárov a zdravotníckeho personálu týchto zariadení.			
Stručná osnova predmetu: Určí učiteľ.			

Ekumenizmus - 12 h

Kód: KKT61064		Názov: EKUMENIZMUS	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: test, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Ekumenizmus - fenomén našej doby. Dôraz sa kladie na problematiku ekumenizmu v živote Cirkvi. Zohľadňuje sa budúca pastoračná činnosť katolíckych kňazov v ekumenickom duchu.			
Stručná osnova predmetu: Celkový pohľad na ekumenizmus z hľadiska Sv. písma a zásad dokumentov Magistéria. Sekty a nové náboženské hnutia. Miesto pre dialóg: rodina, farské spoločenstvo, škola a hnutia. Ekumenické dialógy: vyhlásenie o ospravedlivení medzi Katolíckou cirkvou a Svetovým luteránskym zväzom. Ťažkosti v súčasnom ekumenizme: vysviacka žien, sviatosti, eklezialógia, primát pápeža, dogmy, homosexualita, abortus, eutanázia, rozvod.			

Misiológia - 12 h

Kód: KKT61065		Názov: MISIOLOGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Prednášky prezentujú problematiku misijnej činnosti v živote Cirkvi a rovnako misie protestantských cirkví. Pozornosť sa sústreďuje nielen na teoretickú, ale aj praktickú misijnú činnosť.			
Stručná osnova predmetu: Základné pojmy: misiológia, misie, misia, skúsenosti z misijnej oblasti, predstavenie literatúry misijnej práce v súčasnosti. Dokumenty Cirkvi o misijnej činnosti: Magistérium, Druhý vatikánsky koncil, encykliky, apoštolské listy, exhortácie pápežov. Orientácia v dokumentoch o misijnej činnosti. História misií. Od prvej Cirkvi až po súčasnosť. Porovnanie s protestantskými misiami.			

D. PREDMETY PSYCHOLOGICKO– PEDAGOGICKO–KATECHETICKÉ

124. *Cieľ štúdia psychologicko-pedagogicko-katechetických predmetov*

Prednášky z psychológie musia nielen zoznámiť klerikov s hlavnými smermi v tejto oblasti vedy, ale musia uľahčiť pochopiť seba a iné osoby. Oni majú z jednej strany pomáhať v sformovaní zrelej osobnosti kandidátov na kňazstvo¹³¹, a z druhej strany majú tvoriť pomoc v realizácii účinného dušpastierstva.

Úlohou pedagogiky je uvedenie do problémov súčasnej výchovy v duchu koncilovej Deklarácie o kresťanskej výchove, ktorá odporúča zaistiť všetkým ľuďom právo na prirodzený vývoj osobnosti, a pokrsteným – právo na kresťanskú výchovu.

Kongregácia pre klérus vo Všeobecnom katechetickom direktóriu potvrdzuje, že „je veľmi vážnou vecou odovzdávať klerikom v seminároch a školách solídnu katechetickú prípravu, ako aj jej zdokonalenie neskôr v ustavičnej formácii.“¹³² Táto príprava si vyžaduje tak získanie základného poznania, ako aj vykonanie mnohých praktických cvičení. Program smeruje k tomu, aby klerici boli citliví na zásadné katechetické problémy. Zodpovedné cvičenia majú tejto vážnej záležitosti napomáhať.

125. *Zoznam, anotácia a sylaby jednotlivých predmetov*

1. Základy psychológie a pedagogiky	24 h
2. Všeobecná pedagogika	24 h
3. Didaktika a teória výchovy	24 h
4. Špeciálna pedagogika	24 h
5. Katechetika	48 h
6. Pastorálna psychológia	24 h
7. Katechetická prax	48 h
<hr/>	
spolu hodín:	216 h

Základy psychológie a pedagogiky - 24 h

Kód: KKT61037		Názov: ZÁKLADY PSYCHOLÓGIE A PEDAGOGIKY	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 50:50 Priebežné hodnotenie: samostatná práca alebo aktívna účasť Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Cieľom predmetu je pochopenie a osvojenie si základných súvislostí medzi psychológiou a pedagogikou a aplikácia týchto poznatkov do výchovnovzdelávacieho procesu. Študenti získavajú potrebné znalosti o psychických procesoch a vlastnostiach osobnosti v ich ontogenéze s následným uplatnením vo výchovnej praxi.			
Stručná osnova predmetu: Definícia pedagogiky a psychológie, sústava pedagogických a psychologických vied, vzťah psychológie a pedagogiky, charakteristika poznávacích procesov a ich význam vo výchove a vyučovaní; vývin psychiky v jednotlivých vekových obdobiach, význam psychologických poznatkov pre výchovnovzdelávaciu prax.			

Všeobecná pedagogika - 24 h

Kód: KKT61038		Názov: VŠEOBECNÁ PEDAGOGIKA	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 50:50 Priebežné hodnotenie: samostatná práca alebo aktívna účasť Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Cieľom predmetu je osvojenie si poznatkov, obsahu a rozsahu základných pedagogických pojmov a kategórií, ich členenia a aplikácie v pedagogickej terminológii. Predmet poskytuje aj základné poznatky z organizácie školstva, komparatívnej pedagogiky a pedeutológie.			
Stručná osnova predmetu: Vymedzenie pedagogických vied, predmet skúmania pedagogických vied, vymedzenie výchovy ako zámernej činnosti formujúcej vzťah človeka k svetu, základné pedagogické pojmy, základy komparatívnej pedagogiky, náčrt dejín pedagogiky, zložky výchovy, základy pedagogického výskumu, činitele výchovy, podmienky výchovy, školské a mimoškolské zariadenia.			

¹³¹ Porov. OT, 11.

¹³² KONGREGÁCIA PRE KLÉRUS, Všeobecné katechetické direktorium, 11.4.1971, 27; AAS 64 (1972), s. 115.

Didaktika a teória výchovy - 24 h

Kód: KKT61039		Názov: DIDAKTIKA A TEÓRIA VÝCHOVY	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 50:50 Priebežné hodnotenie: samostatná práca alebo aktívna účasť Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Cieľom predmetu je vysvetlenie podstaty vyučovacieho procesu a procesu výchovy, popis ich cieľov, obsahu, zásad, metód a organizačných foriem. Predmet poskytuje poznatky o základných didaktických a edukačných kategóriách a výchovnovzdelávacích systémoch vybraných rehoľných spoločností.			
Stručná osnova predmetu: Pojem a úloha didaktiky, podstata vyučovacieho procesu, koncepcia vyučovania, základy a priebeh vyučovacieho procesu, obsah vzdelávania, didaktické zásady, didaktické formy, didaktické metódy a prostriedky. Pojem, predmet a cieľ teórie výchovy, teoretická podstata výchovy, pojem a podstata výchovných zásad, výchovné metódy, formy a prostriedky, obsahová stránka výchovného procesu, výchovné systémy niektorých rehoľných spoločností.			

Špeciálna pedagogika - 24 h

Kód: KKT61040		Názov: ŠPECIÁLNA PEDAGOGIKA	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 50:50 Priebežné hodnotenie: samostatná práca alebo aktívna účasť Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Poskytnúť študentom základné poznatky zo špeciálnej pedagogiky, ktoré sú dôležitým predpokladom adekvátneho pôsobenia vo výchovnom procese s postihnutými a narušenými jedincami v špeciálnych školách a zariadeniach, ako aj v podmienkach integrovaného vzdelávania v bežných základných a stredných školách.			
Stručná osnova predmetu: Pojem, predmet a cieľ špeciálnej pedagogiky (ďalej ŠP); Systém ŠP; Vývin a anomálie vývinu v ŠP; Špeciálnopedagogická diagnostika a prognostika; Sústava špeciálnych škôl a zariadení; Segregácia a integrácia osôb so špeciálnymi výchovnými potrebami; Preventívna a poradenská špeciálnopedagogická starostlivosť; Začleňovanie jedincov so špeciálnymi výchovnými potrebami do spoločnosti; Pedagogika mentálne postihnutých; Pedagogika zrakovovo postihnutých; Pedagogika sluchovo postihnutých; Pedagogika telesne postihnutých, chorých a zdravotne oslabených; Pedagogika osôb s narušenou komunikačnou schopnosťou; Pedagogika psychosociálne narušených; Pedagogika viacnásobne postihnutých.			

Katechetika - 48 h

Kód: KKT62032		Názov: KATECHETIKA (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 40:60 Priebežné hodnotenie: test alebo aktívna účasť Záverečné hodnotenie: skúška			
Cieľ predmetu: Voviesť do problematiky súčasnej katechézy Cirkvi a vyučovania náboženstva na školách, poznať dokumenty Magistéria o katechéze.			
Stručná osnova predmetu: Vovedenie do základnej terminológie; kerygma a katechéza, evanjelizácia, farská katechéza, vyučovanie náboženstva, katechumenát; stručne dejiny katechézy, dokumenty Magistéria pre katechézu a vyučovanie náboženstva, ciele a úlohy katechézy, pramene katechézy, katechéza a kultúra.			

Kód: KKT62033		Názov: KATECHETIKA (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 4. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 3	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: test alebo samostatná práca Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Voviesť do problematiky súčasnej katechézy Cirkvi a vyučovania náboženstva na školách, poznať dokumenty Magistéria o katechéze.			
Stručná osnova predmetu: Princípy katechézy, vzťahy medzi Cirkvou, katechézou a sviatosťami, katechéza v kontexte pastoračnej činnosti miestnej cirkvi: koinonia, diakonia, liturgia, martyria, vykonávatelia katechézy a osobnosť katechéty, metodické postupy v katechéze, metodické pomôcky v katechéze.			

Pastorálna psychológia - 24 h

Kód: KKT62041	Názov: PASTORÁLNA PSYCHOLÓGIA	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 60:40 Priebežné hodnotenie: písomný test Záverečné hodnotenie: písomná práca		
Cieľ predmetu: Cieľom prednášok je uviesť poslucháčov do problematiky využívania poznatkov psychológie v pastoračnej praxi.		
Stručná osnova predmetu: Do obsahovej náplne patria psychologické vyšetrovacie a výskumné metódy, psychológia osobnosti, psychologické zvláštnosti v jednotlivých vekových obdobiach, poruchy duševného zdravia, psychologické aspekty chorých a zomierajúcich, psychológia svedenie.		

Katechetická prax - 48 h

Kód: KKT62071	Názov: KATECHETICKO-PEDAGOGICKÁ PRAX	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok zimný semester	Forma výučby: prax Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 4 Za obdobie štúdia: 48	Počet kreditov: 4
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 100:0 Priebežné hodnotenie: praktické vyučovanie náboženskej výchovy na ZŠ alebo SŠ Záverečné hodnotenie: referát		
Cieľ predmetu: Uvedenie do praktík evanjelizačných a katechetických metód.		
Stručná osnova predmetu: Vykonávanie katechetickej praxe na základných a stredných školách: konzultácie praktikanta s inštruktorom, samostatný výstup pred žiakmi. Cvičenia stratégií didaktickej katechézy; pozorovanie katechetického procesu v praxi: na základnej a na strednej škole; špeciálna katechéza handicapovaných detí a mládeže.		

E. CUDZIE JAZYKY

126. Cieľ štúdia cudzích jazykov

Seminaristi musia získať takú znalosť latinského jazyka, aby mohli porozumieť a voľne používať pôvodné materiály a rôzne dokumenty Cirkvi.¹³³ Treba odporúčať čítanie niektorých častí Svätého písma v latinskom jazyku, ako aj vybrané liturgické texty. Potrebné je oboznámiť sa aj so základmi biblických jazykov.

Živé jazyky majú napomáhať študentovi študovať diela aj inojazyčných teológov.

127. Zoznam, anotácia a sylaby jednotlivých predmetov

1. Latinčina	144 h
2. Gréčtina	48 h
3. Hebrejčina	48 h
4. Staroslovienčina	144 h
(Gréckokat. teolog. fakulta)	
5. Živý jazyk	48 - 144 h
(angličtina, nemčina, taliančina, francúzština)	
<hr/>	
spolu hodín:	432 - 528 h

Latinský jazyk - 144 h

Kód: KKT61049		Názov: LATINSKÝ JAZYK (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok zimný semester	Forma výučby: cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: 3-4 písomné testy, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: písomný test			
Cieľ predmetu: Cieľom je získať základné poznatky z fonetiky a z morfológie substantív, adjektív, adverbii a I. časti prízmeného systému pravidelných a deponentných slovies. Základné modlitby, známe sentence a skratky spamäti.			

Kód: KKT61050		Názov: LATINSKÝ JAZYK (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: 3-4 písomné testy, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Základné poznatky o ostatných tvaroch prízmeného systému slovies; o pronomiách, numeráliách. Rozvíjanie slovnej zásoby, základné modlitby, dekalóg. Gramatická analýza slovných druhov a ich tvarov v známych textoch modlitieb a v jednoduchých vetách.			

Kód: KKT61051		Názov: LATINSKÝ JAZYK (3)	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok zimný semester	Forma výučby: cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: 3-4 písomné testy, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Dokončenie elementárnych poznatkov z morfológie: verba v perfektnom a supínovom systéme – konjunktívy, infinitívy, infinitívne väzby, ablatív absolútny; verba semideponentia, anomala, defektiva. Elementárne poznatky zo syntaxe jednoduchej vety. Čítanie gramaticky nenáročných biblických textov.			

Kód: KKT61052		Názov: LATINSKÝ JAZYK (4)	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok letný semester	Forma výučby: cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: 3-4 písomné testy, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Aplikovanie poznatkov z morfológie v syntaxi, získavanie nových teoretických poznatkov z vetnej syntaxe pre zvládnutie súvislých textov liturgických, permanentné rozširovanie slovnej zásoby. Niektoré časti liturgických textov spamäti.			

Kód: KKT61053		Názov: LATINSKÝ JAZYK (5)	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: 3-4 písomné testy, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Aplikácia komplexných gramatických pravidiel v autentických súvislých latinských známych textoch. (Prex eucharistica III., IV., ritus communionis, ritus conclusionis.)			

Kód: KKT61054		Názov: LATINSKÝ JAZYK (6)	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok letný semester	Forma výučby: cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: 3-4 písomné testy, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Aplikácia komplexných gramatických pravidiel v autentických súvislých latinských menej známych textoch.			

Gréčtina – 48 h

Kód: KKT61057	Názov: ZÁKLADY BIBLICKEJ GRÉČTINY (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: testy, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test		
Cieľ predmetu: Predmet slúži k osvojeniu si základov biblickej gréčtiny <i>koiné</i> , najmä morfológie podstatných mien a slovies.		

Kód: KKT61058	Názov: ZÁKLADY BIBLICKEJ GRÉČTINY (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok letný semester	Forma výučby: cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: testy, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test		
Cieľ predmetu: Predmet naväzuje na prebratú materiu v biblickej gréčtine I. Pokračuje sa morfológiou slovies v minulých časoch. Syntax gréckej vety a pádu pomôže pri vstupe do prekladov textov NZ s pomocou slovníka.		

Hebrejčina – 48 h

Kód: KKT61055	Názov: HEBREJSKÝ JAZYK (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: testy, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test		
Cieľ predmetu: Cieľom základného kurzu je ešte pred štúdiom kníh Starého zákona osvojiť si elementárne poznatky hebrejskej gramatiky, aby sa v exegéze Starého zákona mohlo narábať s pôvodným textom a pojmami hebrejskej Biblie.		

Kód: KKT6v071	Názov: HEBREJSKÝ JAZYK (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 2. rok zimný semester	Forma výučby: cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 24	Počet kreditov: 2
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 100:0 Priebežné hodnotenie: test Záverečné hodnotenie: test		
Cieľ predmetu: Druhá časť kurzu nadväzuje na základný kurz: dokončenie morfológie, základy syntaxe a budovanie si slovnej zásoby, ktoré uspôsobia študenta na samostatné čítanie, analýzu a prekladanie so slovníkom ľahších častí hebrejskej Biblie.		

Staroslovienčina – 144 h (Gréckokatolícka teologická fakulta)

Kód: KKT6v045	Názov: STAROSLOVIENSKY JAZYK (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok zimný semester	Forma výučby: prednáška a cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: písomná práca		
Cieľ predmetu: Oboznámenie sa so staroslovienčinou, možnosť čítania liturgických textov a staroslovienkových literárnych pamiatok		

Kód: KKT6v046	Názov: STAROSLOVIENSKY JAZYK (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 3. rok letný semester	Forma výučby: cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: aktívna účasť Záverečné hodnotenie: písomná práca		
Cieľ predmetu: Oboznámenie sa so staroslovienčinou, možnosť čítania liturgických textov a staroslovienkových literárnych pamiatok.		

Živý jazyk – 48 – 144 h (angličtina, nemčina, taliančina, francúzština)

Kód: KKT6v013 – 61089		Názov: ANGLICKÝ JAZYK (1) – (6)	
Obdobie štúdia predmetu: 1.-3. ročník celoročný	Forma výučby: praktické cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 144	Počet kreditov: 12	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: test, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Cieľom je absolvovať kompletný gramatický kurz, získať konverzačné návyky a skúsenosti s technikou prekladu. Compendium základných modlitieb. Rozvíjanie jazykových zručností s využívaním práce so slovníkmi a internetom. Práca s liturgickými a biblickými textami a teologickou literatúrou.			

Kód: KKT6v025 – 61095		Názov: FRANCÚZSKY JAZYK (1) – (6)	
Obdobie štúdia predmetu: 1.-3. ročník celoročný	Forma výučby: praktické cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 144	Počet kreditov: 12	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: test, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Cieľom je absolvovať kompletný gramatický kurz, získať konverzačné návyky a skúsenosti s technikou prekladu. Compendium základných modlitieb. Rozvíjanie jazykových zručností s využívaním práce so slovníkmi a internetom. Práca s liturgickými a biblickými textami a s teologickou literatúrou.			

Kód: KKT6v017 – 61091		Názov: NEMECKÝ JAZYK (1) – (6)	
Obdobie štúdia predmetu: 1.-3. ročník celoročný	Forma výučby: praktické cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 144	Počet kreditov: 12	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: test, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Cieľom je absolvovať kompletný gramatický kurz, získať konverzačné návyky a skúsenosti s technikou prekladu. Compendium základných modlitieb. Rozvíjanie jazykových zručností s využívaním práce so slovníkmi a internetom. Práca s liturgickými a biblickými textami a s teologickou literatúrou.			

Kód: KKT6v021- 61039		Názov: TALIANSKY JAZYK (1) – (6)	
Obdobie štúdia predmetu: 1.-3. ročník celoročný	Forma výučby: praktické cvičenia Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 2 Za obdobie štúdia: 144	Počet kreditov: 12	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: test, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Cieľom je absolvovať kompletný gramatický kurz, získať konverzačné návyky a skúsenosti s technikou prekladu. Compendium základných modlitieb. Rozvíjanie jazykových zručností s využívaním práce so slovníkmi a internetom. Práca s liturgickými a biblickými textami a s teologickou literatúrou.			

F. METODOLOGICKÉ PREDMETY

128. Cieľ štúdia metodologických predmetov

Študenti sa oboznamujú so spôsobom metódy vysokoškolského štúdia, zaoberajú sa špecifickými oblasťami z jednotlivých filozofických a teologických odborov; zoznamujú sa s návodom na vedecké spracovanie odbornej literatúry a prameňov pri seminárnych prácach, ktoré pripravujú študenta na vypracovanie zvolenej témy diplomovej práce, ktorou dokazujú spôsobilosť odborne a vedecky pracovať.

129. Zoznam, anotácia a sylaby jednotlivých predmetov

1. Metodológia vedeckej práce	12 h
2. Diplomový seminár	48 h
3. Seminár z filozofických a teologických predmetov	72 h
<hr/>	
spolu hodín:	132 h

Metodológia vedeckej práce - 12 h

Kód: KKT61063		Názov: METODOLÓGIA VEDECKEJ PRÁCE	
Obdobie štúdia predmetu: 1. rok letný semester	Forma výučby: prednáška Odporúčany rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 80:20 Priebežné hodnotenie: test, aktívna účasť Záverečné hodnotenie: test			
Cieľ predmetu: Voviesť poslucháčov do správneho poznania stavu odbornej a vedeckej teologickej literatúry, naučiť ich správne citovať, naštudovať a napísať odbornú alebo vedeckú prácu.			
Stručná osnova predmetu: Faktory podmieňujúce štúdium a vedecké bádanie v teologických vedách, štúdium v skupine – seminár, aktuálne poznanie stavu daného argumentu, etapy vedeckej práce, bibliografia, citovanie všetkých druhov vedeckej literatúry, opakované citácie.			

Diplomový seminár - 48 h

Kód: KKT62061		Názov: DIPLOMOVÝ SEMINÁR (1)	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok zimný semester	Forma výučby: seminár, konzultácie Odporúčany rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 100:0 Priebežné hodnotenie: orientácia v základnej literatúre Záverečné hodnotenie: prezentácia už prečítaných titulov základnej literatúry			
Cieľ predmetu: Na diplomovom seminári diplomanti pod vedením školiteľa spracúvajú tému svojej diplomovej práce. Spôsob vedenia seminára a formy práce závisia od charakteru jednotlivých tém diplomových prác.			
Stručná osnova predmetu: Určí školiteľ diplomovej práce.			

Kód: KKT62062		Názov: DIPLOMOVÝ SEMINÁR (2)	
Obdobie štúdia predmetu: 5. rok letný semester	Forma výučby: seminár, konzultácie Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 1	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 100:0 Priebežné hodnotenie: detailná osnova diplomovej práce Záverečné hodnotenie: spracovanie základných otázok témy diplomovej práce			
Cieľ predmetu: Na diplomovom seminári diplomanti pod vedením školiteľa spracúvajú tému svojej diplomovej práce. Spôsob vedenia seminára a formy práce závisia od charakteru jednotlivých tém diplomových prác.			
Stručná osnova predmetu: Určí školiteľ diplomovej práce.			

Kód: KKT62063		Názov: DIPLOMOVÝ SEMINÁR (3)	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok zimný semester	Forma výučby: seminár, konzultácie Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 100:0 Priebežné hodnotenie: podrobné rozpracovanie problematiky diplomovej práce Záverečné hodnotenie: vypracovanie podstatnej časti diplomovej práce			
Cieľ predmetu: Na diplomovom seminári diplomanti pod vedením školiteľa spracúvajú tému svojej diplomovej práce. Spôsob vedenia seminára a formy práce závisia od charakteru jednotlivých tém diplomových prác.			
Stručná osnova predmetu: Určí školiteľ diplomovej práce.			

Kód: KKT62064		Názov: DIPLOMOVÝ SEMINÁR (4)	
Obdobie štúdia predmetu: 6. rok letný semester	Forma výučby: seminár, konzultácie Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: 1 Za obdobie štúdia: 12	Počet kreditov: 4	
Spôsob hodnotenia priebehu a ukončenia štúdia predmetu: 100:0 Priebežné hodnotenie: konečná úprava textu diplomovej práce Záverečné hodnotenie: odovzdanie diplomovej práce na obhajobu			
Cieľ predmetu: Na diplomovom seminári diplomanti pod vedením školiteľa pracujú na poslednej etape spracovania diplomovej práce. Ukončenie diplomovej práce a odovzdanie na obhajobu.			
Stručná osnova predmetu: Určí školiteľ diplomovej práce.			

Seminár z filozof. a teolog. predmetov - 72 h

130. *Semináre a cvičenia počas štúdia*

Študent musí počas 1. etapy štúdia (1. – 3. roč.) povinne absolvovať 4 jednosemestrové semináre a dvojsemestrový kurz z jedného cudzieho jazyka - z odbornej terminológie (V., VI.).

Za celé štúdium musí študent absolvovať 6 jednosemestrových seminárov z daného predmetu. Ak už ich absolvoval počas 1. etapy štúdia, v 2. etape už nemusí absolvovať „seminár z daného predmetu“. Medzi „semináre z daného predmetu“ nepatrí diplomový seminár.

XI. PREDNÁŠKY, SEMINÁRE A HODNOTENIE V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍKOCH

131. *Prehľad predmetov povinných, povinne voliteľných a výberových*

1. Povinné predmety

P – predmet	Z – zimný	x:y – spôsob hodnotenia
p – povinný	L – letný	x – priebežné hodnotenie
R – ročník	h – hodiny týždenne	y – záverečné hodnotenie
S – semester	Kr – kredity	

I. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT61001	Dejiny starovekej filozofie	p	1.	Z	3	4	40:60
KKT61005	Úvod do filozofie	p	1.	Z	1	1	60:40
KKT61006	Základy logiky	p	1.	Z	2	4	40:60
KKT61007	Filozofia náboženstva	p	1.	Z	2	4	40:60
KKT61014	Všeobecný úvod do Svätého písma	p	1.	Z	1	2	70:30
KKT61024	Principy liturgie	p	1.	Z	1	2	40:60
KKT61027	Cirkevné dejiny – kresťanský starovek	p	1.	Z	2	3	60:40
KKT61033	Biblická archeológia	p	1.	Z	2	2	60:40
KKT61045	Spirituálna teológia (1)	p	1.	Z	2	2	80:20
KKT61049	Latinský jazyk (1)	p	1.	Z	2	2	80:20
KKT61061	Liturgický spev (1)	p	1.	Z	1	1	80:20
KKT61002	Dejiny stredovekej filozofie	p	1.	L	3	4	40:60
KKT61009	Metafyzika	p	1.	L	3	4	40:60
KKT61010	Filozofia prírody	p	1.	L	2	2	60:40
KKT61015	Starý zákon (1) – všeobecný úvod	p	1.	L	1	2	40:60
KKT61023	Teológia liturgie	p	1.	L	1	2	40:60
KKT61028	Cirkevné dejiny – raný stredovek	p	1.	L	2	3	60:40
KKT61034	Kresťanská archeológia	p	1.	L	2	2	60:40
KKT61046	Spirituálna teológia (2)	p	1.	L	2	2	80:20
KKT61050	Latinský jazyk (2)	p	1.	L	2	2	80:20
KKT61055	Hebrejský jazyk (1)	p	1.	L	2	2	80:20
KKT61062	Liturgický spev (2)	p	1.	L	1	1	80:20
KKT61063	Metodológia vedeckej práce	p	1.	Z/L	1	1	80:20

II. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT61003	Dejiny novovekej filozofie	p	2.	Z	3	4	40:60
KKT61008	Filozofia poznania	p	2.	Z	2	4	40:60

KKT61011	Filozofická antropológia	p	2.	Z	3	4	40:60
KKT61016	Starý zákon (2) – úvod do Pentateuchu	p	2.	Z	3	4	40:60
KKT61021	Dejiny liturgie (1)	p	2.	Z	1	2	60:40
KKT61037	Základy psychológie a pedagogiky	p	2.	Z	2	3	50:50
KKT61029	Cirkevné dejiny – vrchol. a neskl. kr. stred.	p	2.	Z	2	3	60:40
KKT61035	Patrológia (1)	p	2.	Z	2	2	80:20
KKT61047	Spirituálna teológia (3)	p	2.	Z	2	1	80:20
KKT61051	Latinský jazyk (3)	p	2.	Z	2	2	80:20
KKT61004	Filozofia 19. a 20. storočia	p	2.	L	3	4	40:60
KKT61012	Filozofická teológia	p	2.	L	2	2	60:40
KKT61013	Filozofická etika	p	2.	L	3	4	40:60
KKT61017	Starý zákon (3) – úvod do histor. kníh	p	2.	L	3	4	40:60
KKT61022	Dejiny liturgie (2)	p	2.	L	1	2	60:40
KKT61038	Všeobecná pedagogika	p	2.	L	2	3	50:50
KKT61030	Cirkevné dejiny – kresť. novovek (1)	p	2.	L	2	3	60:40
KKT61036	Patrológia (2)	p	2.	L	2	2	80:20
KKT61048	Spirituálna teológia (4)	p	2.	L	2	1	80:20
KKT61052	Latinský jazyk (4)	p	2.	L	2	2	80:20

III. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT61018	Starý zákon (4) – proroci a apok. literatúra	p	3.	Z	3	4	40:60
KKT61025	Liturgický rok	p	3.	Z	2	3	60:40
KKT61041	Fundamentálna teológia – úvod	p	3.	Z	1	1	50:50
KKT61042	Teológia zjavenia	p	3.	Z	3	3	40:60
KKT61039	Didaktika a teória výchovy	p	3.	Z	2	3	50:50
KKT61031	Cirkevné dejiny – kresť. novovek (2)	p	3.	Z	3	3	60:40
KKT61059	Sakrálné umenie (1)	p	3.	Z	2	2	70:30
KKT61053	Latinský jazyk (5)	p	3.	Z	2	2	80:20
KKT61057	Základy biblickej gréčtiny (1)	p	3.	Z	2	2	80:20
KKT61064	Ekumenizmus	p	3.	Z	1	1	60:40
KKT61065	Misiológia	p	3.	Z	1	1	60:40
KKT61019	Starý zákon (5) – múdrosť, lit., pouč. spisy	p	3.	L	3	4	40:60
KKT61020	Nový zákon (1) – úvod a evanjeliá (1)	p	3.	Z/L	2	3	40:60
KKT61026	Liturgia posvätenia času	p	3.	L	2	3	60:40
KKT61043	Základná kristológia	p	3.	L	2	2	40:60
KKT61044	Základná ekleziológia	p	3.	L	2	2	50:50
KKT61040	Špeciálna pedagogika	p	3.	L	2	3	50:50
KKT61032	Cirkevné dejiny – 20. storočie	p	3.	L	3	3	60:40
KKT61060	Sakrálné umenie (2)	p	3.	L	2	2	70:30
KKT61054	Latinský jazyk (6)	p	3.	L	2	2	80:20
KKT61058	Základy biblickej gréčtiny (2)	p	3.	L	2	2	80:20

IV. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT62001	Nový zákon (2) – Lk, Sk	p	4.	Z	3	4	40:60
KKT62006	Dogmatika – Úvod, o Bohu jedinom a trojosob.	p	4.	Z	3	4	40:60
KKT62012	Všeobecná morálna teológia (1)	p	4.	Z	3	4	40:60
KKT62018	Kánonické právo – úvod a 1. kniha CIC	p	4.	Z	3	4	60:40
KKT62023	Liturgia sviatostí (1)	p	4.	Z	2	3	60:40
KKT62032	Katechetika (1)	p	4.	Z	2	3	40:60
KKT62034	Sociálna náuka Cirkvi (1)	p	4.	Z	2	3	50:50
KKT62036	Rétorika	p	4.	Z	2	2	80:20
KKT62002	Nový zákon (3) – Jn a jeho spisy	p	4.	L	3	4	40:60
KKT62007	Dogmatika – O Bohu Stvorit. a Povýš., Pneum.	p	4.	L	3	4	40:60
KKT62013	Všeobecná morálna teológia (2)	p	4.	L	3	4	40:60
KKT62019	Kánonické právo – 2. kniha CIC	p	4.	L	3	4	40:60
KKT62024	Liturgia sviatostí (2)	p	4.	L	2	3	40:60
KKT62033	Katechetika (2)	p	4.	L	2	3	60:40
KKT62035	Sociálna náuka Cirkvi (2)	p	4.	L	2	3	50:50
KKT62037	Homiletika formálna	p	4.	L	2	2	70:30

V. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT62003	Nový zákon (4) – Pavlova teológia (1)	p	5.	Z	3	4	40:60
KKT62008	Dogmatika – Kristológia, Soteriológia	p	5.	Z	3	4	40:60
KKT62014	Špeciálna morálna teológia (1)	p	5.	Z	3	4	50:50
KKT62020	Kánonické právo – 3. kniha, 4. kniha (1)	p	5.	Z	3	4	40:60
KKT62028	Pastorálna teológia – úvod, základná	p	5.	Z	2	4	40:60
KKT62025	Liturgia Eucharistie (1)	p	5.	Z	1	2	60:40
KKT62038	Homiletika základná	p	5.	Z	2	2	70:30
KKT62040	Pastorálna medicína	p	5.	Z	2	2	60:40
KKT62044	Hudobná stránka liturgie (1)	p	5.	Z	1	1	80:20
KKT62046	Kancelaristika	p	5.	Z	2	1	100:0
KKT62004	Nový zákon (5) – Pavlova teológia (2)	p	5.	L	3	4	40:60
KKT62009	Dogmatika – Ekleziológia, O milosti	p	5.	L	3	4	40:60
KKT62015	Špeciálna morálna teológia (2)	p	5.	L	3	4	50:50
KKT62021	Kánonické právo – 4. kniha CIC – (2)	p	5.	L	3	4	40:60
KKT62030	Pastorálna teológia – sviatostná	p	5.	L	3	4	40:60
KKT62026	Liturgia Eucharistie (2)	p	5.	L	1	2	60:40
KKT62039	Homiletika materiálna	p	5.	L	2	2	70:30
KKT62041	Pastorálna psychológia	p	5.	L	2	2	60:40
KKT62045	Hudobná stránka liturgie (2)	p	5.	L	1	1	80:20

VI. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT62005	Vybrané biblické texty	p	6.	Z	2	4	40:60
KKT62010	Dogmatika – Sakramentológia	p	6.	Z	4	4	40:60
KKT62016	Špeciálna morálna teológia (3)	p	6.	Z	3	4	50:50
KKT62022	Kánonické právo – 5. – 7. kniha CIC	p	6.	Z	3	4	60:40
KKT62031	Pastorálna teológia – špeciálna	p	6.	Z	3	4	70:30
KKT62027	Pastorálna liturgika	p	6.	Z	2	3	40:60
KKT62042	Seminár z pastorálnej liturgiky (3)	p	6.	Z	1	1	100:0
KKT62011	Dogmatika – Mariológia, Eschatológia	p	6.	L	4	4	40:60
KKT62017	Aplikovaná morálna teológia	p	6.	L	1	2	60:40
KKT62029	Pastorálna teológia – teológia laikátu	p	6.	L	2	4	40:60
KKT62043	Seminár z pastorálnej liturgiky (4)	p	6.	L	1	1	100:0

2. Predmety povinne voliteľné

P – predmet
 p_v – povinne voliteľný
 R – ročník
 S – semester

Z – zimný
 L – letný
 h – hodiny týždenne
 Kr – kredity

x:y – spôsob hodnotenia
 x – priebežné hodnotenie
 y – záverečné hodnotenie

II. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT61066	Seminár z cirkevných dejín (1)	p _v	2.	Z	1	1	80:20
KKT61070	Seminár z filozofie (1)	p _v	2.	Z	1	1	80:20
KKT61074	Seminár z liturgiky (1)	p _v	2.	Z	1	1	80:20
KKT61078	Seminár z pedagogiky (1)	p _v	2.	Z	1	1	100:0
KKT61082	Seminár z Starého zákona (1)	p _v	2.	Z	1	1	100:0
KKT61067	Seminár z cirkevných dejín (2)	p _v	2.	L	1	1	80:20
KKT61071	Seminár z filozofie (2)	p _v	2.	L	1	1	80:20
KKT61075	Seminár z liturgiky (2)	p _v	2.	L	1	1	80:20
KKT61079	Seminár z pedagogiky (2)	p _v	2.	L	1	1	100:0
KKT61083	Seminár z Starého zákona (2)	p _v	2.	L	1	1	100:0

III. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT61068	Seminár z cirkevných dejín (3)	p _v	3.	Z	1	1	80:20
KKT61072	Seminár z filozofie (3)	p _v	3.	Z	1	1	80:20

KKT61076	Seminár z liturgiky (3)	p _v	3.	Z	1	1	80:20
KKT61080	Seminár z pedagogiky (3)	p _v	3.	Z	1	1	100:0
KKT61084	Seminár z Starého zákona (3)	p _v	3.	Z	1	1	80:20
KKT61086	Seminár z fundament. teológie (1)	p _v	3.	Z	1	1	100:0
KKT61096	Seminár z latinčiny (1)	p _v	3.	Z	1	1	100:0
KKT61088	Anglický jazyk (5) - odbor. term.	p _v	3.	Z	2	2	80:20
KKT61090	Nemecký jazyk (5) - odbor. term.	p _v	3.	Z	2	2	80:20
KKT61092	Taliansky jazyk (5) - odbor. term.	p _v	3.	Z	2	2	80:20
KKT61094	Francúzsky jazyk (5) – odbor. term.	p _v	3.	Z	2	2	80:20
KKT61069	Seminár z cirkevných dejín (4)	p _v	3.	L	1	1	80:20
KKT61073	Seminár z filozofie (4)	p _v	3.	L	1	1	80:20
KKT61077	Seminár z liturgiky (4)	p _v	3.	L	1	1	80:20
KKT61081	Seminár z pedagogiky (4)	p _v	3.	L	1	1	100:0
KKT61085	Seminár z Starého zákona (4)	p _v	3.	L	1	1	80:20
KKT61087	Seminár z fundament. teológie (2)	p _v	3.	L	1	1	100:0
KKT61097	Seminár z latinčiny (2)	p _v	3.	L	1	1	100:0
KKT61089	Anglický jazyk (6) – odbor. term.	p _v	3.	L	2	2	80:20
KKT61091	Nemecký jazyk (6) – odbor. term.	p _v	3.	L	2	2	80:20
KKT61093	Taliansky jazyk (6) – odbor. term.	p _v	3.	L	2	2	80:20
KKT61095	Francúzsky jazyk (6) – odbor. term.	p _v	3.	L	2	2	80:20

IV. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT62047	Seminár z Nového zákona (1)	p _v	4.	Z	1	1	100:0
KKT62049	Seminár z dogmatiky (1)	p _v	4.	Z	1	1	80:20
KKT62053	Seminár z kánonického práva (1)	p _v	4.	Z	1	1	80:20
KKT62055	Seminár z katechetiky (1)	p _v	4.	Z	1	1	100:0
KKT62057	Seminár z liturgiky (5)	p _v	4.	Z	1	1	80:20
KKT62059	Seminár zo sociálnej náuky Cirkvi (1)	p _v	4.	Z	1	1	80:20
KKT6v061	Seminár liturgický priestor (1)	p _v	4.	Z	2	2	80:20
KKT6v080	Seminár z biblickej gréčtiny (1)	p _v	4.	Z	1	1	100:0
KKT62072	Seminár z latinčiny (3)	p _v	4.	Z	1	1	100:0
KKT62048	Seminár z Nového zákona (2)	p _v	4.	L	1	1	100:0
KKT62050	Seminár z dogmatiky (2)	p _v	4.	L	1	1	80:20
KKT62051	Seminár z morálnej teológie (1)	p _v	4.	L	1	1	100:0
KKT62054	Seminár z kánonického práva (2)	p _v	4.	L	1	1	80:20
KKT62056	Seminár z katechetiky (2)	p _v	4.	L	1	1	100:0
KKT62058	Seminár z liturgiky (6)	p _v	4.	L	1	1	80:20
KKT62060	Seminár zo sociálnej náuky Cirkvi (2)	p _v	4.	L	1	1	80:20
KKT6v062	Seminár liturgický priestor (2)	p _v	4.	L	2	2	80:20
KKT6v081	Seminár z biblickej gréčtiny (2)	p _v	4.	L	1	1	100:0
KKT62073	Seminár z latinčiny (4)	p _v	4.	L	1	1	100:0

V. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT62061	Diplomový seminár (1)	p _v	5.	Z	1	1	100:0
KKT62052	Seminár z morálnej teológie (2)	p _v	5.	Z	1	1	100:0
KKT62062	Diplomový seminár (2)	p _v	5.	L	1	1	100:0

VI. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT62063	Diplomový seminár (3)	p _v	6.	Z	1	4	100:0
KKT62071	Katecheticko-pedagogická prax	p _v	6.	Z	4	4	100:0
KKT62069	Pastoračná prax (1)	p _v	6.	Z	4	3	100:0
KKT62064	Diplomový seminár (4)	p _v	6.	L	1	4	100:0
KKT62070	Pastoračná prax (2)	p _v	6.	L	4	3	100:0

3. Predmety voľiteľné

P – predmet	Z – zimný	x:y – spôsob hodnotenia
v – voľiteľný	L – letný	x – priebežné hodnotenie
R – ročník	h – hodiny týždenne	y – záverečné hodnotenie
S – semester	Kr - kredity	

I. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT6v001	Lektúra filozofických textov (1)	v	1.	Z	2	2	80:20
KKT6v003	Bioetika	v	1.	Z	1	1	80:20
KKT6v011	Dokumenty II. vatikánskeho. koncilu	v	1.	Z	1	1	60:40
KKT6v013	Anglický jazyk (1)	v	1.	Z	2	2	80:20
KKT6v017	Nemecký jazyk (1)	v	1.	Z	2	2	80:20
KKT6v021	Taliansky jazyk (1)	v	1.	Z	2	2	80:20
KKT6v025	Francúzsky jazyk (1)	v	1.	Z	2	2	80:20
KKT6v029	Latinčina – cvičenia (1)	v	1.	Z	1	1	100:0
KKT6v002	Lektúra filozofických textov (2)	v	1.	L	2	2	80:20
KKT6v004	Filozofia kultúry	v	1.	L	2	1	80:20
KKT6v005	Filozofia práva	v	1.	L	1	1	80:20
KKT6v012	Katechizmus Katolíckej cirkvi	v	1.	L	1	1	60:40
KKT6v014	Anglický jazyk (2)	v	1.	L	2	2	80:20
KKT6v018	Nemecký jazyk (2)	v	1.	L	2	2	80:20
KKT6v022	Taliansky jazyk (2)	v	1.	L	2	2	80:20
KKT6v026	Francúzsky jazyk (2)	v	1.	L	2	2	80:20
KKT6v030	Latinčina – cvičenia (2)	v	1.	L	1	1	100:0

II. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT6v015	Anglický jazyk (3)	v	2.	Z	2	2	80:20
KKT6v019	Nemecký jazyk (3)	v	2.	Z	2	2	80:20
KKT6v023	Taliany jazyk (3)	v	2.	Z	2	2	80:20
KKT6v027	Francúzsky jazyk (3)	v	2.	Z	2	2	80:20
KKT6v006	Filozofická hermeneutika	v	2.	Z	2	1	80:20
KKT6v007	Filozofia jazyka	v	2.	Z	2	1	80:20
KKT6v035	Dejiny biskupstva (1)	v	2.	Z	1	1	80:20
KKT6v037	Liturgický spev (3)	v	2.	Z	1	1	100:0
KKT6v074	Cvičenia z liturgického spevu (1)	v	2.	Z	1	1	100:0
KKT6v071	Hebrejský jazyk (2)	v	2.	Z	2	2	100:0
KKT6v031	Latinčina – cvičenia (3)	v	2.	Z	1	1	100:0
KKT6v016	Anglický jazyk (4)	v	2.	L	2	2	80:20
KKT6v020	Nemecký jazyk (4)	v	2.	L	2	2	80:20
KKT6v024	Taliany jazyk (4)	v	2.	L	2	2	80:20
KKT6v028	Francúzsky jazyk (4)	v	2.	L	2	2	80:20
KKT6v036	Dejiny biskupstva (2)	v	2.	L	1	1	80:20
KKT6v038	Liturgický spev (4)	v	2.	L	1	1	100:0
KKT6v075	Cvičenia z liturgického spevu (2)	v	2.	L	1	1	100:0
KKT6v008	Dejiny slovenskej filozofie	v	2.	L	2	1	80:20
KKT6v069	Sociálna filozofia	v	2.	L	2	1	80:20
KKT6v032	Latinčina – cvičenia (4)	v	2.	L	1	1	100:0
KKT6v088	Kritické štúdiá saleziánskych prameňov	v	2.	L	2	1	80:20
KKT6v089	Don Bosco preventívny systém	v	2.	L	3	1	80:20

III. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT6v041	Spirituálna teológia (5)	v	3.	Z	1	1	100:0
KKT6v043	Metódy novej evanjelizácie (1)	v	3.	Z	2	2	100:0
KKT6v039	Liturgický spev (5)	v	3.	Z	1	1	100:0
KKT6v033	Latinčina - cvičenia (5)	v	3.	Z	1	1	100:0
KKT6v042	Spirituálna teológia (6)	v	3.	L	1	1	100:0
KKT6v044	Metódy novej evanjelizácie (2)	v	3.	L	2	2	100:0
KKT6v040	Liturgický spev (6)	v	3.	L	1	1	100:0
KKT6v034	Latinčina - cvičenia (6)	v	3.	L	1	1	100:0

IV. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT6v047	Spirituálna teológia (7)	v	4.	Z	1	1	100:0
KKT6v057	Hagiografia (1)	v	4.	Z	1	1	80:20
KKT6v063	Liturgický spev (7)	v	4.	Z	1	1	100:0
KKT6v055	Metódy novej evanjelizácie (3)	v	4.	Z	2	2	100:0
KKT6v082	Anglický jazyk – konverzácia (1)	v	4.	Z	1	1	80:20
KKT6v072	Nemecký jazyk – konverzácia (1)	v	4.	Z	1	1	80:20
KKT6v084	Francúzsky jazyk – konverzácia (1)	v	4.	Z	1	1	80:20
KKT6v076	Gregoriánsky chorál (1)	v	4.	Z	2	1	100:0
KKT6v086	Pastorácia manželstva a rodiny (1)	v	4.	Z	1	2	80:20
KKT6v048	Spirituálna teológia (8)	v	4.	L	1	1	100:0
KKT6v058	Hagiografia (2)	v	4.	L	1	1	80:20
KKT6v056	Metódy novej evanjelizácie (4)	v	4.	L	2	2	100:0
KKT6v064	Liturgický spev (8)	v	4.	L	1	1	100:0
KKT6v083	Anglický jazyk – konverzácia (2)	v	4.	L	1	1	80:20
KKT6v073	Nemecký jazyk – konverzácia (2)	v	4.	L	1	1	80:20
KKT6v085	Francúzsky jazyk – konverzácia (2)	v	4.	L	1	1	80:20
KKT6v077	Gregoriánsky chorál (2)	v	4.	L	2	1	100:0
KKT6v087	Pastorácia manželstva a rodiny (2)	v	4.	L	1	2	80:20

V. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT6v049	Spirituálna teológia (9)	v	5.	Z	1	1	100:0
KKT6v090	Duchovné doprevádzanie	v	5.	Z	1	2	100:0
KKT6v053	Seminár z pastorálnej liturgiky (1)	v	5.	Z	1	1	100:0
KKT6v065	Seminár z Nového zákona (3)	v	5.	Z	1	1	100:0
KKT6v067	Maďarský jazyk (1)	v	5.	Z	1	1	80:20
KKT6v078	Gregoriánsky chorál (3)	v	5.	Z	2	1	100:0
KKT6v050	Spirituálna teológia (10)	v	5.	L	1	1	100:0
KKT6v054	Seminár z pastorálnej liturgiky (2)	v	5.	L	1	1	100:0
KKT6v066	Seminár z Nového zákona (4)	v	5.	L	1	1	100:0
KKT6v068	Maďarský jazyk (2)	v	5.	L	1	1	80:20
KKT6v079	Gregoriánsky chorál (4)	v	5.	L	2	1	100:0

VI. ročník

kód	názov predmetu	P	R	S	h	Kr	x:y
KKT6v051	Spiritualita pastoračného kňaza (1)	v	6.	Z	1	1	100:0
KKT6v070	Masmediálna komunikácia	v	6.	Z	1	2	100:0
KKT6v052	Spiritualita pastoračného kňaza (2)	v	6.	L	1	1	100:0

4) Témy výberových predmetov a seminárov

1. Antológia patristických textov
2. Bioetika
3. Filozofia kultúry
4. Filozofia práva
5. Filozofia jazyka
6. Hermeneutika
7. Dejiny slovenskej filozofie
8. Psychológia náboženstva
9. Estetika
10. Dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu
11. Katechizmus Katolíckej cirkvi
12. Latinčina – cvičenia
13. Dejiny biskupstiev a cirkevných osobností na Slovensku
14. Hagiografia
15. Metódy novej evanjelizácie
16. Východná liturgia
17. Liturgický priestor
18. Maďarský jazyk
19. Teória a technika reči
20. Sv. Augustín: Vyznania
21. Úvod do učenia sv. Tomáša Akvinského
22. M. Blondel: pravda poznania a činu
23. Karl Rahner
24. Existenciálna analytika v diele M. Heideggera
25. Antológia z diel filozofov, cirkevných otcov a teológov
26. Informatika, práca s počítačom
27. Étika Nového zákona
28. Aspekty potridentskej reformy
29. Rehoľná spiritualita
30. Masmediálna komunikácia
31. Cirkevný spev a dirigovanie
32. Psychologicko-sociálna prax

ZÁVER

132. *Teocentrická a antropocentrická cesta teologických štúdií*

V zmysle tohto programu je úsilie pedagógov i študentov zamerané na to, aby náuka, ktorá sa prezentuje vo vyššie uvedených inštitúciách filozoficko-teologického štúdia, bola teocentrická i antropocentrická. Náuka v tomto zmysle má rozvíjať pravú kresťanskú antropológiu, ktorá má pôvod v osobe Krista a ktorá umožňuje, aby dynamizmus stvorenia a vykúpenia ovplyvňoval realitu a správne riešenie životných otázok¹³⁴ a súčasne aby privádzal človeka k skutočnému zmyslu života.

¹³⁴ Porov. JÁN PAVOL II., Apoštolská konštitúcia *Ex corde Ecclesiae*, 15.8.1990, 33.

Vydala Komisia pre klérus
pri Konferencii biskupov Slovenska, 2010